



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Информатика и рачунарство		Разред:6	
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.		Годишњи фонд часова: 36	
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
ИКТ	<ul style="list-style-type: none"> - правилно користи ИКТ уређаје; - креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама; - креира и обрађује дигиталну слику; - самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа; - уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје; - чува и организује податке локално и у облаку; 	<p>Дигитални уређаји и кориснички програми.</p> <p>Управљање дигиталним документима.</p> <p>Рад са сликама.</p> <p>Рад са текстом.</p> <p>Рад са мултимедијалним презентацијама које садрже видео и аудио садржаје.</p>	Програм наставе и учења информатике и рачунарства, у другом циклусу основног образовања и васпитања, организован је по спиралном моделу и оријентисан је на остваривање исхода. Исходи су јасни и прецизни искази о томе шта ученик зна, да уради и вредносно процени по завршетку процеса учења. Наставни програм предмета информатика и рачунарство се састоји из три тематске целине: Информационо-комуникационе технологије (скр. ИКТ), Дигитална писменост и Рачунарство. Да би сви ученици остварили предвиђене исходе, потребно је да наставник упозна специфичности начина учења својих ученика и према њима планира и прилагођава наставне активности. Наставник треба да осмисли активности тако да укључују практичан рад уз примену ИКТ-а, повезивање различитих садржаја из других тема унутар самог предмета, као и са другим предметима. Пожељно је да планиране активности ученика на часу прати сажето и јасно упутство за реализацију задатка, уз евентуалну претходну демонстрацију поступка од стране наставника. Оставити простор за ученичку иницијативу и креативност - кроз дискусију са ученицима одабирати адекватне алате, концепте и стратегије за реализацију одређених
Дигитална писменост	<ul style="list-style-type: none"> - одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу; - разликује основне интернет сервисе; - примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; - приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; - објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом ЦЦ лиценцом; 	<p>Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин у мрежном окружењу.</p> <p>Интернет сервиси.</p> <p>Правила безбедног рада на Интернету.</p> <p>Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја.</p> <p>Заштита приватности личних података и ауторских права.</p>	

<p>Рачунарство</p>	<ul style="list-style-type: none"> - објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника; - креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; - користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; - објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље); - користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; - разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); - проналази и отклања грешке у програму; 	<p>Основе изабраног програмског језика.</p> <p>Основне аритметичке операције.</p> <p>Уграђене функције.</p> <p>Ниске (стрингови).</p> <p>Структуре података.</p> <p>Гранање.</p> <p>Понављање.</p> <p>Основни алгоритми.</p>	<p>активности. У току реализације планираних активности радити на успостављању и неговању навика и понашања као што су поступност, аналитичност, истрајност, самосталност у раду, али и спремност на сарадњу и одговоран приступ тимском раду. Достижање дефинисаних исхода може се остварити уз одређени степен слободе наставника како у избору метода рада, програмских алата и технологија (рачунар, дигитални уређај...), тако и у редоследу и динамици реализације елемената различитих тематских области. На интернету и у литератури се могу се наћи примери добре праксе које, уз прилагођавање условима рада и поштовање ауторских права, треба користити у настави и учењу. С обзиром да је настава Информатике и рачунарства теоријско-практичног карактера, часове треба реализовати поделом одељења на 2 (две) групе, уколико одељење има више од 20 ученика.</p>
<p>Пројектни задаци</p>	<ul style="list-style-type: none"> - сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака; - користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; - креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; - вреднује процес и резултате пројектних активности. 	<p>Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења.</p> <p>Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима.</p> <p>Вредновање резултата пројектног задатка.</p>	<p>Програм наставне и учења треба остваривати на спојеним часовима. Подсетити ученике на значај поштовања правила која важе у кабинету и у раду са рачунарима и опремом, кроз демонстрацију и личну активност ученика (правилно укључивање, пријављивање, коришћење, ођављивање и искључивање рачунара).</p> <p>Наставницима се препоручује да у току шестог разреда, ради развијања међупредметних компетенција и остваривања корелације са другим предметима, реализују са ученицима најмање два пројектна задатка који обухватају теме и из других предмета. Време реализације пројектних задатака (једног из области ИКТ и Дигитална писменост и другог из области Рачунарство) одређује</p>



			наставник у договору са ученицима и са наставницима других предмета, који обухватају област изабране теме. При избору тема, понудити неколико пројектних тема и омогућити тимовима ученика да одаберу ону која највише одговара њиховим интересовањима.
Праћење и вредновање	<p>У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Препоручује се и оцењивање базирано на практичним радовима и вежбањима. Квизове, тестове знања и слично користити за увежбавање и утврђивање појмова и чињеничних знања, као и за формирање коначних оцена. Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи своје наставне праксе. У оквиру плана рада наставника, у делу ваннаставних активности, поред додатне и допунске наставе, планирати секцију и време за менторски рад са ученицима који учествују на такмичењима из овог предмета. Препоручује се да се избор тема за рад на секцији изврши у сарадњи са другим наставницима, а да се почетна иницијатива препусти ученицима и њиховим интересовањима. Теме као што су израда и одржавање школског сајта, блога или неке друге школске веб странице, креирање и израда школског електронског часописа или летописа школе могу бити добре почетне идеје које ће повезати знања и вештине стечене у овом предмету са другим знањима, уз активно учешће у животу школе.</p>		
Начин прилагођавања	<p>У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку:</p> <ul style="list-style-type: none">- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...);- коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција;- размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи.		



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Техника и технологија		Разред:6	
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.		Годишњи фонд часова: 72	
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
Животно и радно окружење	<ul style="list-style-type: none"> - класификује кућне инсталације на основу њихове намене; - анализира карактеристике савремене културе становања; - повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења; 	<p>Значај и развој грађевинарства; Просторно и урбанистичко планирање; Култура становања у: урбаним и руралним срединама, објектима за индивидуално и колективно становање, распоред просторија, уређење стамбеног простора; Куће инсталације;</p>	<p>Уз помоћ медија потребно је, у најкраћим цртама, приказати историјски развој грађевинарства. Нагласити значај урбанизма и просторног планирања. Путем посматрања и анализе примера, навести ученике да анализирају и закључују како се култура становања разликује у зависности од врста насеља (рурално и урбано насеље) и стамбених објеката. Потребно је упознати ученике са врстама и наменом кућних инсталација и правилном употребом.</p>
Саобраћај	<ul style="list-style-type: none"> - класификује врсте саобраћајних објеката према намени; - повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; - повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; - демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације. 	<p>Саобраћајни системи. Саобраћајни објекти. Управљање саобраћајном сигнализацијом. Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају.</p>	<p>У односу на програм петог разреда, у области саобраћај садржај је проширен и односи се на саобраћајне објекте, њихову намену, функционисање и организацију саобраћаја. Посебно обратити пажњу да безбедност учесника у саобраћају зависи и од прописне инфраструктуре као и прилагођавања постојећим условима (брзина). Кроз примере симулације, а који су доступни на Интернету, ученици уведу у ситуацију да препознају сигурносне ризике и предвиде опасне ситуације у саобраћају. Уз помоћ мултимедијалних примера објаснити како се управља саобраћајем коришћењем ИКТ и колико такво управљање утиче на безбедност путника и робе.</p>



<p>Техничка и дигитална писменост</p>	<ul style="list-style-type: none">- комуницира језиком технике (основном грађевинском терминологијом)- препозна и примени специфичности техничког цртања у грађевинарству;- скицира просторни изглед грађевинског објекта;- дефинише и препозна легалне фазе изградње грађевинских објеката и наводи елементе техничке документације;- чита и црта грађевински технички цртеж уз примену одговарајућих правила и симбола- користи се техничким писмом, котирањем и симболима при изради грађевинске техничке документације- црта хоризонтални и вертикални пресек стана- прикаже модел/макету скицом и техничким цртежом;- користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3Д приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања;- прикаже модел/макету у ортогоналној пројекцији и перспективи;- прикаже модел/макету, основу стана скицом и техничким цртежом примењујући правила грађевинског техничког цртања- чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола;- самостално креира дигиталну презентацију и представља је;	<p>Приказ грађевинских објеката и техничко цртање у грађевинарству. Техничко цртање помоћу рачунара. Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација</p>	<p>На почетку реализације области укратко поновити која су знања и вештине из техничког цртања ученици усвојили у претходном разреду. Ученике треба оспособити за рад у рачунарској апликацији за техничко цртање примереној њиховом узрасту и потребама. Објаснити правила и симболе који се користе у техничком цртању у области грађевинарства. Приликом израде техничких цртежа на папиру и помоћу рачунара препоручује се индивидуални облик рада. Ученици треба да развијају вештине визуелног опажања и разумевања релацијских односа између објеката и предмета, стога је примерено задати им да скицирају просторни изглед одређеног грађевинског објекта који им је познат. Представити могућности и рад са једноставним рачунарским апликацијама за 3Д приказ грађевинских објеката. Ученицима објаснити појам пресека коришћењем наставних помагала и рачунарске симулације. Упознати ученике са радом у рачунарској апликацији за унутрашње уређење стана наглашавајући функционалност и естетску вредност решења. Како би ученици функционализовали стечена знања предвидите мини-пројекат на тему израде скице хоризонталног и вертикалног пресека стана у коме ученици живе и уређење стана према истим. Скица може бити израђена на папиру или помоћу рачунара. У оквиру ових активности предвидети коришћење дигиталних презентација које су ученици израдили.</p>
--	--	---	--



<p>Ресурси и производња</p>	<ul style="list-style-type: none">- класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене;- познаје врсте грађевинских објеката, наводи примере,- описује занимања у области грађевинарства- правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора- повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије;- повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране;- схвати значај правилне исхране ради очувања физичког и менталног здравља- повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину;- повезује алате и машине са врстама грађевинских радова и анализира организацију рада у грађевинарству- повезује енергетику у грађевинарству са врстама грејања;- разуме значај коришћења обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије-разуме значај добре организације рада у пољопривредној производњи;- успешно анализира системе градње и повезује грађевинске материјале са изградњом конструктивних елемената грађевине-разуме, повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије, зна да објасни значај добре	<p>Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала.</p> <p>Техничка средства у грађевинарству и пољопривреди.</p> <p>Организација рада у грађевинарству и пољопривреди.</p> <p>Обновљиви извора енергије и мере за рационално и безбедно коришћење топлотне енергије.</p> <p>Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштите животне средине.</p> <p>Моделовање машина и уређаја у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије.</p>	<p>Ово је сложена наставна област јер се у оквиру ње изучавају грађевинарство, пољопривреда, енергетика и екологија надовезује се на знања које су ученици стекли о ресурсима у петом разреду.</p> <p>На почетку рада на овој области упознати ученике, на нивоу обавештености, са основном поделом грађевинских материјала (према пореклу и намени). Врсте, начин производње, основне карактеристике грађевинских материјала и њихову примену. Ученицима показати угледне примере појединих грађевинских материјала или поткрепити сликама, перспективама или мултимедијом.</p> <p>Упознати ученике са конструктивним елементима грађевинског објекта уз међусобно функционално повезивање и начине изградње. Направити везу између конструктивних делова грађевинског објекта и материјала за њихову изградњу.</p> <p>Уз помоћ мултимедије или слика упознати ученике са врстама грађевинских објеката у оквиру нискоградње, високоградње и хидроградње. Тежиште овог дела теме ставити на изградњи стамбених грађевинских објеката у оквиру класичног (традиционалног) и савременог начина изградње.</p> <p>Оспособити ученике да препознају и повезују алате и машине са врстама грађевинских радова.</p> <p>Тежиште дела теме, у вези енергетике, је на рационалној потрошњи енергије за загревање стана/куће. Повезати значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије. Упознати ученике са врстама грејања у кући/стану. Кроз разговор са ученицима и уз изношење различитих примера из живота, ученике упутити на правилно и безбедно коришћење уређаја за загревање и климатизацију простора у кући/стану, а све са циљем рационалне</p>
------------------------------------	---	--	--



	организације рада у пољопривредној производњи		потроšње енергије. Посебно нагласити значај великих могућности коришћења обновљивих и алтернативних извора енергије за загревање стана/куће. За реализацију овог дела наставне теме користити мултимедију и разне узорке изолационих материјала. У другом делу ове области, ученике упознати са организацијом рада у пољопривредној производњи и најважнијим машинама и уређајима које су неопходне за нормално одвијање производње. Кроз разне илустрације модела или мултимедију, оспособити ученике да препознају основне процесе пољопривредне производње са посебним освртом на производњу хране и представити најважније машине у пољопривреди уз помоћ слика, мултимедије. Истакнути значај рециклаже материјала и заштите животне средине у грађевинарству и пољопривреди. На крају ове области ученике поступно увести у свет практичног стваралаштва. Кроз практичан рад ученици стечена теоријска знања претварају у функционална, развијајући алгоритамски начин размишљања од идеје до реализације.
Конструкторско моделовање	<ul style="list-style-type: none">-самостално истражује и проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ;- уради алгоритам израде једноставног модела/макете;- припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује;- мери и обележава предмет/модел- активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима	Израда техничке документације. Израда макете/модела у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије. Представљање идеје, поступка израде и решења производа. Одређивање тржишне вредности производа укључујући и оквирну процену трошкова. Представљање производа и креирање дигиталне презентације.	У овом делу програма ученици реализују заједничке пројекте примењујући претходно стечена знања и вештине што даје простора за креативну слободу, индивидуализацију наставе и диференцијацију према способностима, полу и интересовањима ученика, могућностима школе и потребама животне средине. За остваривање исхода у овој области потребно је поступно увести ученике у алгоритме конструкторског моделовања при изради сопственог пројекта, креирању планске документације до извршавања радних операција, графичког

	<ul style="list-style-type: none"> - самостално формира и представи пројектну идеју, поступак израде и решење/производ - самостално црта скицом и техничким цртежом планирану макету грађевинског објекта; - користи рачунарске програме за израду техничке документације - правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну и машинску обраду различитих материјала - самостално представља производ; - одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова; - креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста; - израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду - показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха - пружа помоћ у раду другим ученицима; - учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела - у оквиру пара или мање групе израђује једноставан финансијски извештај 		<p>представљања замисли и процене и вредновања.</p> <p>Ученике треба упознати са могућношћу да се сами одређују за одређену активност у оквиру дате теме која се односи на израду модела разних машина и уређаја у грађевинарству, израду макете грађевинског објекта или стана на основу плана и предлог за његово уређење као и моделовање машина и уређаја у пољопривредној производњи.</p> <p>Реализацијом својих пројеката откривају и решавају једноставне техничке и технолошке проблеме, сазнавајући примену природних законитости у пракси. Ученици учествују у успостављању критеријума за вредновање, процењују свој рад и рад других и предлажу унапређење постојеће макете/модела.</p> <p>У свим сегментима наставе у овој области, код ученика треба развијати предузетнички дух.</p>
--	---	--	---



Праћење и вредновање	Провера стечених знања из претходног разреда.; Разговор са ученицима; Усмена провера или петнаестоминутна вежба; Саобраћајни тест.; Израда или цртање разних врста техничких цртежа и праћење постигнућа ученика.; Праћење коришћења готових програма у реализацији сопствених идеја; Праћење израде и склапања модела и макета од лако обрадивих материјала користећи готове техничке цртеже. Анализа, вредновање, процена и предлог унапрешења готових модела и макета
Начин прилагођавања	У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку: - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...); - коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција; - размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Српски језик, Припремна настава СРПСКИ ЈЕЗИК			Разред: 8.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Припремна настава српског језика (VIII разред): Циљ припремне наставе српског језика у осмом разреду јесте систематизација, утврђивање и продубљивање знања и вештина из српског језика и књижевности стечених током основног образовања, као и оспособљавање ученика за успешну примену тог знања у усменом и писменом изражавању и на завршном испиту. Посебан акценат ставља се на развијање функционалне писмености, разумевање и тумачење књижевних и некњижевних текстова, правилну употребу језичких норми и развијање способности логичког и критичког мишљења.			Годишњи фонд часова: 15
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
1. Фонетика	<ul style="list-style-type: none"> • разликује гласове и слова српског језика и објасни њихов однос; • препознаје и правилно изговара самогласнике и сугласнике, као и њихове поделе; 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам гласа и слова. Однос гласа и слова у српском језику. • Самогласници и сугласници српског језика – подела и особине. • Слог и слоготворни гласови. 	Настава се реализује кроз систематизацију и утврђивање градива из фонетике применом различитих наставних облика и метода рада. Фронталним радом врши се обнављање основних појмова (глас, слово, подела гласова), док се индивидуалним и групним радом подстиче активна примена знања кроз решавање

	<ul style="list-style-type: none"> • примењује правила о гласовним променама (једначење сугласника по звучности, једначење по месту творбе, губљење сугласника, палатализација, јотовање) у говору и писању; • препознаје и објашњава гласовне промене у задатим речима и тексту; • примењује правила акцентуације у складу са узрастом и нивоом знања; • правилно изговара и пише речи у складу са фонетским правописним правилима; • решава задатке тестовског типа из области фонетике, у складу са захтевима завршног испита. 	<ul style="list-style-type: none"> • Гласовне промене: <ul style="list-style-type: none"> • једначење сугласника по звучности, • једначење сугласника по месту творбе, • губљење сугласника, • палатализација, • јотовање. • Акценат – основна правила акцентуације (преглед). • Фонетски правопис – писање речи у складу са изговором. • Вежбање и примена знања кроз задатке тестовског типа (припрема за завршни испит). • Анализа типичних грешака ученика и њихово исправљање. 	<p>задатака различитог нивоа тежине.</p> <p>Примена дијалогске и проблемске методе омогућава ученицима да уочавају и објашњавају гласовне промене у речима и текстовима, као и да самостално формулишу правила. Вежбањем кроз задатке тестовског типа ученици се оспособљавају за примену знања на завршном испиту.</p> <p>Наставник усмерава ученике на правилан изговор и писање речи, указује на типичне грешке и прати напредовање ученика кроз повратну информацију и корективне активности. Рад се прилагођава индивидуалним способностима ученика, уз континуирано подстицање функционалне писмености.</p>
<p>2. Морфологија</p>	<ul style="list-style-type: none"> • препознаје и разликује врсте речи у српском језику; • одређује променљиве и непроменљиве врсте речи и 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам морфологије и врсте речи. • Променљиве врсте речи: 	<p>Настава се реализује кроз систематизацију и утврђивање градива из морфологије применом фронталног, индивидуалног и групног облика рада. Фронталним</p>

	<p>њихове граматичке категорије;</p> <ul style="list-style-type: none"> • правилно примењује облике именица, придева, заменица и бројева у складу са падежом, бројем и родом; • препознаје и примењује глаголске облике (времена, начине, лица и број); • уочава и објашњава морфолошке појаве у задатим речима и тексту; • примењује знања из морфологије у усменом и писменом изражавању; • решава задатке тестовског типа из области морфологије у складу са захтевима завршног испита. 	<ul style="list-style-type: none"> • именице (род, број, падеж), • придеви (врсте и слагање са именицом), • заменице (врсте и употреба), • бројеви (врсте и писање), • глаголи (глаголска времена, начине, лица, број). <ul style="list-style-type: none"> • Непроменљиве врсте речи: прилози, предлози, везници, речце, узвици. • Морфолошка анализа речи. • Правилна употреба облика речи у говору и писању. • Вежбање и провера знања кроз задатке тестовског типа (припрема за завршни испит). • Анализа и исправљање типичних ученичких грешака. 	<p>радом обнављају се основни појмови и правила, док се индивидуалним и групним активностима подстиче самостална примена знања у анализи речи и реченица.</p> <p>Примена дијалогске и проблемске методе омогућава ученицима да уочавају и објашњавају морфолошке појаве, док рад на тексту доприноси развијању функционалне писмености. Посебна пажња посвећује се решавању задатака тестовског типа ради припреме за завршни испит, као и уочавању и исправљању најчешћих грешака ученика.</p> <p>Наставник прати напредовање ученика, пружа повратну информацију и прилагођава рад индивидуалним могућностима и потребама ученика.</p>
--	---	---	--

<p>3. Синтакса</p>	<ul style="list-style-type: none">• препознаје и анализира реченицу као основну синтаксичку јединицу;• разликује просте и сложене реченице;• одређује реченичне чланове (subjekat, predikat, objekat, prilozhke odredbe, atribut, apoziciju);• препознаје врсте простих и сложених реченица;• правилно користи интерпункцију у складу са синтаксичком структуром реченице;• уочава и објашњава синтаксичке односе у задатом тексту;• примењује знања из синтаксе у усменом и писменом изражавању;• решава задатке тестовског типа из области синтаксе у	<ul style="list-style-type: none">• Појам синтаксе и реченице.• Просте реченице – врсте и структура.• Реченични чланови:<ul style="list-style-type: none">○ subjekat и predikat,○ objekat,○ prilozhke odredbe,○ atribut и apozicija.• Сложене реченице – врсте и основни односи међу реченицама.• Интерпункција у вези са синтаксичком структуром реченице.• Синтаксичка анализа реченице.• Примена синтаксичких знања у говору и писању.• Вежбање и провера знања кроз задатке тестовског типа (припрема за завршни испит).• Анализа типичних ученичких грешака.	<p>Настава се реализује кроз систематизацију и утврђивање градива из синтаксе применом фронталног, индивидуалног и групног облика рада. Фронталним радом обнављају се основни појмови и правила, док се кроз индивидуални и групни рад ученици активно примењују знања у анализи реченица и текстова.</p> <p>Дијалошким и проблемским методом ученици се подстичу да уочавају синтаксичке односе и правилну употребу интерпункције. Рад на тексту и решавање задатака тестовског типа омогућавају примену знања у функцији припреме за завршни испит.</p> <p>Наставник прати напредовање ученика, пружа повратну информацију и прилагођава наставне активности индивидуалним могућностима ученика, уз континуирано унапређивање функционалне писмености.</p>
---------------------------	--	--	--

	<p>складу са захтевима завршног испита.</p>		
<p>4.Језичка култура</p>	<ul style="list-style-type: none"> • примењује правила стандардног српског језика у усменом и писменом изражавању; • правилно користи правописна правила у складу са узрастом и захтевима завршног испита; • разликује функционалне стилове и прилагођава језички израз комуникативној ситуацији; • пише јасне, логички повезане и правописно исправне текстове; • уочава и исправља језичке и стилске грешке у сопственом и туђем тексту; • разуме и примењује правила културе усменог изражавања; • решава задатке тестовског типа из области језичке културе у складу са 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам језичке културе и стандардног језика. • Правописна правила: <ul style="list-style-type: none"> • писање великог слова, • спојено и одвојено писање речи, • писање негације, • интерпункција. • Функционални стилови (основне карактеристике). • Култура усменог изражавања: јасност, правилност, примереност. • Култура писменог изражавања: структура текста, повезаност реченица, стил. • Исправљање језичких и стилских грешака. 	<p>Настава се реализује кроз систематизацију и примену знања из језичке културе уз комбиновање фронталног, индивидуалног и групног рада. Кроз разговор, анализу примера и рад на тексту ученици се подстичу на правилну употребу језика у различитим комуникативним ситуацијама.</p> <p>Индивидуалним радом и вежбањем ученици примењују правописна правила и развијају вештине писменог изражавања, док се групним радом подстиче размена мишљења и унапређивање културе говора. Посебна пажња посвећује се анализи и исправљању типичних грешака и решавању задатака тестовског типа у циљу припреме за завршни испит.</p> <p>Наставник прати напредовање ученика, даје повратну</p>



	<p>захтевима завршног испита.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Вежбање и проверка знања кроз задатке тестовског типа.• Анализа типичних ученичких грешака на завршном испиту	<p>информацију и прилагођава наставне активности индивидуалним потребама ученика.</p>
5. Књижевна дела и писци	<ul style="list-style-type: none">• препознаје књижевна дела и ауторе предвиђене наставним програмом основне школе;• повезује књижевна дела са њиховим ауторима, књижевним родом и врстом;• уочава основне теме, мотиве и идеје књижевних дела;• разликује основне елементе књижевног текста (ликови, композиција, приповедање);• препознаје стилске и језичке особености књижевних текстова;	<ul style="list-style-type: none">• Преглед књижевних дела и писаца обрађених током основног образовања.• Књижевни родови и врсте (епика, лирика, драма).• Основни појмови књижевне теорије: тема, мотив, идеја, лик, композиција.• Анализа одабраних књижевних текстова (у складу са програмом за осми разред).• Повезивање књижевних дела са историјским и културним контекстом (у основном обиму).• Препознавање стилских фигура и језичких особености у књижевним текстовима.• Вежбање и проверка знања кроз задатке тестовског типа.	<p>Настава се реализује кроз систематизацију и обнављање књижевних дела и писаца применом фронталног, индивидуалног и групног облика рада. Фронталним радом се подсећа на основне чињенице о ауторима и делима, док се кроз разговор и анализу текста развија разумевање књижевног садржаја.</p> <p>Радом на тексту, проблемским питањима и повезивањем са претходно стеченим знањима ученици се оспособљавају за самостално тумачење књижевних дела. Посебна пажња посвећује се решавању задатака тестовског типа ради припреме за завршни испит, као и уочавању и исправљању типичних грешака ученика.</p> <p>Наставник прати напредовање ученика и прилагођава</p>



	<ul style="list-style-type: none">• тумачи књижевни текст у складу са узрастом и нивоом знања;• примењује стечена знања у решавању задатака тестовског типа у складу са захтевима завршног испита.	<ul style="list-style-type: none">• Подсећање на најчешће грешке ученика на завршном испиту.	активности индивидуалним могућностима ученика, уз подстицање интересовања за читање и књижевност.
Праћење и вредновање	<p>Праћење и вредновање постигнућа ученика спроводи се континуирано током припремне наставе, у складу са циљевима и исходима учења. Вреднују се ниво усвојености знања, примена знања у новим ситуацијама, напредовање ученика, као и активност и ангажованост у раду.</p> <p>Вредновање се остварује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none">• усмено испитивање и разговор;• писмене провере знања (задаци тестовског типа, кратки тестови);• анализу ученичких радова и домаћих задатака;• праћење активности ученика на часу и учешћа у групном раду;• самовредновање и вршњачко вредновање (у основном обиму). <p>Посебна пажња посвећује се праћењу напредовања ученика у односу на почетни ниво знања и захтеве завршног испита, као и уочавању и исправљању типичних грешака.</p>		
Начин прилагођавања	<p>Наставни рад се прилагођава индивидуалним могућностима, предзнању и потребама ученика применом диференцираног приступа. Прилагођавање се остварује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none">• задавање задатака различитог нивоа тежине (основни, средњи, напредни ниво);• додатна објашњења и примере за ученике којима је потребна подршка;• проширене и истраживачке задатке за напредније ученике;• рад у мањим групама и индивидуални рад;		



	<ul style="list-style-type: none">• коришћење различитих наставних средстава и материјала;• флексибилно планирање темпа рада у складу са напредовањем ученика. <p>Наставник континуирано прати напредак ученика и прилагођава методе и облике рада у циљу постизања што бољих резултата на завршном испиту и развијања функционалне писмености.</p>
--	--

Тематски план за предмет Врлине и вредности као животни компас I

ЗА ШКОЛСКУ: 2025/2026. ГОДИНУ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Врлине и вредности као животни компас I	Разред: 6.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ учења предмета је да ученици развију свест о значају врлина и вредности као основе личног идентитета и одговорног понашања, да оспособе ученике за препознавање, разумевање и примену моралних вредности у свакодневном животу, као и да подстакну развој емпатије, толеранције, сарадње и одговорности у односима са другима и у широј заједници. Кроз разговор, размену мишљења и искуствено учење, ученици се подстичу да: <ul style="list-style-type: none">• развијају позитивну слику о себи,• доносе промишљене и одговорне одлуке,• поштују различитости и граде ненасилну комуникацију,• препознају значај личног доприноса заједници и друштву.	Годишњи фонд часова: 38



р.б. наст. теме	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ РАСПОРЕЂЕНИ ПО НАСТАВНИМ ТЕМАМА	ИСХОДИ - НИВОИ ПОСТИГНУЋА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ
1.	ЖИВОТНЕ ВРЕДНОСТИ	<p>-наведе неколико универзалних животних вредности и људских врлина и доведе их у везу са понашањем особе; – идентификује код себе врлине које поседује и које жели да развије;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - модификована мини предавања које могу држати и наставници и ученици - различите презентације, демонстрације, симулације - играње улога, студије случаја трибине посете одговарајућим установама и гостовање стручњака - Развијање свести код ученика о значају животних вредности као што су: здравље, породица, пријатељство, поштење, слобода, одговорност и слично, кроз личну рефлексiju, дијалог, и активну 	<p>Процес се реализује формативним оцењивањем. Вредновање ученичких постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању, а успех се изражава описно тростепеном скалом (истиче се, добар и задовољава). Код формативног</p>



			примену у свакодневном животу.	оцењивања се током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (самоевалуација, пројектни задаци, радионице, истраживачки радови, презентације и др.) Формативно вредновање је и праћење начина рада и средство које омогућава наставнику да у току наставног процеса мења и унапређује процес рада. Током оцењивања и вредновања ученичких постигнућа води се рачуна да се начини на које се оно
--	--	--	--------------------------------	--

				<p>спроводи не разликује од уобичајених активности на часу јер се описно оцењивање и вредновање сматрају саставним делом процеса наставе и учења. Континуирано се прати и напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како предвиђају последнице, како критички промишљају, чиме се руководе у процесу доношења одлука, како комуницирају. У складу са исходима,</p>
--	--	--	--	---



				тамо где се очекује знање или нека вештина то се прикладно проверава у форми квиза, улазних и излазних тестова, презентације, писања есеја и др.
2.	ЉУДСКЕ ВРЛИНЕ	<p>-препозна и именује врлине код блиских особа и ликова у књижевности, филму;</p> <p>– покаже саосећање са другим људима, препозна примере бриге за друге и покаже спремност да помогне другоме у складу са својим могућностима;</p> <p>– препозна и именује сопствена и туђа осећања;</p>		

3.	СОЦИЈАЛНЕ ВЕШТИНЕ	<p>разликује асертивну комуникацију од агресивне и пасивне;</p> <ul style="list-style-type: none">– образложи значај дружења и наведе како се другарство негује;препозна примере негативног понашања где је лична добробит испред општег добра;– наведе неколико техника самоконтроле осећања;– прихвати одговорност за сопствено понашање;		
4.	ДОБРОЧИНСТВО	<p>наведе неколико глобалних и локалних организација које се баве хуманитарним радом;</p> <ul style="list-style-type: none">– исказе поштовање и захвалност према		



		<p>људима који чине добра дела за опште добро;</p> <p>– у дискусији покаже вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, напада проблем а не особу;</p> <p>– сарађује и буде члан тима.</p>		
--	--	---	--	--

Праћење и вредновање: 1. Формативно вредновање (континуирано)

- усмено изражавање мишљења и ставова,
- учешће у разговору и дискусији,
- ангажовање у радионицама и групном раду,
- самопроцена и вршњачка процена,
- посматрање понашања ученика у различитим ситуацијама.

2. Сумативно вредновање

- презентације (појединачне или групне),
- кратки писани радови (размишљања, лични ставови),
- пројектни задаци,
- портфолио ученика.

НАПОМЕНА:



ПРЕДМЕТНИ НАСТАВНИК:

Јелена Обрадовић

МП

ДИРЕКТОР ШКОЛЕ:

Катарина Здравковић

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Енглески језик допунска настава			Разред:6
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама			Годишњи фонд часова:72
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима	Разуме,поздрави,отпоздрави,представи себе и другог користећи језичка средства најједноставнија	Представљање себе и других, Present Simple, meet, know, be,	Слушање и читање текстова Реаговање на усмени или писани импулс саговорника,иницирање комуникације Давање информација о себи и другима



Описивање бића,предмета,места,појава, Радњи и збивања	Поставља и одговара на 2-3 питања О познатим темама	Постављање питања са -Who, When, Where, How much, many Опис бића,предмета,места,појава	Слушање и читање текстова који се односе на Опис бића,предмета,места,појава,усмено И писмено поређење бића,појава,предмета, места
Изношење предлога и савета Упућивање позива за Учесће у заједничкој активности	Одговори на савет или позив препознавши га	Предлози,савети,позиви и Реаговање на њих	Слушање и читање једноставнијих текстова Који садрже предлоге,прихватање/одбијање Предлога,уз поштовање основних норми Учтивости и давање одговарајућег оправдања
Праћење и вредновање	Рад на часу,пројекти,формативно и сумативно вредновање(блиц тест,контролна вежба или писмени задатак)		
Начин прилагођавања	У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку: -просторно, Садржајно и методичко прилагођавање наставног програма нпр.распоред седења,избор градива и прилагођавање задатака, Начина и врста оцењивања...;-коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању Компетенција;-размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи.		

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Енглески језик		Разред: осми	
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама		Годишњи фонд часова:68	
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања



Изражавање молби, захтева, Обавештења, извињења, Честитања, захвалности	Препознаје уобичајене молбе и Захтеве и реагује на њих, честита, Захвали се и извини се користећи Једноставнија језичка средства	Молбе, захтеви, извињења, Честитања, захвалности (Let, can, could..)	Слушање и читање исказа којима се нешто Честита или се изражава извињење, захвалност, Усмено и писано честитање, тражење и давање Обавештења, упућивање молбе за помоћ и Реаговање на њу, изражавање извињења и захвалности
Разумевање давање упутстава	Препознаје једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из Свакодневног живота, описује себе и Околину, школски контекст и Приватан живот, свакодневне навике, Догађаје из прошлости и планове за будућност	Упутства, описивање једноставних активности (Past Simple, Future S.)	Слушање и читање текстова који садрже Једноставнија упутства нпр. за израду задатака, Пројеката, с визуелном подршком и без ње, Усмено и писано давање упутстава
Описивање радњи у садашњости	Разуме исказе о садашњим активностима, питања једноставних структура и даје кратке одговоре	Радње у садашњости, описивање једноставних активности	Слушање и читање описа и размењивање Исказа у вези са догађајима, активностима И способностима, усмено и писано описивање Догађаја/активности и способности
Праћење и вредновање	Рад на часу, пројекти, формативно и сумативно вредновање (блиц тест, контролна вежба или писмени задатак)		
Начин прилагођавања	У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку: - просторно, Садржајно и методичко прилагођавање наставног програма нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, Начина и врста оцењивања...; - коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању Компетенција; - размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи.		



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Енглески језик			Разред: осми
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама			Годишњи фонд часова: 68
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
Описивање радњи у прошлости	Размени појединачне информације	Радње у прошлости, информације, активности са гл be, happen, live, play, watch, see	Слушање и читање описа и усмено и писано Размењивање исказа у вези са искуствима, Догађајима и способностима у прошлости, Израда и презентација пројеката о историјским Догађајима,личностима и сл.
Будуће радње	Разуме радње исказане простим будућим временом	Описивање будућих радњи -планова,намера,предвиђања са глаголом will, be, do, see, watch, happen	Слушање и читање краћих текстова у вези са Одлукама,плановима,намерама,предвиђањима, Усмено и писано извештавање о одлукама, Плановима,намерама и предвиђањима
Жеље и интересовања	изрази жеље,интересовања,потребе	Исказивање жеља,интересовања, Потреба,осета и осећања (I want, would like, I am interested...)	Слушање и читање исказа у вези са жељама, Потребама,осећањима,усмено и писано Договарање у вези са задовољавањем жеља и Потреба,усмено и писано исказивање својих осећања
Праћење и вредновање	Рад на часу,пројекти,формативно и сумативно вредновање(блиц тест,контролна вежба или писмени задатак)		
Начин прилагођавања	У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку: -просторно, Садржајно и методичко прилагођавање наставног програма нпр.распоред седења,избор градива и прилагођавање задатака, Начина и врста оцењивања...;-коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању Компетенција;размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи.		



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Енглески језик			Разред: осми
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама			Годишњи фонд часова: 68
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
Просторни односи	препознаје обавештења о Положају предмета и бића у простору И правцу кретања,	Исказивање просторних односа И упутстава за оријентацију у Простору (up, down, to, forward, in, on, at...)	Слушање и читање једноставнијих текстова у Вези са смером кретања и просторним Односима, усмено и писање размењивање Информација у вези са смером кретања и Просторним односима
Дозволе и забране	Разуме информације Које се односе на забране и правила Понашања у школи и на јавном Месту,	Изрицање дозвола, забрана, Правила понашања и обавеза (must, should, must not, should not...)	Слушање и читање једноставнијих исказа у Вези са забранама, правилима понашања и Обавезама, постављање питања у вези са Забранама и одговарање на њих, усмено и Писано саопштавање забрана, правила Понашања и обавеза
Припадање и поседовање	Разуме и формулише једноставније Исказе који се односе на поседовање	Изражавање припадања и Поседовања (have, belong..)	Слушање и читање једноставнијих текстова са Исказима у којима се говори шта неко има/нема Или чије је нешто, постављање питања у вези са Припадањем и одговарање на њих
Праћење и вредновање	Рад на часу, пројекти, формативно и сумативно вредновање (блиц тест, контролна вежба или писмени задатак)		
Начин прилагођавања	У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку: -просторно, Садржајно и методичко прилагођавање наставног програма нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, Начина и врста оцењивања...; коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању Компетенција; размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи.		



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Енглески језик			Разред:осми
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учењастраног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама			Годишњи фонд часова:68
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
Допадање и недопадање	Разуме и изрази допадање и Недопадање	Изражавање допадања и Недопадања (like, do not like...)	Слушање и читање једноставнијих текстова Који се односе на изражавање допадања/ Недопадања, усмено и писано изражавање Допадања/недопадања
Мишљење	Изражава мишљење, слагање/ Неслагање и даје кратко	Изражавање мишљења (I think, agree, do not agree..)	Слушање и читање једноставнијих текстова у Вези са тражењем мишљења, усмено и писано Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања
Количине, бројеви, цене	Разуме, пита и саопшти колико нечега Има/нема користећи једноставнија Језичка средства, пита/каже/ Израчуна колико нешто кошта	Изражавање количина, бројева, Цена (dollars, pound, numbers, one point five...)	Слушање и читање једноставнијих текстова Који говоре о количини и цени, постављање Питања у вези са количином и ценом и Одговарање на њих, слушање и читање Текстова на теме поруџбине у ресторану, Куповине, записивање и рачунање цена
Праћење и вредновање	Рад на часу, пројекти, формативно и сумативно вредновање (блиц тест, контролна вежба или писмени задатак)		



Начин прилагођавања	У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку: -просторно, Садржајно и методичко прилагођавање наставног програма нпр.распоред седења,избор градива и прилагођавање задатака, Начина и врста оцењивања...;коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању Компетенција;размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи.
---------------------	---

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Географија (допунска настава) – 6. разред			Разред:
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Допунска настава географије намењена је ученицима који отежано усвајају предвиђене еографске садржаје. Чаасове допунске наставе могу похађати ученици који су у индивидуалном образовном програму, ученици који су дуго одсуствовали са часова редовне настгаве, али и они ученици који имају жељу да утврде стечена знања. Допунска настава се, углавном, реализује за мање групе, како би било могуће применити и индивидуални приступ ученицима. Садржаји који се обрађују на споменути часовима, морају бити у складу са наставним планом и програмом редовне наставе			Годишњи фонд часова: 36
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
<p style="text-align: center;">1.</p> <p style="text-align: center;">ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА</p>	<p>- наводи и описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>- именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу)</p>	<p>1. Друштвена географија, предмет проучавања и подела</p>	<p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, географске карте, географских извора, различитих графичких организатора, ППТ, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др.</p> <p>Корелација са сродним предметима: историја, веронаука, ликовно, биологија, хемија, физика,</p>

			<p>математика, ТиТ кроз интегративну наставу и тематско повезивање</p> <p>Стално коришћење географске карте</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, ППТ, питања</p> <p>Посета локалним географским објектима.</p> <p>Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања</p> <p>Коришћење е-уџбеника, платформе и др.</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>
<p>2.</p> <p>ГЕОГРАФСКА КАРТА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања - наводи и описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта) - препознаје и чита географске и допунске елементе карте - описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања 	<ul style="list-style-type: none"> 2. Географска/карто-графска мрежа 3. Географска ширина и географска дужина 4. Часовне зоне 5. Географска мрежа, ширина и дужина; часовне зоне – вежбе 6. Математички и географски елементи карте 	<p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, географске карте, географских извора, различитих графичких организатора, ППТ, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др.</p> <p>Корелација са сродним предметима: историја, веронаука, ликовно, биологија, хемија, физика, математика, ТиТ кроз интегративну наставу и тематско повезивање</p> <p>Стално коришћење географске карте</p>

	<p>- именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике</p>	<p>7. Картографски знаци</p> <p>8. Методе за представљање рељефа на карти</p> <p>9. Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти - вежбе</p> <p>10. Подела карата према садржају и величини размера - вежбе</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, ППТ, питања</p> <p>Посета локалним географским објектима.</p> <p>Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања</p> <p>Коришћење е-уџбеника, платформе и др.</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>
<p>3.</p> <p>СТАНОВНИШТВО</p>	<p>- разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>- наводи и описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>- препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ДГ</p> <p>- познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p>	<p>11. Основни појмови о становништву, број и распоред</p> <p>12. Природно кретање становништва</p> <p>13. Миграције становништва</p> <p>14. Биолошке структуре становништва</p> <p>15. Друштвено-економска структура становништва</p>	<p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, географске карте, географских извора, различитих графичких организатора, ППТ, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др.</p> <p>Корелација са сродним предметима: историја, веронаука, ликовно, биологија, хемија, физика, математика, ТиТ кроз интегративну наставу и тематско повезивање</p> <p>Стално коришћење географске карте карте</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, ППТ, питања</p> <p>Посета локалним географским објектима.</p>

		16. Савремени демографски процеси у свету	Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања Коришћење е-уџбеника, платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
4. НАСЕЉА	<ul style="list-style-type: none"> - разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања - наводи и описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта) - препознаје и чита географске и допунске елементе карте <p>ДГ</p> <ul style="list-style-type: none"> - познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред 	<p>17. Насеља: појам, положај, размештај, величина и функције</p> <p>18. Типови насеља</p>	<p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, географске карте, географских извора, различитих графичких организатора, ППТ, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др.</p> <p>Корелација са сродним предметима: историја, веронаука, ликовно, биологија, хемија, физика, математика, ТиТ кроз интегративну наставу и тематско повезивање</p> <p>Стално коришћење географске карте карте</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, ППТ, питања</p> <p>Посета локалним географским објектима.</p> <p>Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања</p>

			Коришћење е-уџбеника, платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
<p>5.</p> <p>ПРИВРЕДА</p>	<p>- разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>- наводи и описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>- препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ФГ</p> <p>- именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике</p> <p>ДГ</p> <p>- познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p>	<p>19. Примарни и секундарни сектор</p> <p>20. Терцијални и квартарни сектор</p> <p>21. Развијени и неразвијени региони</p>	<p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, географске карте, географских извора, различитих графичких организатора, ППТ, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др.</p> <p>Корелација са сродним предметима: историја, веронаука, ликовно, биологија, хемија, физика, математика, ТиТ кроз интегративну наставу и тематско повезивање</p> <p>Стално коришћење географске карте карте</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, ППТ, питања</p> <p>Посета локалним географским објектима.</p> <p>Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања</p> <p>Коришћење е-уџбеника, платформе и др.</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>

	- дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране		
<p>6.</p> <p>ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ</p>	<p>- разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>- наводи и описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>- препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ФГ</p> <p>- именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике</p> <p>- познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p>	<p>22. Појам и настанак првих држава и географски положај државе</p> <p>23. Територија и државне границе</p> <p>24. Главни град и облик владавине</p> <p>25. Политичко-географска карта Европе после Првог светског рада</p> <p>26. Политичко-географска карта света после Другог светског рада</p> <p>27. Територијални интегритет, спорови и интеграциони процеси</p>	<p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, географске карте, географских извора, различитих графичких организатора, ППТ, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др.</p> <p>Корелација са сродним предметима: историја, веронаука, ликовно, биологија, хемија, физика, математика, ТиТ кроз интегративну наставу и тематско повезивање</p> <p>Стално коришћење географске карте карте</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, ППТ, питања</p> <p>Посета локалним географским објектима.</p> <p>Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања</p> <p>Коришћење е-уџбеника, платформе и др.</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>



	<p>- дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране</p> <p>РГ</p> <p>- именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p>		
<p>7.</p> <p>ГЕОГРАФИЈА</p> <p>ЕВРОПЕ</p>	<p>- разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>- наводи и описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)</p> <p>- препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ФГ</p> <p>- именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике</p> <p>ДГ</p>	<p>28. Географски положај, границе и величина Европе; природне карактеристике Европе</p> <p>29. Рељеф Европе</p> <p>30. Рељеф Европе - вежбе</p> <p>31. Клима, биљни и животињски свет</p> <p>32. Воде на копну Европе</p> <p>33. Воде на копну Европе - вежбе</p> <p>34. Становништво и насеља Европе</p> <p>35. Привреда Европе</p>	<p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, географске карте, географских извора, различитих графичких организатора, ППТ, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др.</p> <p>Корелација са сродним предметима: историја, веронаука, ликовно, биологија, хемија, физика, математика, ТиТ кроз интегративну наставу и тематско повезивање</p> <p>Стално коришћење географске карте карте</p> <p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, ППТ, питања</p> <p>Посета локалним географским објектима.</p> <p>Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради</p>



	<ul style="list-style-type: none">- познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред- дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране РГ <ul style="list-style-type: none">- именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике	36. Географске регије Европе	израде паноа, кратких записа, кратких излагања Коришћење е-уџбеника, платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације
Праћење и вредновање	<ul style="list-style-type: none">-Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика-Процењивање рада у пару и групи-Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова-Домаћи задаци-Писана провера-Вежба 15 минута-Индивидуални рад Мини истраживање-Сумативно оцењивање-Табеларна евиденција о писменим проверама-Протоколи посматрања-Упитници (за групни и рад у пару)-Учесталост јављања (јављање +; више пута датума и области)		



Начин прилагођавања	<p>Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:</p> <ul style="list-style-type: none">- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја <p>и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем</p>
---------------------	---

ОШ „ Чибуквачки партизани“

Краљево

2025/26. година

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН НАСТАВНОГ РАДА

ЗА ШКОЛСКУ: 2025/2026. ГОДИНУ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Биологија

НАСТАВНИК: Андријана Чурлић

Разред: 6. **недељни фонд часова:** 2

годишњи фонд часова: 72



План рада је сачињен на основу Правилника о наставном плану и програму за 6. разред основне школе, објављеног у "Сл. гласнику – РС – Просветном гласнику" број 3 из 2020-4. године, Правилник о допунама и изменама правилника о плану наставе и учења за 6. разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за шести разред, Сл. гл. РС -бр. 13/2024.

НАСТАВНА СИТУАЦИЈА: Одељење 6/1 броји 26 ученика. Један ученик наставу похађа по ИОП-у 2. Одељење је имало просечну оцену из биологије 4,88. Оцењивање је било усклађено са друштвеним дешавањима и утицајем на наставни процес. Одељење 6/1 је на часовима било дисциплиновано, ученици одељења су у великом проценту одговорни према обавезама, на часу су активни. Одељење има највећи ниво постигнућа у генерацији.

Одељење 6/2 броји 23 ученика. Сви ученици наставу прате по редовном програму. Пројектна оцена из биологије за прошлу школску годину је 4,74. На оцењивање је утицала ситуација и дешавања током школске године. Дисциплина је задовољавајућа. Постигнућа ученика су неуједначена и доста су везана за различити ниво мотивације. У предстојећој школској години потребно је даље радити на дисциплини на часу и мотивацији ученика.

Одељење 6/3 броји 22 ученика. Једна ученица наставу похађа по ИОП-у 1 и предлог је да се настава биологије за ученицу реализује по програму ИОП 2. Одељење је имало просечну оцену из биологије 4,55. Оцењивање је било усклађено са друштвеним дешавањима и утицајем на наставни процес. Најслабија постигнућа одељења у целини су везана за изазов у одржавању дисциплине у одељењу. Три ученице имају изузетна постигнућа, али је потребно унапредити рад на нивоу целог одељења. Приоритет у даљем раду је одржавање дисциплине на часу.

Детаљније ће се наставна ситуација разматрати у оквиру анализе иницијалног тестирања. Анализа је део глобалног плана.

НЕОПХОДНИ УЏБЕНИЦИ, ПРИРУЧНИЦИ И ДРУГО: Биологија за 6.разред основне школе

Издавач: Бигз, Београд 2019.

Аутор: Дејан Бошковић



- ГЛОБАЛНИ ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА -

Р.Б.	ОБЛАСТ/ ТЕМА	МЕСЕЦ										ТИПОЛОГИЈА							
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	ОБРАДА	ВЕЖБ- АЊЕ	УТВРЂИ- ВАЊЕ	ОБНАВ- ЉАЊЕ	СИСТЕ- МАТИЗ.	ПИСМ. ЗАДАЦИ	НЕШТО ДРУГО	СВЕГА
1.	Јединство грађе и функције као основа живота	9	8	9	8	4	2				1	17	/	17	/	7	/	/	41
2.	Живот у екосистему						4	5			1	5	/	4	/	1	/	/	10
3.	Наслеђивање и еволуција								4	3		3	/	3	/	1	/	/	7
4.	Порекло и разноврсност живог света									3		2	/	1	/	/	/	/	3
5.	Човек и здравље									8	3	7	/	4	/	/	/	/	11
УКУПНО		9	8	9	9	3	6	9	6	8	5	34	/	29	/	9	/	/	72



p.б. наст. теме	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ– УЧЕНИК ЋЕ БИТИ У СТАЊУ ДА:
1.	Јединство грађе и функције као основа живота	Ученик ће бити у стању да: -упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелије и нивоу организма; -повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; -цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; -користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата; -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.
		-направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише;



2.	Живот у екосистему	<ul style="list-style-type: none">-размотри односе међу члановима једне популације, односе између различитих популација, као и односе између различитих популација на конкретним примерима;-илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином;-повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по њу и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине;-хумано поступа према организмима које истражује;-користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; <p>-табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.</p>
3.	Наслеђивање и еволуција	<ul style="list-style-type: none">-истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода;-идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији;-повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; <ul style="list-style-type: none">-хумано поступа према организмима које истражује;-користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата; <p>-табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.</p>



4.	Порекло и разноврсност живог света	<ul style="list-style-type: none">-групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи;-одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама; -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;-табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.
5.	Човек и здравље	<ul style="list-style-type: none">-прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њиховог истраживања;-одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција;-доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци;-збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна;



		<p>-користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;</p> <p>-табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како учи и где та знања може да примени.</p>
--	--	--

НАПОМЕНА:

ПРЕДМЕТНИ НАСТАВНИК:

Андријана Чурлић

ДИРЕКТОР ШКОЛЕ:

КАТАРИНА ЗДРАВКОВИЋ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Саобраћајна секција			Разред: 5-8.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ наставе и учења је да ученик усваји знање о начинима регулисања друмског саобраћаја, упозна са основним правилима и прописима кретања пешака и бицикла у јавном саобраћају и упозна са основном хоризонталном, вертикалном и светлосном сигнализацијом у саобраћају			Годишњи фонд часова: 36
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања



Увод у саобраћај	-наводи професије у подручју рада саобраћај- показује поштовање према другим учесницима у саобраћају - анализира и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла	Правила и прописи кретања пешака, бицикliste и возила Саобраћајни знаци-врсте и примена Правила права првенства пролаза пешака, бицикliste и возила	Дати општи преглед функционисања саобраћаја (појам): врсте, структура, функција. Тежиште је на друмском саобраћају и у том контексту бицикл у саобраћају.
Правила и прописи саобраћаја	-разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила - одговорно се понаша као путник у возилу -повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика - показује поштовање према другим учесницима у саобраћају -анализира ризично понашање пешака и возача бицикла	Правила кретања пешака на улицама и путевима Укључивање у саобраћај Првенство пролаза возила и саобраћај на раскрсници Саобраћајни знаци значајни за кретање пешака, бицикlista и возила Бицикlista у саобраћају Заштитна опрема за безбедно управљање бициклом Зауставни пут моторних возила Неправилности у коришћењу бицикла Употреба информационих технологија у савременом саобраћају Професије у подручју рада саобраћаја Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања Израда модела саобраћајних знакова или средстава Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају	Ученици се на интересантан и очигледан начин упознају са: правилима и прописима кретања пешака и бицикла у јавном саобраћају; начинима регулисања саобраћаја и безбедног кретања од школе до куће. Мултимедијална средства ЦД „Шта знаш о саобраћају“; користити саобраћајне макете које израђују ученици на редовним часовима или часовима слоб. активности



Примена правила и прописа у саобраћају	<p>-разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила</p> <p>-показује поштовање према другим учесницима у саобраћају</p> <p>-нализира и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла</p>	<p>Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају.</p> <p>Саобраћајни полигон.</p> <p>Објашњење елемената полигона за спретности</p> <p>Обележавање и израда полигона спретности</p> <p>Вожња бицикла на полигону спретности</p> <p>Учешће бицикла у саобраћају (правила кретања, предности и друго)</p> <p>Тестирање ученика и формирање екипе за такмичење</p> <p>Припрема бицикла за такмичење</p> <p>Вожња бицикла на полигону спретности</p>	<p>За реализацију ових наставних садржаја, а за практично увежбавање користити се полигони у оквиру школе или саобраћајне макете које могу израдити и ученици на редовним часовима или у оквиру слободних активности.</p>
Праћење и вредновање	Разговор са ученицима. Усмена провера саобраћајних знакова, хоризонталне и светлосне сигнализације. Саобраћајни тест. Практично увежбавање вожње бицикла на полигону спретности.		
Начин прилагођавања			



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Српски језик		Разред: 6.	
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА Циљеви учења Српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.		Годишњи фонд часова: 144	
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
Књижевност	<ul style="list-style-type: none"> – повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; – чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; – одреди род књижевног дела и књижевну врсту; – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; – разликује ауторску приповетку од романа; – анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); 	<p>ЛИРИКА</p> <p>Лектира</p> <p>9. Обредне лирске народне песме (избор)</p> <p>10. Ђура Јакшић: Вече</p> <p>11. Јован Дучић: Село</p> <p>12. Мирослав Антић: Плава звезда</p> <p>13. Вељко Петровић: Ратар / Алекса Шантић: О, класје моје</p> <p>14. Десанка Максимовић: Грачаница / Војислав Илић: Свети Сава</p> <p>15. Стеван Раичковић: Хвала сунцу, земљи, трави</p> <p>16. Милован Данојлић: Овај дечак зове се Пепо</p> <p>Крста</p> <p>17. Сергеј Јесењин: Песма о керуши</p> <p>Књижевни термини и појмови</p> <p>Врста строфе према броју стихова у лирској песми:</p> <p>дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и</p>	<p>Окосницу програма књижевности чине текстови из лектире. Лектира је разврстана по књижевним родовима – лирика, епика, драма и обogaћена избором нефикционалних, научнопопуларних и информативних текстова. Обавезни део лектире састоји се, углавном, од дела која припадају основном националном корпусу, али је обogaћен актуелним делима. Избор дела је у највећој мери заснован на принципу прилагођености узрасту.</p> <p>Уз текстове које је потребно обрадити на часу, дат је и списак домаће лектире. Циљ увођења домаће лектире је формирање, развијање или неговање читалачких навика код ученика. Обимнија дела ученици могу читати преко распуста, чиме се подстиче развијање континуиране навике читања.</p>

	<p>– уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње;</p> <p>– разликује заплет и расплет као етапе драмске радње;</p> <p>– разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца;</p> <p>– разликује облике казивања; – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике;</p> <p>– одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту;</p> <p>– анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди;</p> <p>– анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста;</p> <p>– уочава хумор у књижевном делу;</p> <p>– разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона;</p> <p>КЊИЖЕВНОСТ</p> <p>ЛИРИКА</p>	<p>епски десетерац).</p> <p>Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха.</p> <p>Стилске фигуре: контраст, хипербола.</p> <p>Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне).</p> <p>ЕПИКА</p> <p>Лектира</p> <p>12. Народна песма: Смрт Мајке Југовића</p> <p>13. Народна песма: Марко Краљевић укида свадбарину</p> <p>14. Петар Кочић: Јаблан</p> <p>15. Исидора Секулић: Буре (одломак)/Бранко Ћопић: Чудесна справа</p> <p>16. Иво Андрић: Аска и вук</p> <p>17. Антон Павлович Чехов: Вањка/Италио Калвино: Шума на ауто-путу (из збирке прича Марковалдо или годишња доба у граду)</p> <p>18. Светлана Велмар Јанковић: Сирото ждребе (из Књиге за Марка)</p> <p>Књижевни термини и појмови</p> <p>Основна тема и кључни мотиви.</p> <p>Облици казивања: нарација (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог.</p> <p>Фабула/радња, редослед догађаја.</p> <p>Врсте епских дела: приповетка, роман.</p> <p>Културно</p> <p>-историјско предање (нпр. Смрт Марка Краљевића)</p> <p>ДРАМА</p> <p>Лектира</p>	<p>Уз обавезни списак дела за обраду додат је допунски избор текстова.</p> <p>Изборни део допушта наставнику већу креативност у достизању исхода.</p> <p>Уз доминантан корпус текстова канонских писаца којим се утиче на формирање естетског укуса ученика, изграђује и богати свест о природи националне књижевности (и вредностима класика светске књижевности), али и културног и националног идентитета, у избору лектире и допунском избору дата је могућност наставницима да одаберу и изванредан број књижевних дела савремених писаца, чиме се ученици упознају са репрезентативним примерима савремене књижевности и у прилици су да критички самеравају постику њихових дела са канонским вредностима. Циљ увођења савремених књижевних дела која још нису постала део канона јесте да се по својој мотивској или тематској сродности вежу за постојеће теме и мотиве у оквиру програма и да се таквим примерима покаже како и савремени писци промишљају епску народну традицију или теме пријатељства, етичности, развијају имагинацију и емпатију, чиме ће се богатити вертикално читалачко искуство ученика и осавременили приступ настави.</p> <p>Овакав избор дела омогућава већу могућност примене компаративног приступа проучавању литерарног</p>
--	--	---	---

	<p>Лектира 9. Обредне лирске народне песме (избор) 10. Ђура Јакшић: Вече 11. Јован Дучић: Село 12. Мирослав Антић: Плава звезда 13. Вељко Петровић: Ратар / Алекса Шантић: О, класје моје 14. Десанка Максимовић: Грачаница / Војислав Илић: Свети Сава 15. Стеван Раичковић: Хвала сунцу, земљи, трави 16. Милован Данојлић: Овај дечак зове се Пепо Крста 17. Сергеј Јесењин: Песма о керуши Књижевни термини и појмови Врста строфе према броју стихова у лирској песми: дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и епски десетерац). Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха. Стилске фигуре: контраст, хипербола. Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне). ЕПИКА Лектира</p>	<p>6. Коста Трифковић: Избирачица (одломак) 7. Миодраг Станисављевић: И ми трку за коња имамо (одломак) 8. Бранислав Нушић: Аналфабета (одломак) Књижевни термини и појмови Драмске врсте: комедија – основне одлике. Монолог и дијалог у драми. Дидаскалије, реплика. Етапе драмске радње (заплет и расплет). НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ (бирати 2 дела) 1. Вук Караџић: Живот и обичаји народа српскога: Божић (одломак); Ђурђевдан (одломак); Додоле, прпоруше и чариоце (одломци) 2. Владимир Хулпах: Легенде о европским градовима (избор) 3. Никола Тесла: Моји изуми (поглавље по избору) 4. Жан -Бернар Пиј, Серж Блок, Ан Бланшар: Енциклопедија лоших ђака, бунтовника и осталих генијалаца (избор) 5. Гроздана Олујић: Били су деца као и ти (избор) ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Епске народне песме о Косовском боју (избор) 2. Епске народне песме о Марку Краљевићу (избор)</p>	<p>стваралаштва, уз одабир различитих нивоа обраде: интерпретације, приказа или осврта. Избор дела треба да буде усклађен са могућностима, потребама и интересовањима конкретног ђачког колектива. Разлике у укупној уметничкој и информативној вредности појединих текстова утичу на одговарајућа методичка решења (прилагођавање читања врсти текста, опсег тумачења текста у зависности од сложености његове структуре, повезивање и груписање са одговарајућим садржајима из других предметних подручја – граматике, правописа и језичке културе и сл.). Текстови из допунског дела програма треба да послуже наставнику и при обради наставних јединица из граматике, као и за обраду и утврђивање садржаја из језичке културе. Дела која неће обрађивати, наставник треба да препоручи ученицима за читање у слободно време. Нови програм заснован је на уочавању природе и улоге књижевног дела, као и уочавању разлике књижевних и некњижевних текстова, односно њиховој већој корелативности. Ученици треба да буду оспособљени да разликују особености књижевног текста (конотативност, књижевни поступци, сликовитост, ритмичност и сл.) у односу на денотативност, информативност и казивање засновано на чињеницама и подацима у различитим видовима</p>
--	--	--	---

	<p>12. Народна песма: Смрт Мајке Југовића 13. Народна песма: Марко Краљевић укида свадбарину 14. Петар Кочић: Јаблан 15. Исидора Секулић: Буре (одломак)/Бранко Ћопић: Чудесна справа 16. Иво Андрић: Аска и вук 17. Антон Павлович Чехов: Вањка/Итало Калвино: Шума на ауто-путу (из збирке прича Марковалдо или годишња доба у граду)</p> <p>– илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; – уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст; – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; – разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; – разликује врсте гласовних прмена у једноставним примерима и примењује</p>	<p>3. Бранислав Нушић: Аутобиографија 4. Анђела Нанети: Мој дека је био трешња 5. Весна Алексић: Каљави коњ (Прича о богињи Лади – Звездана вода; Прича о богу Сварогу –</p> <p>Небески ковач и Прича о богу Стрибору – Сеченско светло) 6. Бранко Ћопић: Орлови рано лете 7. Ференц Молнар: Дечаци Павлове улице Допунски избор лектире (бирати 3 дела) 1. Добрица Ерић: Месечеви миљеници (песме о свицима) (избор) 2. Бранислав Петровић: избор из антологија песама за децу (Морава, Влашићи, Дунав, Говор дрвећа, Грађење куће, Па шта, па шта и друге) 3. Владимир Стојиљковић: Писмописац (Писмо Бранку Ћопићу) 4. Владимир Андрић: Пустолов 5. Тиодор Росић: Приче старог чаробњака (једна прича по избору) 6. Борислав Пекић: Сентиментална повест Британског царства („Велика повеља слободе у земљи без устава” – одломци) 7. Вилијем Саројан: Зовем се Арам 8. Хенрик Сјенкијевич: Кроз пустињу и прашуму 9. Џејмс Крис: Тим Талир или Продати смех</p>	<p>некњижевних текстова. Корелативност је омогућена адекватним комбиновањем обавезних и изборних дела. Са списка допунског избора наставник бира она дела која ће, уз обавезни део лектире, чинити тематско-мотивске целине. Наставник може груписати и повезивати по сродности дела из обавезног и допунског програма на много начина. Могући примери функционалног повезивања наставних јединица могу бити следећи (никако и једини): Словенска митологија: обредне народне лирске песме; Вук Стефановић Караџић: Живот и обичаји народа српскога (Божић, Ђурђевдан, Додоле, прпоруше и чароице); Весна Алексић: Каљави коњ; песма Влашићи Бранислава Петровића; Тиодор Росић: Приче старог чаробњака (избор); Миодраг Станисављевић: И ми трку за коња имамо; Ивана Брлић Мажуранић: Приче из давнина (избор), у корелацији нпр. са филмом Чудотворни мач Војислава Нановића. Марко Краљевић: народне епске песме о Марку Краљевићу (Марко Краљевић укида свадбарину); предање Смрт Марка Краљевића; Светлана Велмар Јанковић: Књига за Марка (прича Сирото ждребе); Владислава Војновић: Приче из главе (одломци приче Позориште). Авантуре и дружине: Хенрик Сјенкијевич: Кроз пустињу и прашуму</p>
--	--	---	---

	<p>књижевнојезичку норму; – одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; – препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; – разликује реченице по комуникативној функцији; – доследно примењује правописну норму; – користи правопис (школско издање); разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи; – употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; – разликује и гради аугментативе и деминутиве; – саставља обавештење, вест и кратак извештај; – разуме основна значења књижевног и неуметничког текста; – проналази, повезује и тумачи експлицитно и имлицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; – драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; – говори јасно, поштујући</p>	<p>10. Џек Лондон: Зов дивљине/Бели очњак 11. Реј Бредбери: Маслачково вино (избор) 12. Ивана Брлић Мажуранић: Приче из давнина (избор) 13. Владислава Војновић: Приче из главе (прича Позориште – одломци) 14. Јасминка Петровић: Ово је најстрашнији дан у мом животу 15. Александар Поповић: Снежана и седам патуљака, драмска бајка</p>	<p>(одломци); Џек Лондон: Зов дивљине или Бели очњак; Ференц Молнар: Дечаци Павлове улице; Бранко Ћопић: Орлови рано лете; Владимир Андрић: Пустолов; Жан-Бернар Пиј, Серж Блок, Ан Бланшар: Енциклопедија лоших ђака, бунтовника и осталих генијалаца – одломак о Џеку Лондону, прича о Џеку Лондону из Били су деца као и ти Гроздане Олујић. Дела заснована на хумору и животном оптимизму: Коста Трифковић: Избирачица; Бранислав Нушић: Аутобиографија; Владимир Андрић: Пустолов; Влада Стојиљковић: Писмо Бранку Ћопићу (из Писмописца); Стеван Раичковић: Хвала сунцу, земљи, трави; Добрица Ерић Месечеви миљеници (избор); Александар Поповић: Снежана и седам патуљака. Слике детињства у различитим епохама и срединама: Исидора Секулић: Буре; Бранко Ћопић: Чудесна справа; Влада Стојиљковић: Писмо Бранку Ћопићу (из збирке Писмописац); Милован Данојлић: Овај дечак зове се Пепо Крста; Сергеј Јесењин: Песма о керуши; Ференц Молнар: Дечаци Павлове улице; Гроздана Олујић: Били су деца као и ти (одабране приче); Јасминка Петровић: Ово је најстрашнији дан у мом животу; Реј Бредбери: Маслачково вино (избор); Џејмс Крис: Тим Талир или Продати смех; Анђела</p>
--	--	---	--

	<p>стандарднојезичку норму; – изражајно чита обрађене књижевне текстове.</p>		<p>Нанети: Мој дека је био трешња; Никола Тесла: Моји изуми (одломци о детињству) уз приче о Тесли, Топићу и Исидори Секулић из Били су деца као и ти. Социјална тематика: Алекса Шантић: О, класје моје; Вељко Петровић: Ратар; Петар Кочић: Јаблан; Антон Павлович Чехов: Вањка; Итало Калвино: Шума на ауто-путу (из збирке прича Марковалдо или годишња доба у граду); Вилијем Саројан: Зовем се Арам; уз приче о Петру Кочићу и Чехову из Били су деца као и ти Г. Олујић. Родољубива тематика: Ђура Јакшић: Вече; народне епске песме о Косовском боју; Смрт Мајке Југовића; народне епске песме о Марку Краљевићу; Десанка Максимовић: Грачаница; Војислав Илић: Свети Сава; песме Морава, Дунав Бранислава Петровића. Лепота маштања, певања и приповедања: Добрица Ерић: Месечеви миљеници (избор); Мирослав Антић: Плава звезда; Иво Андрић: Аска и вук; песме Па шта, па шта, Говор дрвећа Бранислава Петровића; Владимир Андрић: Пустолов; Анђела Нанети: Мој дека је био трешња; Владимир Хулпах: Легенде о европским градовима (избор); Тиодор Росић: Приче старог чаробњака (избор). Животиње и људи: Петар Кочић: Јаблан; Вилијем Саројан: Зовем се Арам; Сергеј Јесењин: Песма о керуши; Иво</p>
--	--	--	---

			<p>Андрић: Аска и вук; Добрица Ерић: Месечеви миљеници (избор); Џек Лондон: Бели очњак или Зов дивљине.</p> <p>Међупредметне корелације – наставу историје могуће је допунити одломцима: Борислав Пекић: Сентиментална повест Британског царства („Велика повеља слободе у земљи без устава”).</p> <p>Исти текст може се повезивати са другима на различите начине, према различитим мотивима или тону приповедања,</p> <p>у склопу пројектне наставе, која се базира на исходима, а не на садржајима учења.</p> <p>Предложени обавезни, књижевни, научнопопуларни и информативни текстови и садржај обавезне домаће лектире,</p> <p>као и примери из допунског избора, приликом осмишљавања годишњег плана рада, а потом и при обликовању оријентационих, месечних планова рада, могу се тематски повезивати.</p> <p>Поред тога, неопходно је успоставити и уравнотежену дистрибуцију наставних јединица везаних за све подобласти предмета, функционално повезати</p> <p>садржаје из језика и књижевности (где год је то могуће) и оставити довољно часова за утврђивање и систематизацију градива.</p> <p>Књижевна дела која су доживела позоришно извођење или екранизацију могу послужити за компаративну анализу</p> <p>и уочавање разлике између књижевне и позоришне/филмске</p>
--	--	--	--

			<p>(адаптиране, измењене) фабуле и израза (рецимо, на</p> <p>примеру Поповићеве сценске бајке може се закључити како драмски писац мења познату причу и смешта је у савремено доба), чиме ученици могу доћи до закључка о природи различитих медија и развијати своју медијску писменост. Препоручује се читање бар једног целовитог драмског текста (од три одређена Програмом). Ученици се могу упутити и на филмове са тематиком сличном прочитаним књижевним текстовима (дечје авантуре или</p> <p>авантуре у фантастичном свету, одрастање усамљеног детета и сл.) и додатно повезати обраду једне тематско-мотивске целине.</p> <p>Са појединим елементима медијске писмености ученике треба упознати такође кроз корелацију: појам дечји часопис или енциклопедија за децу упознати на конкретном тексту из часописа/енциклопедије по избору (садржај текста треба да буде у вези са лектиром).</p> <p>Поред корелације међу текстовима, неопходно је да наставник успостави вертикалну корелацију. Наставник се претходно обавезно упознаје са садржајима Српског језика и књижевности из претходних разреда ради успостављања принципа поступности и систематичности.</p>
--	--	--	--

			<p>Наставник, такође, треба да познаје садржаје других предмета обрађиваних у млађим разредима и у петом разреду основне школе, који корелирају с предметом Српски језик и књижевност. Тако, хоризонталну корелацију наставник успоставља, пре свега, са наставом историје, ликовне културе, музичке културе, верске наставе и грађанског васпитања.</p> <p>Увођење ученика у свет књижевности, али и осталих, тзв. некњижевних текстова (популарних, информативних), представља изузетно сложен наставни задатак. Управо на овом степену школовања стичу се основна и врло значајна знања, умења и навике од којих ће зависити ученичка књижевна култура, али и естетске компетенције.</p> <p>Ученици треба да разумеју фикционалну природу књижевног дела и његову аутономност (односно да праве разлику између лирског субјекта и песника, приповедача и писца), као и чињеницу да књижевно дело обликује једну могућу слику стварности.</p> <p>При обради текста, примењиваће се у већој мери јединство аналитичких и синтетичких поступака и гледишта. У складу са исходима, ученике треба навикавати да своје утиске, ставове и судове о књижевном делу подробније доказују чињеницама из самога текста и тако их оспособљавати за самосталан исказ, истраживачку делатност и</p>
--	--	--	---

			<p>заузимање критичких ставова.</p> <p>Обрада књижевног дела пожељно је да буде проткана решавањем проблемских питања која су подстакнута текстом и уметничким доживљавањем. Многи текстови, а поготову одломци из дела, у наставном поступку</p> <p>захтевају умесну локализацију, често и вишеструку. Ситуирање текста у временске, просторне и друштвено-историјске оквире, као и обавештења о битним садржајима који претходе одломку – све су то услови без којих се</p> <p>у бројним случајевима текст не може интензивно доживети и правилно схватити.</p> <p>Приликом тумачења текста ученике треба навикавати да своје утиске, ставове и судове о књижевном делу</p> <p>подробније доказују чињеницама из самога текста и тако их оспособљавати за самосталан исказ, истраживачку делатност и заузимање критичких ставова, уз уважавање индивидуалног разумевања смисла књижевног текста и исказивање различитих ставова.</p> <p>У наставној интерпретацији књижевноуметничког дела, обједињавајући и синтетички чиниоци могу бити: уметнички доживљаји, текстовне целине, битни структурни елементи (тема, мотиви, песничке слике, фабула, односно сиже, књижевни ликови, смисао и значење текста, мотивациони поступци, композиција), форме приповедања (облици</p>
--	--	--	--

			<p>излагања), језичко-стилски поступци и литерарни (књижевноуметнички) проблеми.</p> <p>Књижевнотеоријске појмове ученици ће упознавати уз обраду одговарајућих текстова и помоћу осврта на претходно читалачко искуство. У програму нису наведени сви појмови и врсте књижевних дела предвиђени за усвајање у претходним разредима, али се очекује ће се наставник наклонити на стечено знање ученика, обновити га и продубити на примерима, сходно старијем узрасту. Такав случај је са стилским фигурама (поређењем/компарацијом и персонификацијом) које се усвајају у трећем и четвртном разреду, а потом им се додају епитет, оноματοпеја, контраст и хипербола; са појмом приповедања и облицима казивања у епском књижевном делу (дијалог, монолог, описивање: портрет и пејзаж); са појмовима везаним за драмско дело којима се додају заплет и расплет, као елементи драмске радње. Обнављање и повезивање знања из првог циклуса образовања и петог разреда основне школе је обавезно.</p> <p>Језичко-стилским изражајним средствима прилази се с доживљајног становишта; полазиће се од изазваних уметничких утисака и естетичке сугестије, па ће се потом истраживати њихова језичко-стилска условљеност.</p>
--	--	--	--

			<p>Током обраде књижевних дела, као и у оквиру говорних и писмених вежби, настојаће се да ученици откривају што више особина, осећања и душевних стања појединих ликова, као и да изражавају своје ставове о поступцима ликова.</p> <p>Ученик се подстиче да уочава смисао смешног и хумористичног на примерима из лектире, као и да разликује хумористички или оптимистички, дитирамбски тон у певању/приповедању/драмској радњи од елегичног тона.</p> <p>Теоријско савладавање појма културноисторијско предање није обавезно. Предање Смрт Марка Краљевића уводи се као пример, уз описно образлагање ове врсте предања у оквиру категорије народне прозе. Обнављају се и проширују знања о родољубивој поезији, савладава се појава и смисао социјалних мотива у предложеним песмама или причама, уче се дитирамб и елегија као врсте лирске поезије.</p> <p>Исходи везани за наставну област књижевност засновани су на читању. Кроз читање и тумачење књижевних дела ученик развија читалачке компетенције које подразумевају не само истраживачко посматрање и стицање знања о књижевности већ подстичу и развијају емоционално и фантазијско уживљавање, имагинацију, естетско</p>
--	--	--	---

			<p>доживљавање, богате асоцијативне моћи, уметнички сензибилитет, критичко мишљење и изграђују морално просуђивање. Разни облици читања су основни предуслов да ученици у настави стичу сазнања и да се успешно уводе у свет књижевног дела. И у шестом разреду негује се, пре свега, доживљајно читање, а ученици се поступно уводе у истраживачко читање (читање према истраживачким задацима, читање из различитих перспектива и сл.) и оспособљавају да искажу свој доживљај уметничког дела, увиде елементе од којих је дело сачињено и разумеју њихову улогу у изградњи света дела.</p> <p>Повећан број допунског избора лектире указује на могућност обраде појединих предложених садржаја (књижевних дела) на часовима додатне наставе.</p> <p>Препоручује се да ученици у настави користе електронски додатак уз уџбеник, уколико за то постоји могућност у школи.</p>
<p>Језик (граматика, ортоепија, правопис)</p>		<p>Грамматика: Подела речи по настанку: просте речи и творенице; породица речи, уочавање корена речи. Саставни делови твореница (творбене основе, префикси и суфикси). Грамматичка основа и грамматички наставци у поређењу са творбеном основом и суфиксима.</p>	<p>ЈЕЗИК У настави језика ученици се оспособљавају за правилну усмену и писану комуникацију стандардним српским језиком. Отуда захтеви у овом програму нису усмерени само на усвајање језичких правила и грамматичке норме, већ и на разумевање њихове функције и примену у усменом и писменом изражавању.</p>

		<p>Настанак гласова и говорни органи; подела гласова: самогласници и сугласници (прави сугласници и сонанти); Подела сугласника по звучности и по месту изговора. Подела речи на слогове; слоготворно р. Гласовне промене – уочавање у грађењу и промени речи: непостојано а; промена л у о; палатализација; сибиларизација; јотовање; једначење сугласника по звучности; једначење сугласника по месту изговора; губљење сугласника.</p> <p>Заменице: неличне именичке заменице (односно-упитне, неодређене, опште, одричне); придевске</p> <p>заменице: присвојне (с нагласком на употребу заменице свој, показне, односно-упитне, неодређене, опште, одричне). Граматичке категорије</p> <p>заменица: род, број, падеж и лице. Грађење и основна значења глаголских времена: аорист, имперфекат (само на нивоу препознавања; имперфекат глагола бити); плусквамперфекат.</p> <p>Независне предикатске реченице – појам комуникативне функције; подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице.</p>	<p>Када се у садржајима програма наводе наставне јединице које су ученици већ обрађивали у нижим разредима, подразумева се да се степен усвојености и способност примене раније обрађеног градива проверава, а понављање и увежбавање на новим примерима претходи обради нових садржаја, чиме се обезбеђује континуитет рада и систематичност у повезивању новог градива са постојећим знањима. Нужно је да наставник увек има на уму пресудну улогу умесних и систематских вежбања, односно да наставно градиво није усвојено док се добро не увежба. То значи да вежбања морају бити саставни чинилац обраде наставног градива, примене, обнављања и утврђивања знања.</p> <p>Граматика</p> <p>Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у којем се остварује њена функција (у свакој погодној прилици могу се знања из граматике ставити у функцију тумачења текста, како уметничког тако и научнопопуларног). Један од изразито функционалних поступака у настави граматике јесу вежбања заснована на коришћењу примера из непосредне говорне праксе, што наставу граматике приближава животним потребама у којима се примењени језик појављује као свестрано мотивисана људска активност. Настава творбе речи подразумева пре свега поделу речи по настанку на просте и творенице (у оквиру твореница</p>
--	--	---	--

		<p>Правопис : Писање имена васионских тела.</p> <p>Растављање речи на крају реда (основна правила).</p> <p>Правописна решења у вези са гласовним променама.</p> <p>Писање именичких и придевских одричних заменица са предлозима.</p> <p>Писање заменице Ваш великим почетним словом.</p> <p>Правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика.</p> <p>Ортоепија Правилан изговор гласова ч, ћ, ц, ч, р.</p>	<p>уочавају се речи настале суфиксацијом, префиксацијом и слагањем). На школским примерима (нпр. певач, школски, школовати се, праунук, превелик, научити, Београд, пароброд) ученици треба да уоче саставне делове твореница: творбене основе, префиксе и суфиксе. На примерима породице речи, ученици треба да уочавају корен речи. Тиме се поставља основ за проширивање знања из творбе речи у старијим разредима. На часовима утврђивања градива треба нагласити разлику између грамагичке основе и грамагичких наставака у поређењу са творбеном основном и суфиксима (нпр. школ-а, школар-ац и сл.).</p> <p>Ученици су се већ раније срели са појмом гласа, а сада проширују своја знања из фонетике основним информацијама о настанку гласова и говорним органима који у овом процесу учествују. На основу изговора гласови се деле на самогласнике и сугласнике (а сугласници на праве сугласнике и сонанте). Сугласници се деле по звучности и по месту изговора (овде је пожељно направити корелацију са наставом страних језика – нпр. различито место изговора неких гласова у српском и енглеском језику и сл.). Подела речи на слокове подразумева проширивање знања у односу на млађе разреде: треба увести и примере слокова који се завршавају на сонант, с посебним нагласком на позицију слоготворног р. Ово градиво треба повезати са основним</p>
--	--	--	---

			<p>правописним правилима за rastavljање речи на крају реда. Пошто се ученици у шестом разреду први пут срећу са термином гласовне промене, није потребно правити разлику у односу на гласовне алтернације. Ову разлику ће усвојити у градиву за средњу школу. Препорука је да се, ради лакшег анализирања примера, гласовне промене предају следећим редоследом: непостојано а, промена л у о, палатализација, сибиларизација, јотовање, једначење сугласника по звучности, једначење сугласника по месту изговора, губљење сугласника. Гласовне промене треба учавати у грађењу и промени речи (а на одступања указати у примерима). Настава морфологије подразумева проширивања знања о заменицама (у петом разреду су биле обрађене само личне заменице). Сада се уводи подела заменица на именичке и придевске. У оквиру именичких обрађују се: односно-упитне, неодређене, опште и одричне; у оквиру придевских: присвојне (с нагласком на употребу заменице свој), показне, односно-упитне, неодређене, опште и одричне. Такође, треба указати и на граматичке категорије заменица: род, број, падеж и лице. Знања о глаголским облицима ученици проширују тако што усвајају грађење осталих глаголских времена изузев презента, перфекта и футура I, с тим што се имперфекат обрађује само на нивоу препознавања, а посебно се наводи имперфекат помоћног глагола бити. Препорука је да се глаголска</p>
--	--	--	---

			<p>времена uvode ovim redosledom: aorist, imperfekat, pluskvamperfekat. Posebno treba naglasiti правописna rešenja u vezi sa pisanjem glagolskih oblika.</p> <p>Znanja iz sintakse učenici proširuju delom nezavisnih predikatских реченица према комуникативној функцији.</p> <p>Potrebno je posebno skrenuti pažnju na upotrebu znaka uzvika, kao i na ostale interpunkcijske znake.</p> <p>Правопис</p> <p>Правописна правила се усвајају путем систематских вежбања (правописни диктати, исправка грешака у датом тексту, тестови са питањима из правописа итд.). У оквиру правописних вежби пожељно је повремено укључити и питања којима се проверава графика (писана слова: велико и мало ћирилично Ћ, Ђ; велико и мало латиничко Ћ, велико Г, С, Ш итд.).</p> <p>Такође, треба подстицати ученике да сами уочавају и исправљају правописне грешке у СМС комуникацији, као и у различитим типовима комуникације путем интернета.</p> <p>Поред тога, ученике треба упућивати на служење правописом и правописним речником (школско издање).</p> <p>Пожељно је да наставник доноси примерак Правописа на час кад год се обрађују правописне теме (тако би могао појединачно ученицима задавати да пронађу реч у правописном речнику и одреде њен правилан облик или правилно писање).</p> <p>Ортоепија</p>
--	--	--	---

			<p>Наставник стално треба да указује на важност правилног говора, који се негује спровођењем одређених ортоепских вежби. Ортоепске вежбе не треба реализовати као посебне наставне јединице, већ уз одговарајуће теме из граматике: нпр. уочавање дужине акцента у речи може се повезати са обрадом и утврђивањем знања о врстама речи (именица скуп има кратак акценат, а придев скуп има дуг акценат итд.). На овом нивоу ученици треба само да уоче разлику у дужини акцента, без разликовања интонације и без употребе акценатских знакова.</p> <p>Уз коришћење аудио снимака, ученике треба навикавати да препознају, репродукују и усвоје правилно акцентован говор, а у местима где се одступа од акценатске норме, да разликују стандардни акценат од свога акцента, тј. од дијалекатске акцентуације. Неке ортоепске вежбе могу се спроводити и уз одговарајуће теме из књижевности: нпр. артикулација се може вежбати изговарањем брзалица, онда када се оне обрађују као део народног стваралаштва; акценат речи, темпо, ритам, реченична интонација и паузе могу се вежбати гласним читањем одломака из изборне лектире (по избору наставника или ученика) итд. Као ортоепску вежбу треба спроводити и говорење напамет научених одломака у стиху и прози (уз помоћ аудитивних наставних средста</p>
--	--	--	--



Језичка култура		<p>Текстови у функцији унапређивања језичке културе.</p> <p>Анализирање снимљених казивања и читања (звучна читанка).</p> <p>Говорне вежбе на унапред одређену тему.</p> <p>Учтиве форме обраћања.</p> <p>Лексикологија: аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористцима).</p> <p>Правописне вежбе: диктат; допуњавање текста;</p> <p>уочавање и објашњавање научених правописних правила у тексту.</p> <p>Богаћење речника: лексичко-семантичке вежбе (нпр. избегавање сувишних речи и туђица; фигуративна значења речи; проналажење изостављених реченичних делова); стилске вежбе: (нпр. текст као подстицај за сликовито казивање; ситуациони предлогачка за тражење погодног израза).</p> <p>Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу.</p> <p>Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту (један час за израду задатка и два за анализу и писање унапређене верзије састава).</p>	<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (УСМЕНО И ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ)</p> <p>Развијање и унапређивање језичке културе ученика представља један од најзначајнијих задатака наставе Српског језика. Један од основних задатака наставе језичке културе односи се на усавршавање језичкоизражајних средстава код ученика, а њен крајњи циљ је да ученици буду оспособљени за успостављање квалитетне и сврсисходне комуникације.</p> <p>Област Језичка култура обухвата усмено и писмено изражавање.</p> <p>Наставни рад у овој области реализује се у садејству са другим областима предмета Српски језик, као и кроз самосталне наставне јединице. У повратном смеру, обрада књижевног текста и рад на граматици морају укључивати и садржаје за неговање културе усменог и писменог изражавања ученика.</p> <p>Настава ће бити очигледнија и ефикаснија ако се анализирају снимљена казивања и читања. Приликом реализације наставних садржаја пожељно је користити и савремене информационо-комуникационе технологије (нпр. паметну таблу, рачунар и видео-бим и сл.).</p> <p>Свака од програмских вежби (говорне, правописне, лексичко-семантичке, стилске вежбе) планира се и реализује у наставном контексту у коме постоји потреба за функционалним усвајањем и функционалном применом датих језичких законитости и појава у новим комуникативним ситуацијама, као и потреба за утврђивањем,</p>
------------------------	--	---	---

			<p>обнављањем или систематизовањем знања стеченог током наставе језика и наставе књижевности. Све врсте вежби, чији је циљ развијање језичког мишљења, изводе се на тексту или током говорних вежби.</p> <p>Циљ говорних вежби јесте унапређивање културе усменог изражавања. Детаљна организација, вешто осмишљене садржајне структуре и мотивисање ученика за разговор водиће ка правилности, лакоћи, јасности, једноставности, прецизности и флуентности у усменом излагању ученика. Ове вежбе би требало да приближе учеников говор стандарднојезичком изговору.</p> <p>Форме учтивости, односно посебна језичка средства којима се исказује учтивост представљају важан сегмент у реализацији наставе језичке културе. Потребно је код ученика развијати свест о неопходности и значају језичке учтивости, тј. учтивног комуникативног понашања, односно истакнути значај неговања правилног и учтивног говора и писања. Ученицима треба указати на то да су у домену конвенција учтивости најтипичније форме усмене и писмене етикеције: употреба заменице Ви, етикете за исказивање уважавања приликом ословљавања у јавном и службеном комуницирању (господине, госпођо/госпођице, Ваша екселенцијо, Ваша светости...), као и говорни чинови експресивног типа (формуле учтивости): извињавање, захваљивање, честитање, молба. Лингвометодички текстови који садрже дијалошку форму у којој се испољава језичка учтивост могу послужити за уочавање форми</p>
--	--	--	---

			<p>учтивости. Такође, требало би подстицати ученике да износе своје мишљење и сопствена запажања о (не)учтивом комуникативном понашању. Велики део лексике српског језика сачињавају лексеме настале творбом речи. Она представља продуктиван процес којим се свакодневно богати наш лексички фонд. Стога, у настави језичке културе би лексикологији, односно творби речи требало приступити, најпре, као начину за настајање нових речи, како би ученици схватили њен практични значај. Потребно је оспособити ученике да граде и разликују аугментативе (са пејоративима) и деминутиве (са хипокористцима), тако што обрада теме неће бити само описана, тј. требало би се задржати што краће на формалном приступу теми. Стваралачки и истраживачки приступ може позитивно утицати на мотивацију ученика да упознају ову тематику. Пожељно је навести само најчешће суфиксе и за један и за други творбени модел. Требало би подстицати ученике да објасне значење датих изведеница и указати им на њихову улогу у свакодневном језичком изражавању (нпр. експресивно значење и стилска обојеност изведеница, попут мајчица, сестрица, људина и сл.). Правописне вежбе омогућавају ученицима да посебно обратe пажњу на правописне захтеве и на њихову улогу у тексту. Системска примена адекватних правописних вежби омогућава да теоријско правописно знање</p>
--	--	--	---

			<p>благовремено пређе у умење, као и да се стечена навика примене правописних правила испољи у практичној и спонтаној намени. Правописне вежбе представљају најпогоднији начин да се правописна правила науче, провере, као и да се уочени недостаци отклоне. Најбоље је примењивати и просте и сложене правописне вежбе које су погодне за савлађивање како само једног правописног правила из једне правописне области, тако и више правописних правила из неколико правописних области. Правописне вежбе је потребно најпре припремити. Притом је пожељно поштовати принцип поступности, систематичности, јединства теорије и праксе. Приликом савлађивања правописних начела погодне могу бити следеће правописне вежбе: диктат, самостално писање, допуњавање текста. Може бити подстицајно и организовање квиза на часовима посвећеним систематизовању градива из правописа (нпр. препознај правописну област, пронађи грешку, да ли су тврдње о употреби, нпр. великог слова, тачне и сл.), а требало би и проверавати да ли су ученици у стању да објасне научена правописна правила у одређеном тексту. Циљ примењивања лексичко-семантичких вежби јесте богаћење речника ученика и упућивање на различите могућности приликом избора речи и израза и указивање на њихову сврсисходнију употребу. Применом лексичко-семантичких вежби код ученика се ствара навика да промишљају и траже адекватан језички израз за оно што желе</p>
--	--	--	---

			<p>да искажу (у зависности од комуникативне ситуације) и повећава се фонд таквих израза у њиховом речнику. Врсте ових вежби треба усагласити са интересовањима ученика и наставним садржајима. Развијању смисла за прецизно изражавање и подстицању ученика да размишљају о речима и о њиховим значењима доприносе вежбе којима се ученици упућују на избегавање сувишних речи, поштапалица и туђица. Подстицајне су и вежбе које се односе на фигуративна значења речи, као и вежба проналажење изостављених реченичних делова која подстиче ученике да пронађу адекватну реч, али и да у складу са контекстом прошире скалу дозвољених значењских и лексичких могућности.</p> <p>Применом стилских вежби, ученици се упућују на то да на другачији начин од уобичајеног повезују речи и изразе и да истражују њихове семантичке потенцијале. Њихов циљ није да се само отклоне учињене грешке, већ да ученици стекну адекватне навике да говоре и пишу ваљано, односно да примењују стваралачке поступке у језику. Знања о стилу и изражајним могућностима језика ученици углавном стичу увидом у књижевноуметничке</p> <p>текстове, због чега је неспорна повезаност са наставом књижевности, али се не сме поистоветити са језичко-стилском анализом ових текстова. Стилске вежбе је потребно што непосредније повезивати и са наставом</p>
--	--	--	---



			<p>граматике. Може се креирати ситуациони предлогак за развијање и унапређивање језичко-стилског знања ученика у складу са узрастом и начелом систематичности и условности. Стваралачки облик рада на развијању стилског умења ученика може се, на пример, заснивати на тексту као подстицају за сликовито казивање, с обзиром на то да се на различитим књижевноуметничким текстовима лако увиђа изражајност стилског поступка који може да буде примењен приликом уобличавања језичке грађе у новим комуникативним ситуацијама.</p>
Праћење и вредновање	<p>Праћење и вредновање резултата напредовања ученика је у функцији остваривања исхода, а започиње иницијалном проценом достигнутог нивоа знања, у односу на који ће се одмеравати даљи напредак и формирати оцена. Сваки наставни час и свака активност ученика је прилика за формативно оцењивање, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности.</p> <p>Формативно вредновање је саставни део савременог приступа настави и подразумева процену знања, вештина, ставова и понашања, као и развијања одговарајуће компетенције током наставе и учења. Формативно мерење подразумева прикупљање података о ученичким постигнућима, при чему се најчешће примењују следеће технике: реализација практичних задатака, посматрање и бележење ученикових активности током наставе, непосредна комуникација између ученика и наставника, регистар за сваког ученика (мапа напредовања) итд. Резултати формативног вредновања на крају наставног циклуса треба да буду исказани и бројчаном оценом. Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања, праћења и вредновања. Важно је да наставник, поред постигнућа ученика, континуирано прати и вреднује властити рад. Све што се покаже добрим и ефикасним, наставник ће користити и даље у својој наставној пракси, а оно што буде процењено као недовољно делотворно, требало би унапредити.</p>		
Начин прилагођавања	<p>Настава ће бити прилагођена како даровитим ученицима тако и онима са слабијим постигнућима. Биће организовани часови додатне и допунске наставе једном недељно и држаће је наставник који том одељењу предаје. У одређеним случајевима наставник ће заједно са педагогом и психологом школе израдити ИОП 1, 2 или 3 за ученике којима је потребна индивидуализација наставе. Даровити ученици, као и други заинтересовани, биће укључени у разна такмичења из српског језика и књижевности, литерарне конкурсе и друге пројекте и активности који ће се реализовати у току школске године (Дан школе, Савиндан, Читалачки кутак, израда електронског школског часописа „Небо“. За ученике ће бити организоване посете институцијама културног, уметничког, историјског, васпитног и образовног значаја, а то су: позоришта, биоскопи, музеји итд.</p>		



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Грађанско васпитање			Разред: шести 6.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ наставе и учења грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа , вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.			Годишњи фонд часова: 36
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
Људска права	<ul style="list-style-type: none"> -образложи везу права и одговорности -наведе примере за групу права слобода -аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика -штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права - идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја; 	<ul style="list-style-type: none"> -Потребе, жеље и права -Врсте права 	<p>Наставник дели ученике на студијске групе, презентује упутства за групе, критеријуме израде плана, организује синхронизовани рад група, помаже, објашњава и упућује, прати и разговара.</p> <p>Процена остварених постигнућа сваког ученика и његовог доприноса у остваривању постигнућа групе.</p> <p>Редовност похађања наставе.</p>
Демократско друштво	<ul style="list-style-type: none"> -сврсисходно користи кључне појмове савременог демократског друштва-демократија, грађанин, власт -образложи улогу грађана у друштвеном систему и систему власти на примеру -разликује стварну партиципацију ученика у одељењу и школи од симболичке и декоративне 	<ul style="list-style-type: none"> - Демократско друштво -Грађанин -Власт 	<p>Наставник дели ученике на студијске групе, презентује упутства за групе, критеријуме израде плана, организује синхронизовани рад група, помаже, објашњава и упућује, прати и разговара.</p> <p>Процена остварених постигнућа сваког ученика и његовог доприноса у остваривању постигнућа групе.</p> <p>Редовност похађања наставе.</p>



Процеси у савременом свету	<p>-позитивно користи интернет и мобилни телефон за учење, дружење, информисање</p> <p>-образложи могући утицај друштвених мрежа на ставове и деловање појединца</p> <p>-примени 7 правила за четовање сигурно и коришћење смс порука</p> <p>-препознаје ситуације дигиталног насиља и зна како да одреагује, коме да се обрати за помоћ</p>	<p>-Употреба и злоупотреба интернета и мобилних телефона</p> <p>-Друштвене мреже</p> <p>-Интернет насиље</p>	<p>Наставник дели ученике на студијске групе, презентује упутства за групе, критеријуме израде плана, организује синхронизовани рад група, помаже, објашњава и упућује, прати и разговара.</p> <p>Процена остварених постигнућа сваког ученика и његовог доприноса у остваривању постигнућа групе.</p> <p>Редовност похађања наставе.</p>
Грађански активизам	<p>-учествује у избору теме, узорка и инструмента истраживања – učestvuje u izboru teme, uzor</p> <p>-учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података</p> <p>-презентује спроведено истраживање и добијене резултате, процењује истраживање</p> <p>-у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став</p>	<p>-Ставови</p> <p>-Истраживања</p> <p>-Евалуација</p>	<p>Наставник дели ученике на студијске групе, презентује упутства за групе, критеријуме израде плана, организује синхронизовани рад група, помаже, објашњава и упућује, прати и разговара.</p> <p>Процена остварених постигнућа сваког ученика и његовог доприноса у остваривању постигнућа групе.</p> <p>Редовност похађања наставе.</p>



	заснован на аргументима, комуницира -учествује у доношењу правила рада групе и поштује их		
Праћење и вредновање	Исходи представљају добру основу за праћење и процену постигнућа ученика, односно креирање захтева којима се може утврдити да ли су ученици достигли оно што је описано одређеним исходом. Исходи помажу наставницима у праћењу, прикупљању и бележењу постигнућа ученика. Како ће у процесу вредновања искористити исходе наставник, сам осмишљава у односу на то који се начин праћења и процене њему чини најрационалнијим и најкориснијим. Поред тога, постојање исхода олакшава и извештавање родитеља о раду и напредовању ученика. У процесу оцењивања пожељно је користити лични картон ученика (евиденција)		

Предметни наставник:

Марко Луковић



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Географија			Разред: VI
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.			Годишњи фонд часова: 72
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	<p>– успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса;</p> <p>– одређује математичко-географски положај на Земљи.</p>	<p>Увод у програмске садржаје Друштвена географија, предмет проучавања и подела Друштвена географија, предмет проучавања и подела</p>	<p>-упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника, енциклопедија, - повезивање теоријског знања са ситуацијама из свакодневног живота -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>
Праћење и вредновање	<p>Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају часова Домаћи задатак Писана провера Табеларна евиденција о писменим проверама Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) Учесталост јављања (јављање +; више пута датума и области)</p>		
Начин прилагођавања	<p>Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) - што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима 		



- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Географија			Разред: VI
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.			Годишњи фонд часова: 72
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
ГЕОГРАФСКА КАРТА	<p>– анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте;</p> <p>– оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе</p>	<p>Географска/картографска мрежа</p> <p>Географска ширина и географска дужина; часовне зоне</p> <p>Географска мрежа, ширина и дужина; часовне зоне</p> <p>Појам карте и њен развој кроз историју</p> <p>Математички и географски елементи карте и картографски знаци</p> <p>Појам и елементи карте</p> <p>Картографски знаци</p> <p>Методe за представљање рељефа на карти</p> <p>Картографски знаци и методe за представљање рељефа на карти</p> <p>Подела карата према садржају и величини размера</p> <p>Оријентација у простору и оријентација карте</p> <p>Подела карата и оријентација</p> <p>Картографија</p>	<p>- ослањање на постојеће искуство и знање ученика, који самостално откривају математичке правилности и изводе закључке</p> <p>- слободан избор поступка рачунања .</p> <p>-моделовање проблема у математички запис</p> <p>-решавање комбинаторних задатака, одређивања следећег члана низа, уочавање правила у делимично попуњеној табели</p> <p>- рад на разумевању симетричности</p> <p>- ослањањем на постојеће искуство и знање ученика, развој просторних сазнања</p> <p>- на опажајном нивоу разумевање појма фигуре симетричне у односу на дату линију на квадратној мрежи</p> <p>-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;</p>



Праћење и вредновање	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Процењивање рада у пару и групи Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задаци Писана провера Вежба 15 минута Индивидуални рад Мини истраживање Сумативно оцењивање Табеларна евиденција о писменим проверама Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) Учесталост јављања (јављање +; више пута датума и области)		
Начин прилагођавања	Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка: <ul style="list-style-type: none"> - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) - што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима - размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи... - коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја - и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем 		

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Географија	Разред: VI
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.	Годишњи фонд часова: 72



Nastavna tema	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
СТАНОВНИШТВО	<ul style="list-style-type: none"> – доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; – анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; – анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група. 	<p>Основни појмови о становништву Број и распоред становништва на Земљи Основни појмови о становништву, број и распоред Природно кретање становништва Миграције становништва Кретање становништва Биолошке структуре становништва Друштвено-економска структура становништва Савремени демографски процеси у свету Становништво</p>	<p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Корелација са сродним предметима: историја, биологија, хемија, физика, математика ТиТ, кроз интегративну наставу и тематско повезивање Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа Стално коришћење географске карте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шеме, графиконе, друштвене лествице, питања, ППТ. Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања Коришћење е-уџбеника, платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>



<p>Праћење и вредновање</p>	<p>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Процењивање рада у пару и групи Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задаци Писана провера Вежба 15 минута Индивидуални рад Мини истраживање Сумативно оцењивање Табеларна евиденција о писменим проверама Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) Учесталост јављања (јављање +; више пута датума и области)</p>
<p>Начин прилагођавања</p>	<p>Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) - што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима - размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи... - коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја - и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

<p>НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Географија</p>			<p>Разред: VI</p>
<p>ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.</p>			<p>Годишњи фонд часова: 72</p>
<p>Наставна тема</p>	<p>Исходи по темама</p>	<p>Наставни садржаји</p>	<p>Начин остваривања</p>



<p>НАСЕЉА</p>	<p>– објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; – доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима.</p>	<p>Појам и настанак првих насеља Положај, размештај, величина и функције насеља Насеља: појам, положај, размештај, величина и функције Унутрашња структура, функције и односи града са околним простором Изглед, облик и везе села са руралним (сеоским) простором Типови насеља Насеља</p>	<p>Користити разноврсне технике/методе и облике рада Корелација са сродним предметима: историја, биологија, хемија, физика, математика ТиТ, кроз интегративну наставу и тематско повезивање Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа Стално коришћење географске карте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шеме, графиконе, друштвене лествице, питања, ППТ. Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања Коришћење е-уџбеника, платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>
<p>Праћење и вредновање</p>	<p>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Процењивање рада у пару и групи Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задаци Писана провера Вежба 15 минута Индивидуални рад Мини истраживање Сумативно оцењивање Табеларна евиденција о писменим проверама Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) Учесталост јављања (јављање +; више пута датума и области)</p>		



<p>Начин прилагођавања</p>	<p>Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) - што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима - размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи... - коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја - и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем
----------------------------	--

<p>НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Географија</p>		<p>Разред: VI</p>	
<p>ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.</p>		<p>Годишњи фонд часова: 72</p>	
<p>Наставна тема</p>	<p>Исходи по темама</p>	<p>Наставни садржаји</p>	<p>Начин остваривања</p>
<p>ПРИВРЕДА</p>	<p>– уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; – вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету.</p>	<p>Привреда, привредне делатности и сектори привреде Привреда, привредне делатности и сектори привреде Примарни сектор Секундарни сектор Примарни и секундарни сектор Терцијарни сектор Квартарни сектор Развијени и неразвијени региони</p>	<p>- ослањање на постојеће искуство и знање ученика, који самостално откривају математичке правилности и изводе закључке - слободан избор поступка рачунања . -моделовање проблема у математички запис -решавање комбинаторних задатака, уочавање правила у делимично попуњеној табели Стално коришћење географске карте</p>



		<p>Концепт одрживог развоја Привреда и сектори привреде Привреда Привреда</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шеме, графиконе, друштвене лествице, питања, ППТ. Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, - рад на разумевању симетричности - ослањањем на постојеће искуство и знање ученика, развој просторних сазнања - на опажајном нивоу разумевање појма гијаграма - постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;</p>
Праћење и вредновање	<p>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Процењивање рада у пару и групи Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задаци Писана провера Вежба 15 минута Индивидуални рад Мини истраживање Сумативно оцењивање Табеларна евиденција о писменим проверама Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) Учесталост јављања (јављање +; више пута датума и области)</p>		
Начин прилагођавања	<p>Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) - што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима - размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи... - коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја - и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем 		



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Географија			Разред: VI
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.			Годишњи фонд часова: 72
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСЕ	<ul style="list-style-type: none"> – објасни политичко-географску структуру државе; – представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света. 	Појам и настанак првих држава Географски положај државе Географски положај државе Величина и компактност територија државе Појам и функција државних граница Територија и државне границе Главни град и облик владавине Главни град и облик владавине Политичко-географска карта Европе после Другог светског рада Политичко-географска карта Европе после Другог светског рада Политичко-географска карта света после Другог светског рада Политичко-географска карта света после Другог светског рада Територијални интегритет и спорови Интеграциони процеси Територијални интегритет, спорови и интеграциони процеси Држава и интеграциони процеси	Користити разноврсне технике/методе и облике рада Корелација са сродним предметима: историја, биологија, хемија, физика, математика ТиТ, кроз интегративну наставу и тематско повезивање Коришћење уџбеничких текстова, историјских извора и њихова анализа Стално коришћење географске карте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шеме, графиконе, друштвене лествице, питања, ППТ. Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде панона, кратких записа, кратких излагања Коришћење е-уџбеника, платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације



Праћење и вредновање	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Процењивање рада у пару и групи Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задаци Писана провера Вежба 15 минута Индивидуални рад Мини истраживање Сумативно оцењивање Табеларна евиденција о писменим проверама Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) Учесталост јављања (јављање +; више пута датума и области)		
Начин прилагођавања	Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка: <ul style="list-style-type: none"> - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) - што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима - размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи... - коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја - и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем 		

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Географија			Разред: VI
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.			Годишњи фонд часова: 72
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања



<p>ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ</p>	<p>– објасни како се издвајају географске регије; – илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.</p>	<p>Географски положај, границе и величина Европе; природне карактеристике Европе Географски положај, границе и величина Европе; природне карактеристике Европе Рељеф Европе Клима, биљни и животињски свет Воде на копну Европе Природно-географске одлике Европе Становништво и насеља Европе Привреда Европе Друштвено-економске одлике Европе Географске регије Европе Европа</p>	<p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, географске карте, географских извора, различитих графичких организатора, ППТ, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др. Корелација са сродним предметима: историја, веронаука, ликовно, биологија, хемија, физика, математика, ТиТ кроз интегративну наставу и тематско повезивање Стално коришћење географске карте карте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, ППТ, питања Посета локалним географским објектима. Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања Коришћење е-уџбеника, платформе и др. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p>
<p>Праћење и вредновање</p>	<p>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Процењивање рада у пару и групи Самоевалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задаци Писана провера Вежба 15 минута Индивидуални рад Мини истраживање Сумативно оцењивање Табеларна евиденција о писменим проверама Протоколи посматрања Упитници (за групни и рад у пару) Учесталост јављања (јављање +; више пута датума и области)</p>		



<p>Начин прилагођавања</p>	<p>Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...) - што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима - размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи... - коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја - и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем
----------------------------	--

<p>НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Српски језик- допунска настава</p>			<p>Разред: 6.</p>
<p>Циљ допунске наставе: Омогућавање ученицима да уз подршку наставника успешно савладају основне наставне садржаје из књижевности, језика и језичке културе; развијање разумевања прочитаног текста, основних језичких знања и културе усменог и писменог изражавања.</p>			<p>Годишњи фонд часова: 36</p>
<p>Наставна тема</p>	<p>Исходи по темама</p>	<p>Наставни садржаји</p>	<p>Начин остваривања</p>
<p>Књижевност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • разуме садржај прочитаног текста; • препозна основне елементе књижевног дела (ликове, тему, место и време радње); • разликује народну и уметничку књижевност; • уз помоћ наставника преприча и протумачи текст. 	<ul style="list-style-type: none"> • Читање и тумачење текстова предвиђених наставним програмом • Основни књижевни појмови: тема, лик, радња • Народне приче и песме • Уметничке приповетке за децу 	<ul style="list-style-type: none"> • Вођено читање и разговор о тексту • Усмено препричавање уз питања и подстицаје • Рад на краћим и прилагођеним текстовима • Индивидуални и групни рад



			<ul style="list-style-type: none">• Коришћење илустрација и наставних листића
Језик (граматика, ортографија, правопис)	<ul style="list-style-type: none">• препозна и користи основне врсте речи;• правилно употребљава облике именица, придева и глагола;• препозна једноставну реченицу и њене основне чланове;• примењује језичка правила у једноставним примерима.	<ul style="list-style-type: none">• Врсте речи (именице, глаголи, придеви)• Основни облици речи• Једноставна реченица• Честе језичке грешке у говору и писању	<ul style="list-style-type: none">• Једноставне језичке вежбе• Усмено и писмено решавање задатака• Рад са примерима из свакодневног живота• Индивидуализовани задаци
Језичка култура	<ul style="list-style-type: none">• примењује основна правописна правила;• јасно и разумљиво изражава мисли;• напише краћи писмени састав по упутству;• уочава и исправља једноставне грешке у тексту.	<ul style="list-style-type: none">• Правопис: велико слово, тачка, упитник, узвичник• Писање кратких састава (препричавање, опис)• Усмено изражавање и разговор• Основна правила културе комуникације	<ul style="list-style-type: none">• Писање краћих текстова уз вођство наставника• Заједничка анализа и исправљање радова• Усмене вежбе и дијалози• Практични примери из свакодневне комуникације



Праћење и вредновање	<ul style="list-style-type: none">• континуирано праћење активности и ангажовања ученика на часу;• праћење разумевања прочитаног текста кроз усмене одговоре и препричавање;• праћење напредовања у примени основних граматичких и правописних правила;• праћење самосталности у изради задатака;• евидентирање запажања у педагошкој документацији.• усмено вредновање (одговори, разговор, читање);• писмени радови мањег обима (вежбе, кратки састави);• описна оцена напретка ученика;• подстицајне повратне информације и похвале;• самовредновање ученика уз помоћ наставника.
Начин прилагођавања	<ul style="list-style-type: none">• прилагођавање обима и сложености наставних садржаја;• поједностављивање упутстава и задатака;• чешће понављање и утврђивање градива;• индивидуални рад и рад у мањим групама;• коришћење визуелних и аудитивних помагала (слике, табеле, шеме);• рад на краћим и прилагођеним текстовима;• повезивање наставних садржаја са свакодневним искуством ученика;• прилагођавање темпа рада и начина провере знања;• сарадња са родитељима и стручном службом школе, по потреби.



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: НЕМАЧКИ ЈЕЗИК			Разред: ШЕСТИ
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Усвајање функционалних знања о језичком систему и култури и развијање стратегија учења страног језика те оспособљавање за основну писмену и усмену комуникацију и стицање позитивног односа према другим језицима и културама као и према сопственом језику и културном наслеђу.			Годишњи фонд часова: 72
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
Hier wohnen wir; Wie lecker	<p>Ученик ће бити у стању да</p> <ul style="list-style-type: none"> -разуме једноставне предлоге и одговори на њих -упути једноставан предлог и формулише одговарајући одговор -разуме једноставне изразе који се односе на поседовање и припадност -формулише једноставне исказе који се односе на поседовање и припадност -пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто – захвали се и извини се користећи једноставна језичка средства 	<p>Презент модалних глагола können, müssen, wollen</p> <p>Посесивни члан: номинатив, акузатив</p> <p>Глагол gehören</p> <p>Упитна реч: wem? Wem gehört...?</p> <p>Nicht...sondern</p> <p>Сложенице</p> <p>Локална допуна: wohin? in,an,nach</p> <p>Временска допуна: im, am</p> <p>Упитне речи: warum? Wann?</p> <p>Године</p> <p>Датум</p> <p>Глагол werden</p> <p>Императив:</p> <p>Друго лице једине</p> <p>Модални глагол sollen</p> <p>Лична заменица: акузатив für+акузатив</p> <p>Упитна реч wen</p>	<p>Слушање и читање једноставних текстова који садрже предлоге; усмено и писано договарање око предлога за учешће у заједничкој активности; писање позива за заједничку активност (нпр. Прославу рођендана, спортску активност и сл); прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања.</p> <p>Слушање и читање једноставнијих исказа којима се нуди/кроз тражи помоћ, услуга, обавештење или се изражава жеља, извињење, захвалност; усмено и писано тражење и давање обавештења; усмено и писано упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу; усмено и писано изражавање захвалности и извињење.</p> <p>Слушање и читање једноставних текстова у вези са хронолошким временом, метеоролошким приликама и климатским условима; усмено и</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – разуме и следи једноставна упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота – даје једноставна упутства из домена свакодневног живота и личних интересовања – разуме честитку и одговори на њу – упути пригодну честитку – разуме планове и намере и реагује на њих – размени једноставне исказе у вези са својим и туђим плановима и намерама 	<p>(Интер)културни садржаји: разанода;прикладно позивање и прихватање кроз одбијање позива Значајни праници и догађаји и начин обележавања; честитање Климатски услови у земљама немачког говорног подручја Породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини</p>	<p>писано тражење и давање информација о времену, дешавања неке активности, метеоролошким приликама и климатским условима; тражење и давање информација у вези са поседовањем и припадањем.</p>
<p>Alles Gute; Was Ziehe ich an</p>	<p>Ученик ће бити у стању да</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме краће текстове у којима се описују догађаји у прошлости – опише у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости 	<p>Датив: одређени члан, лична заменица Императив: друго лице једнине, персирање Модални глагол dürfen Зависна реченица са weil Перфекат: -haben/sein -правилни/неправилни глаголи</p>	<p>Слушање и читање једноставних текстова којима се описују догађаји и активности у прошлости; усмено и писано описивање догађаја и активности у прошлости; слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем потреба; усмено и писано исказивање интересовања за туђа осећања; усмено и писано</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – разуме свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним жељама, потребама, осетима и осећањима, реагује на њих – изрази основне жеље, потребе, осете и осећања користећи једноставна језичка средства – размени информације у вези са догађајима у прошлости – разуме једноставна обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама – тражи и даје информације о хронолошком времену и метеоролошким приликама користећи једноставна језичка средства – опише дневни/недељни распоред активности – опише своја и туђа интересовања и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење 	<p>Временски додаци: heute, gestern, letzte Woche...</p> <p>Претерит: haben/sein</p> <p>(Интер)културни садржаји: Живот некад и сад Мимика и гестикулација; употреба емотикона; емпатија Традиционалне/омиљене врсте јела</p>	<p>исказивање својих осећања и реаговање на туђа. Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. За наставну активност, за компјутерску и обичну игру, рецепт за прављење јела и сл.) са визуелном подршком и без ње; усмено давање једноставних упутстава уз адекватну гестикулацију или без ње; писано давање једноставних упутстава.</p>
--	--	---	---



<p>Wie war das Wochenende; Endlich Ferien!</p>	<p>Ученик ће бити у стању да</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме једноставна питања која се односе на положај предмета и бића у простору и правац кретања, и одговори на њих – разуме обавештења о положају предмета и бића у простору и правцу кретања – опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима – разуме једноставне изразе који се односе на количину нечега – пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставна језичка средства 	<p>Локална допуна: предлози an,in,vor,hinter,neben+датив Упитна реч: wo? Глаголи wissen,stehen,sitzen Локална допуна: in,auf +датив питање: wo? Локална допуна: in,auf+акузатив, питање: wohin? Локална допуна: zum,zur Предлози mit+датив Инфинитивна реченица са zu Глаголи liegen-legen, stehen-stellen, hängen-hängen, sitzen-setzen Предлози са дативом или акузативом (Интер)културни садржаји: Интересовања, хоби, забава, спорт и рекреација; уметност (књижевност за младе, стрип, музика, филм) Јавни простор; типичан изглед школског и стамбеног простора; локалне мере јединице; природа</p>	<p>Слушање и читање једноставних текстова у вези са нечијим интересовањима, хобијима, активностима и стварима које му/јој се свиђају/не свиђају; размена информација у вези са својим и туђим интересовањима, хобијима, активностима и стварима које му/јој допадају/не допадају; усмено и писано описивање интересовања, хобија, активности и ствари које му/јој допадају/не допадају. Усмено и писано постављање питања и давање одговора у вези са количинама; слушање и читање текстова на теме куповине и поруцбине у ресторану; играње улога ради симулације ситуација у којима се нешто купује, наручује; писање списка за куповину; размена информација о ценама производа и рачунање цена; изражавање количине у мерама. Слушање и читање краћих и једноставних текстова у вези са просторним односима и величинама уз визуелну подршку или без ње; усмено и писано размењивање информација у вези са просторним односима и величинама.</p>
<p>Праћење и вредновање</p>	<p>Процес се реализује формативним сумативним вредновањем. Код формативног оцењивања се током године прате постигнућа ученика различитим инструментима (дијагностички тестови, самоевалуација, пројектни задаци и др.) Сумативним оцењивањем (писмени задаци, завршни тестови, тестови језичког нивоа) се прецизније оствареност исхода или стандарда на крају одређеног временског периода. Формативно вредновање је и праћење начина рада и средство које омогућава наставнику да у току</p>		



	<p>наставног процеса мења и унапређује процес рада. Током оцењивања и вредновања ученичких постигнућа води се рачуна да се начини на које се оно спроводи не разликује од уобичајених активности на часу јер се оцењивање и вредновање сматрају саставним делом процеса наставе и учења.</p> <p>Елементи који се вреднују су разноврсни и доприносе свеопштој слици о напредовању ученика, јачању њихових комуникативних компетенција, развоју вештина и способности неопходних за даљи рад и образовање. Оцењују се различити елементи као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми. Провере и оцењивања су усаглашени са техникама, типологијом вежби и врстама активности које су примењиване на редовним часовима, ако и начинима на који се вреднују постигнућа.</p> <p>Разговор, посматрање, одговори на питања, постављање питања, домаћи задатак константне белешке о напредовању, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима.</p>
Начин прилагођавања	Индивидуализација наставе – прилагођавање наставног програма, коришћење вршњачке подршке и помоћи, размена искустава



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ХОР-секција		Разред: 5.6. 7. и 8.	
<p>ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА :</p> <p>Општи циљ наставе секције Хор је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.</p> <p>Остали циљеви и задаци су:</p> <p>да код ученика развија музичке способности и жељу за активним музицирањем/певањем и учествовању у школским ансамблима;</p> <p>да подстиче креативне способности ученика и смисао за колективно музицирање;</p> <p>да развија навике слушања музике, подстиче доживљај и оспособљеност за разумевање музичких порука;</p> <p>да подстиче стваралачко ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);</p> <p>да развија критичко мишљење.</p> <p>да ученици развијају музичке способности и културу певања кроз заједничко хорско извођење да негују слух, ритам, гласовне могућности и музичко памћење, као и да стекну навике тимског рада, одговорности и уметничког изражавања.</p> <p>Ученици се оспособљавају за правилно коришћење гласа, интерпретацију разноврсних хорских композиција и активно учешће у културном животу школе и заједнице.</p>		<p>Годишњи фонд часова: 36</p> <p>за 8.разред 34</p>	
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
Певање песама	<p>Певање песама (учење по слуху и учење песме са нотног текста) различитог садржаја и расположења традиционалне и уметничке музике, које су примерене гласовним могућностима и узрасту ученика.</p> <p>Пожељно је повезивање садржаја песама са садржајима осталих наставних предмета уколико је могуће (ученици и школа, годишња доба, празници и обичаји, завичај и</p>	<p>Певање песама по слуху самостално и у групи</p> <p>Певање песама из нотног текста солмизацијом</p> <p>Певање песама у комбинацији са покретом</p> <p>Извођење дечијих, народних и уметничких игара</p> <p>Хор треба да пева а capella или уз инструменталну пратњу</p>	<p>Настава хора остварује се кроз редовне пробе које обухватају вокалне и ритмичке вежбе, развијање музичког слуха и правилне технике певања. Рад се заснива на групном и индивидуалном увежбавању, уз постепено усвајање хорског репертоара прилагођеног узрасту и гласовним могућностима ученика.</p> <p>Током рада користе се различите методе и облици рада: демонстрација, понављање, слушање музичких примера, певање по слуху и по нотном запису. Посебна пажња посвећује се правилном дисању, дикцији, интонацији и изражајности.</p>



	<p>домовина, природа и околина, животиње...).</p> <p>- певају песме наших и других народа (народне, уметничке, дечје, староградске)-</p> <p>пева самостално и у групи;</p> <p>- примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација);</p> <p>- користи различита средства изражајног певања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;</p> <p>-искаже своја осећања у току извођења музике;</p> <p>– примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;</p> <p>-учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката;</p> <p>- користи могућности ИКТ-а у извођењу музике (коришћење матрица, караоке програма, аудио снимака...);</p>	<p>наставника (или неког ученика) на хармонском инструменту.</p> <p>Репертоар школских хорова обухвата одговарајућа дела домаћих и страних аутора разних епоха.</p>	<p>Настава се реализује кроз заједничко музицирање, сарадњу и развијање осећаја припадности колективу, као и кроз јавне наступе, школске приредбе, концерте и манифестације. Рад хора подстиче креативност, самопоуздање и одговорност ученика, као и развијање позитивног односа према музици и културном наслеђу.</p> <p>Песме се обрађују по слуху и из нотног текста. Приликом обраде песама из нотног текста након текстуалне, следи анализа нотног текста, савладавање ритма, певање солмизацијом и на крају певање са литерарним текстом. Са ученицима је неопходно постићи изражајно певање.</p>
Праћење и вредновање	<p>Праћење и вредновање ученика у настави хора врши се континуирано и има формативни карактер. Праћење и вредновање ученика у изборној настави хора заснива се на континуираном праћењу ангажовања, залагања и напредовања ученика, у складу са њиховим интересовањима, способностима и могућностима. Посебан акценат ставља се на активност на пробама, сарадњу у групи и однос према колективном музицирању.</p> <p>Вреднују се:</p> <p>– редовност и активност на пробама</p>		



	<ul style="list-style-type: none">– правилно коришћење гласа, интонација и ритмичка тачност– познавање и извођење хорског репертоара– сарадња, дисциплина и однос према колективном раду– учешће у јавним наступима и школским манифестацијама <p>Напредак ученика прати се кроз посматрање, усмену повратну информацију и анализу хорског извођења, уз подстицање самовредновања и развијање одговорности према заједничком раду. Вредновање има подстицајну улогу и усмерено је на мотивисање ученика и развој позитивног односа према музици и хорском певању.</p> <p>Вреднује се редовно учешће у раду хора, усвајање основних елемената хорског певања (интонација, ритам, дикција), као и спремност ученика за јавне наступе и школске активности. Вредновање има подстицајни и мотивациони карактер и реализује се кроз посматрање, разговор и повратну информацију, без наглашавања такмичарског или оцењивачког приступа.</p>
Начин прилагођавања	<p>Настава изборног хора прилагођава се индивидуалним способностима, интересовањима и гласовним могућностима ученика. Садржаји и активности усклађују се са узрастом, нивоом музичког предзнања и развојним карактеристикама ученика, уз уважавање различитог темпа напредовања.</p> <p>Прилагођавање се остварује кроз избор примереног хорског репертоара, диференциране вокалне и ритмичке вежбе, флексибилну поделу гласова, као и кроз подстицање активног учешћа свих ученика у складу са њиховим могућностима. Посебна пажња посвећује се ученицима који показују израженији интерес или потребу за додатном подршком, кроз индивидуално усмеравање и мотивацију.</p> <p>Рад хора организује се у подстицајној и сарадничкој атмосфери, са циљем развијања позитивног односа према музици, заједничком раду и уметничком изражавању.</p> <ul style="list-style-type: none">-коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција;-размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи.



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Српски језик		Разред: 6.	
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА Циљеви учења Српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.		Годишњи фонд часова: 144	
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
Књижевност	<ul style="list-style-type: none"> – повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; – чита са разумевањем; парافразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; – одреди род књижевног дела и књижевну врсту; – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; – разликује ауторску приповетку од романа; – анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); 	<p>ЛИРИКА</p> <p>Лектира</p> <p>9. Обредне лирске народне песме (избор)</p> <p>10. Ђура Јакшић: Вече</p> <p>11. Јован Дучић: Село</p> <p>12. Мирослав Антић: Плава звезда</p> <p>13. Вељко Петровић: Ратар / Алекса Шантић: О, класје моје</p> <p>14. Десанка Максимовић: Грачаница / Војислав Илић: Свети Сава</p> <p>15. Стеван Раичковић: Хвала сунцу, земљи, трави</p> <p>16. Милован Данојлић: Овај дечак зове се Пепо</p> <p>Крста</p> <p>17. Сергеј Јесењин: Песма о керуши</p> <p>Књижевни термини и појмови</p> <p>Врста строфе према броју стихова у лирској песми:</p> <p>дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и</p>	<p>Окосницу програма књижевности чине текстови из лектире. Лектира је разврстана по књижевним родовима – лирика, епика, драма и обogaћена избором нефикционалних, научнопопуларних и информативних текстова. Обавезни део лектире састоји се, углавном, од дела која припадају основном националном корпусу, али је обogaћен актуелним делима. Избор дела је у највећој мери заснован на принципу прилагођености узрасту.</p> <p>Уз текстове које је потребно обрадити на часу, дат је и списак домаће лектире. Циљ увођења домаће лектире је формирање, развијање или неговање читалачких навика код ученика. Обимнија дела ученици могу читати преко распуста, чиме се подстиче развијање континуиране навике читања.</p>

	<p>– уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; – разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; – разликује облике казивања; – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; – анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; – анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; – уочава хумор у књижевном делу; – разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона;</p> <p>КЊИЖЕВНОСТ</p> <p>ЛИРИКА Лектира</p>	<p>епски десетерац). Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха. Стилске фигуре: контраст, хипербола. Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне). ЕПИКА Лектира 12. Народна песма: Смрт Мајке Југовића 13. Народна песма: Марко Краљевић укида свадбарину 14. Петар Кочић: Јаблан 15. Исидора Секулић: Буре (одломак)/Бранко Ћопић: Чудесна справа 16. Иво Андрић: Аска и вук 17. Антон Павлович Чехов: Вањка/Итало Калвино: Шума на ауто-путу (из збирке прича Марковалдо или годишња доба у граду) 18. Светлана Велмар Јанковић: Сирото ждребе (из Књиге за Марка) Књижевни термини и појмови Основна тема и кључни мотиви. Облици казивања: нарација (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог. Фабула/радња, редослед догађаја. Врсте епских дела: приповетка, роман. Културно -историјско предање (нпр. Смрт Марка Краљевића) ДРАМА Лектира</p>	<p>Уз обавезни списак дела за обраду додат је допунски избор текстова. Изборни део допушта наставнику већу креативност у достизању исхода. Уз доминантан корпус текстова канонских писаца којим се утиче на формирање естетског укуса ученика, изграђује и богати свест о природи националне књижевности (и вредностима класика светске књижевности), али и културном и националном идентитету, у избору лектире и допунском избору дата је могућност наставницима да одаберу и изванредан број књижевних дела савремених писаца, чиме се ученици упознају са репрезентативним примерима савремене књижевности и у прилици су да критички самеравају постику њихових дела са канонским вредностима. Циљ увођења савремених књижевних дела која још нису постала део канона јесте да се по својој мотивској или тематској сродности вежу за постојеће теме и мотиве у оквиру програма и да се таквим примерима покаже како и савремени писци промишљају епску народну традицију или теме пријатељства, етичности, развијају имагинацију и емпатију, чиме ће се богатити вертикално читалачко искуство ученика и осавременили приступ настави. Овакав избор дела омогућава већу могућност примене компаративног приступа проучавању литерарног</p>
--	--	---	--

	<p>9. Обредне лирске народне песме (избор) 10. Ђура Јакшић: Вече 11. Јован Дучић: Село 12. Мирослав Антић: Плава звезда 13. Вељко Петровић: Ратар / Алекса Шантић: О, класје моје 14. Десанка Максимовић: Грачаница / Војислав Илић: Свети Сава 15. Стеван Раичковић: Хвала сунцу, земљи, трави 16. Милован Данојлић: Овај дечак зове се Пепо Крста 17. Сергеј Јесењин: Песма о керуши Књижевни термини и појмови Врста строфе према броју стихова у лирској песми: дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и епски десетерац). Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха. Стилске фигуре: контраст, хипербола. Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне). ЕПИКА Лектира</p>	<p>6. Коста Трифковић: Избирачица (одломак) 7. Миодраг Станисављевић: И ми трку за коња имамо (одломак) 8. Бранислав Нушић: Аналфабета (одломак) Књижевни термини и појмови Драмске врсте: комедија – основне одлике. Монолог и дијалог у драми. Дидаскалије, реплика. Етапе драмске радње (заплет и расплет). НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ (бирати 2 дела) 1. Вук Караџић: Живот и обичаји народа српскога; Божић (одломак); Ђурђевдан (одломак); Додоле, прпоруше и чароице (одломци) 2. Владимир Хулпах: Легенде о европским градовима (избор) 3. Никола Тесла: Моји изуми (поглавље по избору) 4. Жан -Бернар Пиј, Серж Блок, Ан Бланшар: Енциклопедија лоших ђака, бунтовника и осталих генијалаца (избор) 5. Гроздана Олујић: Били су деца као и ти (избор) ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Епске народне песме о Косовском боју (избор) 2. Епске народне песме о Марку Краљевићу (избор)</p>	<p>стваралаштва, уз одабир различитих нивоа обраде: интерпретације, приказа или осврта. Избор дела треба да буде усклађен са могућностима, потребама и интересовањима конкретног ђачког колектива. Разлике у укупној уметничкој и информативној вредности појединих текстова утичу на одговарајућа методичка решења (прилагођавање читања врсти текста, опсег тумачења текста у зависности од сложености његове структуре, повезивање и груписање са одговарајућим садржајима из других предметних подручја – граматике, правописа и језичке културе и сл.). Текстови из допунског дела програма треба да послуже наставнику и при обради наставних јединица из граматике, као и за обраду и утврђивање садржаја из језичке културе. Дела која неће обрађивати, наставник треба да препоручи ученицима за читање у слободно време. Нови програм заснован је на уочавању природе и улоге књижевног дела, као и уочавању разлике књижевних и некњижевних текстова, односно њиховој већој корелативности. Ученици треба да буду оспособљени да разликују особености књижевног текста (конотативност, књижевни поступци, сликовитост, ритмичност и сл.) у односу на денотативност, информативност и казивање засновано на чињеницама и подацима у различитим видовима</p>
--	--	--	---

	<p>12. Народна песма: Смрт Мајке Југовића 13. Народна песма: Марко Краљевић укида свадбарину 14. Петар Кочић: Јаблан 15. Исидора Секулић: Буре (одломак)/Бранко Ћопић: Чудесна справа 16. Иво Андрић: Аска и вук 17. Антон Павлович Чехов: Вањка/Италио Калвино: Шума на ауто-путу (из збирке прича Марковалдо или годишња доба у граду)</p> <p>– илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; – уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст; – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; – разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; – разликује врсте гласовних прмена у једноставним примерима и примењује</p>	<p>3. Бранислав Нушић: Аутобиографија 4. Анђела Нанети: Мој дека је био трешња 5. Весна Алексић: Каљави коњ (Прича о богињи Лади – Звездана вода; Прича о богу Сварогу –</p> <p>Небески ковач и Прича о богу Стрибору – Сеченско светло) 6. Бранко Ћопић: Орлови рано лете 7. Ференц Молнар: Дечаци Павлове улице (бирати 3 дела) 1. Добрица Ерић: Месечеви миљеници (песме о свицима) (избор) 2. Бранислав Петровић: избор из антологија песама за децу (Морава, Влашићи, Дунав, Говор дрвећа, Грађење куће, Па шта, па шта и друге) 3. Владимир Стојиљковић: Писмописац (Писмо Бранку Ћопићу) 4. Владимир Андрић: Пустолов 5. Тиодор Росић: Приче старог чаробњака (једна прича по избору) 6. Борислав Пекић: Сентиментална повест Британског царства („Велика повеља слободе у земљи без устава” – одломци) 7. Вилијем Саројан: Зовем се Арам 8. Хенрик Сјенкијевич: Кроз пустињу и прашуму 9. Џејмс Крис: Тим Талир или Продати смех 10. Џек Лондон: Зов дивљине/Бели очњак</p>	<p>некњижевних текстова. Корелативност је омогућена адекватним комбиновањем обавезних и изборних дела. Са списка допунског избора наставник бира она дела која ће, уз обавезни део лектуре, чинити тематско-мотивске целине. Наставник може груписати и повезивати по сродности дела из обавезног и допунског програма на много начина. Могући примери функционалног повезивања наставних јединица могу бити следећи (никако и једини): Словенска митологија: обредне народне лирске песме; Вук Стефановић Караџић: Живот и обичаји народа српскога (Божић, Ђурђевдан, Додоле, прпоруше и чаролице); Весна Алексић: Каљави коњ; песма Влашићи Бранислава Петровића; Тиодор Росић: Приче старог чаробњака (избор); Миодраг Станисављевић: И ми трку за коња имамо; Ивана Брлић Мажуранић: Приче из давнина (избор), у корелацији нпр. са филмом Чудотворни мач Војислава Нановића. Марко Краљевић: народне епске песме о Марку Краљевићу (Марко Краљевић укида свадбарину); предање Смрт Марка Краљевића; Светлана Велмар Јанковић: Књига за Марка (прича Сирото ждребе); Владислава Војновић: Приче из главе (одломци приче Позориште). Авантуре и дружине: Хенрик Сјенкијевич: Кроз пустињу и прашуму</p>
--	---	---	--

	<p>књижевнојезичку норму; – одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; – препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; – разликује реченице по комуникативној функцији; – доследно примењује правописну норму; – користи правопис (школско издање); разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи; – употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; – разликује и гради аугментативе и деминутиве; – саставља обавештење, вест и кратак извештај; – разуме основна значења књижевног и неуметничког текста; – проналази, повезује и тумачи експлицитно и имлицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; – драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; – говори јасно, поштујући</p>	<p>11. Реј Бредбери: Маслачково вино (избор) 12. Ивана Брлић Мажуранић: Приче из давнина (избор) 13. Владислава Војновић: Приче из главе (прича Позориште – одломци) 14. Јасминка Петровић: Ово је најстрашнији дан у мом животу 15. Александар Поповић: Снежана и седам патуљака, драмска бајка</p>	<p>(одломци); Џек Лондон: Зов дивљине или Бели очњак; Ференц Молнар: Дечаци Павлове улице; Бранко Ћопић: Орлови рано лете; Владимир Андрић: Пустолов; Жан-Бернар Пиј, Серж Блок, Ан Бланшар: Енциклопедија лоших ђака, бунтовника и осталих генијалаца – одломак о Џеку Лондону, прича о Џеку Лондону из Били су деца као и ти Гроздане Олујић. Дела заснована на хумору и животном оптимизму: Коста Трифковић: Избирачица; Бранислав Нушић: Аутобиографија; Владимир Андрић: Пустолов; Влада Стојиљковић: Писмо Бранку Ћопићу (из Писмописца); Стеван Раичковић: Хвала сунцу, земљи, трави; Добрица Ерић Месечеви миљеници (избор); Александар Поповић: Снежана и седам патуљака. Слике детињства у различитим епохама и срединама: Исидора Секулић: Буре; Бранко Ћопић: Чудесна справа; Влада Стојиљковић: Писмо Бранку Ћопићу (из збирке Писмописац); Милован Данојлић: Овај дечак зове се Пепо Крста; Сергеј Јесењин: Песма о керуши; Ференц Молнар: Дечаци Павлове улице; Гроздана Олујић: Били су деца као и ти (одабране приче); Јасминка Петровић: Ово је најстрашнији дан у мом животу; Реј Бредбери: Маслачково вино (избор); Џејмс Крис: Тим Талир или Продати смех; Анђела</p>
--	--	--	--

	<p>стандарднојезичку норму; – изражајно чита обрађене књижевне текстове.</p>		<p>Нанети: Мој дека је био трешња; Никола Тесла: Моји изуми (одломци о детињству) уз приче о Тесли, Топићу и Исидори Секулић из Били су деца као и ти. Социјална тематика: Алекса Шантић: О, класје моје; Вељко Петровић: Ратар; Петар Кочић: Јаблан; Антон Павлович Чехов: Вањка; Итало Калвино: Шума на ауто-путу (из збирке прича Марковалдо или годишња доба у граду); Вилијем Саројан: Зовем се Арам; уз приче о Петру Кочићу и Чехову из Били су деца као и ти Г. Олујић. Родољубива тематика: Ђура Јакшић: Вече; народне епске песме о Косовском боју; Смрт Мајке Југовића; народне епске песме о Марку Краљевићу; Десанка Максимовић: Грачаница; Војислав Илић: Свети Сава; песме Морава, Дунав Бранислава Петровића. Лепота маштања, певања и приповедања: Добрица Ерић: Месечеви миљеници (избор); Мирослав Антић: Плава звезда; Иво Андрић: Аска и вук; песме Па шта, па шта, Говор дрвећа Бранислава Петровића; Владимир Андрић: Пустолов; Анђела Нанети: Мој дека је био трешња; Владимир Хулпах: Легенде о европским градовима (избор); Тиодор Росић: Приче старог чаробњака (избор). Животиње и људи: Петар Кочић: Јаблан; Вилијем Саројан: Зовем се Арам; Сергеј Јесењин: Песма о керуши; Иво</p>
--	--	--	---

			<p>Андрић: Аска и вук; Добрица Ерић: Месечеви миљеници (избор); Џек Лондон: Бели очњак или Зов дивљине.</p> <p>Међупредметне корелације – наставу историје могуће је допунити одломцима: Борислав Пекић: Сентиментална повест Британског царства („Велика повеља слободе у земљи без устава”).</p> <p>Исти текст може се повезивати са другима на различите начине, према различитим мотивима или тону приповедања,</p> <p>у склопу пројектне наставе, која се базира на исходима, а не на садржајима учења.</p> <p>Предложени обавезни, књижевни, научнопопуларни и информативни текстови и садржај обавезне домаће лектире,</p> <p>као и примери из допунског избора, приликом осмишљавања годишњег плана рада, а потом и при обликовању оријентационих, месечних планова рада, могу се тематски повезивати.</p> <p>Поред тога, неопходно је успоставити и уравнотежену дистрибуцију наставних јединица везаних за све подобласти предмета, функционално повезати</p> <p>садржаје из језика и књижевности (где год је то могуће) и оставити довољно часова за утврђивање и систематизацију градива.</p> <p>Књижевна дела која су доживела позоришно извођење или екранизацију могу послужити за компаративну анализу</p> <p>и уочавање разлике између књижевне и позоришне/филмске</p>
--	--	--	--

			<p>(адаптиране, измењене) фабуле и израза (рецимо, на</p> <p> примеру Поповићеве сценске бајке може се закључити како драмски писац мења познату причу и смешта је у савремено доба), чиме ученици могу доћи до закључка о природи различитих медија и развијати своју медијску писменост. Препоручује се читање бар једног целовитог драмског текста (од три одређена Програмом). Ученици се могу упутити и на филмове са тематиком сличном прочитаним књижевним текстовима (дечје авантуре или</p> <p> авантуре у фантастичном свету, одрастање усамљеног детета и сл.) и додатно повезати обраду једне тематско-мотивске целине.</p> <p> Са појединим елементима медијске писмености ученике треба упознати такође кроз корелацију: појам дечји часопис или енциклопедија за децу упознати на конкретном тексту из часописа/енциклопедије по избору (садржај</p> <p> текста треба да буде у вези са лектиром).</p> <p> Поред корелације међу текстовима, неопходно је да наставник успостави вертикалну корелацију. Наставник се претходно обавезно упознаје са садржајима Српског језика и књижевности из претходних разреда ради</p> <p> успостављања принципа поступности и систематичности.</p>
--	--	--	--

			<p>Наставник, такође, треба да познаје садржаје других предмета обрађиваних у млађим разредима и у петом разреду основне школе, који корелирају с предметом Српски језик и књижевност. Тако, хоризонталну корелацију наставник успоставља, пре свега, са наставом историје, ликовне културе, музичке културе, верске наставе и грађанског васпитања.</p> <p>Увођење ученика у свет књижевности, али и осталих, тзв. некњижевних текстова (популарних, информативних), представља изузетно сложен наставни задатак. Управо на овом степену школовања стичу се основна и врло значајна знања, умења и навике од којих ће зависити ученичка књижевна култура, али и естетске компетенције.</p> <p>Ученици треба да разумеју фикционалну природу књижевног дела и његову аутономност (односно да праве разлику између лирског субјекта и песника, приповедача и писца), као и чињеницу да књижевно дело обликује једну могућу слику стварности.</p> <p>При обради текста, примењиваће се у већој мери јединство аналитичких и синтетичких поступака и гледишта. У складу са исходима, ученике треба навикавати да своје утиске, ставове и судове о књижевном делу подробније доказују чињеницама из самога текста и тако их оспособљавати за самосталан исказ, истраживачку делатност и</p>
--	--	--	---

			<p>заузимање критичких ставова.</p> <p>Обрада књижевног дела пожељно је да буде проткана решавањем проблемских питања која су подстакнута текстом и уметничким доживљавањем. Многи текстови, а поготову одломци из дела, у наставном поступку</p> <p>захтевају умесну локализацију, често и вишеструку. Ситуирање текста у временске, просторне и друштвено-историјске оквире, као и обавештења о битним садржајима који претходе одломку – све су то услови без којих се</p> <p>у бројним случајевима текст не може интензивно доживети и правилно схватити.</p> <p>Приликом тумачења текста ученике треба навикавати да своје утиске, ставове и судове о књижевном делу</p> <p>подробније доказују чињеницама из самога текста и тако их оспособљавати за самосталан исказ, истраживачку делатност и заузимање критичких ставова, уз уважавање индивидуалног разумевања смисла књижевног текста и исказивање различитих ставова.</p> <p>У наставној интерпретацији књижевноуметничког дела, обједињавајући и синтетички чиниоци могу бити: уметнички доживљаји, текстовне целине, битни структурни елементи (тема, мотиви, песничке слике, фабула, односно сиже, књижевни ликови, смисао и значење текста, мотивациони поступци, композиција), форме приповедања (облици</p>
--	--	--	--

			<p>излагања), језичко-стилски поступци и литерарни (књижевноуметнички) проблеми.</p> <p>Књижевнотеоријске појмове ученици ће упознавати уз обраду одговарајућих текстова и помоћу осврта на претходно читалачко искуство. У програму нису наведени сви појмови и врсте књижевних дела предвиђени за усвајање у претходним разредима, али се очекује ће се наставник наклонити на стечено знање ученика, обновити га и продубити на примерима, сходно старијем узрасту. Такав случај је са стилским фигурама (поређењем/компарацијом и персонификацијом) које се усвајају у трећем и четвртном разреду, а потом им се додају епитет, ономатопеја, контраст и хипербола; са појмом приповедања и облицима казивања у епском књижевном делу (дијалог, монолог, описивање: портрет и пејзаж); са појмовима везаним за драмско дело којима се додају заплет и расплет, као елементи драмске радње. Обновљање и повезивање знања из првог циклуса образовања и петог разреда основне школе је обавезно.</p> <p>Језичко-стилским изражајним средствима прилази се с доживљајног становишта; полазиће се од изазваних уметничких утисака и естетичке сугестије, па ће се потом истраживати њихова језичко-стиљска условљеност.</p> <p>Током обраде књижевних дела, као и у оквиру говорних и писмених вежби, настојаће се да ученици откривају што</p>
--	--	--	--

			<p>више особина, осећања и душевних стања појединих ликова, као и да изражавају своје ставове о поступцима ликова.</p> <p>Ученик се подстиче да уочава смисао смешног и хумористичног на примерима из лектире, као и да разликује</p> <p>хумористички или оптимистички, дитирамбски тон у певању/приповедању/драмској радњи од елегичног тона.</p> <p>Теоријско савладавање појма културноисторијско предање није обавезно. Предање Смрт Марка Краљевића</p> <p>уводи се као пример, уз описно образлагање ове врсте предања у оквиру категорије народне прозе. Обнављају се и проширују знања о родољубивој поезији, савладава се појава и смисао социјалних мотива у предложеним</p> <p>песмама или причама, уче се дитирамб и елегија као врсте лирске поезије.</p> <p>Исходи везани за наставну област књижевност засновани су на читању. Кроз читање и тумачење књижевних дела</p> <p>ученик развија читалачке компетенције које подразумевају не само истраживачко посматрање и стицање знања</p> <p>о књижевности већ подстичу и развијају емоционално и фантазијско уживљавање, имагинацију, естетско доживљавање, богате асоцијативне моћи, уметнички сензибилитет, критичко мишљење и изграђују морално</p>
--	--	--	---



			<p>просуђивање. Разни облици читања су основни предусlov da ученици у настави стичу сазнања и да се успешно уводе у свет књижевног дела. И у шестом разреду негује се, пре свега, доживљајно читање, а ученици се поступно уводе у истраживачко читање (читање према истраживачким задацима, читање из различитих перспектива и сл.) и оспособљавају да искажу свој доживљај уметничког дела, увиде елементе од којих је дело сачињено и разумеју њихову улогу у изградњи света дела.</p> <p>Повећан број допунског избора лектире указује на могућност обраде појединих предложених садржаја (књижевних дела) на часовима додатне наставе.</p> <p>Препоручује се да ученици у настави користе електронски додатак уз уџбеник, уколико за то постоји могућност у школи.</p>
Језик (граматика, ортоепија, правопис)		<p>Грамматика: Подела речи по настанку: просте речи и творенице; породица речи, уочавање корена речи. Саставни делови твореница (творбене основе, префикси и суфикси). Грамматичка основа и грамматички наставци у поређењу са творбеном основном и суфиксима. Настанак гласова и говорни органи; подела гласова: самогласници и сугласници (прави сугласници и</p>	<p>ЈЕЗИК У настави језика ученици се оспособљавају за правилну усмену и писану комуникацију стандардним српским језиком. Отуда захтеви у овом програму нису усмерени само на усвајање језичких правила и грамматичке норме, већ и на разумевање њихове функције и правилну примену у усменом и писменом изражавању.</p> <p>Када се у садржајима програма наводе наставне јединице које су ученици већ обрађивали у нижим разредима,</p>

		<p>сонанти); Подела сугласника по звучности и по месту изговора. Подела речи на слогове; слоготворно р. Гласовне промене – уочавање у грађењу и промени речи: непостојано а; промена л у о; палатализација; сибилизација; јотовање; једначење сугласника по звучности; једначење сугласника по месту изговора; губљење сугласника.</p> <p>Заменице: неличне именичке заменице (односно-упитне, неодређене, опште, одричне); придевске</p> <p>заменице: присвојне (с нагласком на употребу заменице свој, показне, односно-упитне, неодређене, опште, одричне). Граматичке категорије заменица: род, број, падеж и лице. Грађење и основна значења глаголских времена: аорист, имперфекат (само на нивоу препознавања; имперфекат глагола бити); плусквамперфекат. Независне предикатске реченице – појам комуникативне функције; подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице.</p> <p>Правопис : Писање имена васионских тела.</p>	<p>подразумева се да се степен усвојености и способност примене раније обрађеног градива проверава, а понављање и увежбавање на новим примерима претходи обради нових садржаја, чиме се обезбеђује континуитет рада и систематичност у повезивању новог градива са постојећим знањима. Нужно је да наставник увек има на уму пресудну улогу умесних и систематских вежбања, односно да наставно градиво није усвојено док се добро не увежба. То значи да вежбања морају бити саставни чинилац обраде наставног градива, примене, обнављања и утврђивања знања.</p> <p>Граматика Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у којем се остварује њена функција (у свакој погодной прилици могу се знања из граматике ставити у функцију тумачења текста, како уметничког тако и научнопопуларног). Један од изразито функционалних поступака у настави граматике јесу вежбања заснована на коришћењу примера из непосредне говорне праксе, што наставу граматике приближава животним потребама у којима се примењени језик појављује као свестрано мотивисана људска активност. Настава творбе речи подразумева пре свега поделу речи по настанку на просте и творенице (у оквиру твореница уочавају се речи настале суфиксацијом, префиксацијом и слагањем). На школским примерима (нпр. певач, школски,</p>
--	--	---	--

		<p>Растављање речи на крају реда (основна правила).</p> <p>Правописна решења у вези са гласовним променама.</p> <p>Писање именичких и придевских одричних заменица са предлозима.</p> <p>Писање заменице Ваш великим почетним словом.</p> <p>Правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика.</p> <p>Ортоепија Правилан изговор гласова ч, ћ, ц, ч, р.</p>	<p>школовати се, праунук, превелик, научити, Београд, пароброд) ученици треба да уоче саставне делове твореница:</p> <p>творбене основе, префиксе и суфиксе. На примерима породице речи, ученици треба да уочавају корен речи. Тиме се поставља основ за проширивање знања из творбе речи у старијим разредима. На часовима утврђивања градива треба нагласити разлику између граматичке основе и граматичких наставака у поређењу са творбеном основном и суфиксима (нпр. школ-а, школар-ац и сл.).</p> <p>Ученици су се већ раније срели са појмом гласа, а сада проширују своја знања из фонетике основним информацијама о настанку гласова и говорним органима који у овом процесу учествују. На основу изговора гласови се деле на самогласнике и сугласнике (а сугласници на праве сугласнике и сонанте). Сугласници се деле по звучности и по месту изговора (овде је пожељно направити корелацију са наставом страних језика – нпр. различито место изговора неких гласова у српском и енглеском језику и сл.). Подела речи на слогае подразумева проширивање знања у односу на млађе разреде: треба увести и примере слога који се завршавају на сонант, с посебним нагласком на позицију слоготворног р. Ово градиво треба повезати са основним правописним правилима за растављање речи на крају реда. Пошто се ученици у шестом разреду први пут срећу са</p>
--	--	---	---

			<p>термином гласовне промене, није потребно правити разлику у односу на гласовне алтернације. Ову разлику ће усвојити у градиву за средњу школу. Препорука је да се, ради лакшег анализирања примера, гласовне промене предају следећим редоследом: непостојано а, промена л у о, палатализација, сибиларизација, јотовање, једначење сугласника по звучности, једначење сугласника по месту изговора, губљење сугласника. Гласовне промене треба учавати у грађењу и промени речи (а на одступања указати у примерима). Настава морфологије подразумева проширивања знања о заменицама (у петом разреду су биле обрађене само личне заменице). Сада се уводи подела заменица на именичке и придевске. У оквиру именичких обрађују се: односно-упитне, неодређене, опште и одричне; у оквиру придевских: присвојне (с нагласком на употребу заменице свој), показне, односно-упитне, неодређене, опште и одричне. Такође, треба указати и на граматичке категорије заменица: род, број, падеж и лице. Знања о глаголским облицима ученици проширују тако што усвајају грађење осталих глаголска времена изузев презента, перфекта и футура II, с тим што се имперфекат обрађује само на нивоу препознавања, а посебно се наводи имперфекат помоћног глагола бити. Препорука је да се глаголска времена уводе овим редоследом: аорист, имперфекат, плусквамперфекат. Посебно треба нагласити правописна решења у вези са писањем глаголских облика.</p>
--	--	--	--

			<p>Знања из синтаксе ученици проширују поделом независних предикатских реченица према комуникативној функцији. Потребно је посебно скренути пажњу на употребу знака узвика, као и на остале интерпункцијске знаке.</p> <p>Правопис Правописна правила се усвајају путем систематских вежбања (правописни диктати, исправка грешака у датом тексту, тестови са питањима из правописа итд.). У оквиру правописних вежби пожељно је повремено укључити и питања којима се проверава графија (писана слова: велико и мало ћирилично Ћ, Ђ; велико и мало латиничко Ћ, велико Г, С, Ш итд.). Такође, треба подстицати ученике да сами уочавају и исправљају правописне грешке у СМС комуникацији, као и у различитим типовима комуникације путем интернета.</p> <p>Поред тога, ученике треба упућивати на служење правописом и правописним речником (школско издање). Пожељно је да наставник доноси примерак Правописа на час кад год се обрађују правописне теме (тако би могао појединачно ученицима задавати да пронађу реч у правописном речнику и одреде њен правилан облик или правилно писање).</p> <p>Ортоепија Наставник стално треба да указује на важност правилног говора, који се негује спровођењем одређених ортоепских вежби. Ортоепске вежбе не треба реализовати као посебне наставне јединице, већ уз одговарајуће</p>
--	--	--	--

			<p>теме из граматике: нпр. уочавање дужине акцента у речи може се повезати са обрадом и утврђивањем знања о врстама речи (именица скуп има кратак акценат, а придев скуп има дуг акценат итд.). На овом нивоу ученици треба само да уоче разлику у дужини акцента, без разликовања интонације и без употребе акценатских знакова. Уз коришћење аудио снимака, ученике треба навикавати да препознају, репродукују и усвоје правилно акценатован говор, а у местима где се одступа од акценатске норме, да разликују стандардни акценат од свога акцента, тј. од дијалекатске акцентуације. Неке ортоепске вежбе могу се спроводити и уз одговарајуће теме из књижевности: нпр. артикулација се може вежбати изговарањем брзалица, онда када се оне обрађују као део народног стваралаштва; акценат речи, темпо, ритам, реченична интонација и паузе могу се вежбати гласним читањем одломака из изборне лектире (по избору наставника или ученика) итд. Као ортоепску вежбу треба спроводити и говорење напамет научених одломака у стиху и прози (уз помоћ аудитивних наставних средста</p>
<p>Језичка култура</p>		<p>Текстови у функцији унапређивања језичке културе. Анализирање снимљених казивања и читања (звучна читанка). Говорне вежбе на унапред одређену тему. Учтивне форме обраћања. Лексикологија: аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористцима).</p>	<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (УСМЕНО И ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ) Развијање и унапређивање језичке културе ученика представља један од најзначајнијих задатака наставе Српског језика. Један од основних задатака наставе језичке културе односи се на усавршавање</p>

		<p>Правописне вежбе: диктат; допуњавање текста; уочавање и објашњавање научених правописних правила у тексту. Богаћење речника: лексичко-семантичке вежбе (нпр. избегавање сувишних речи и туђица; фигуративна значења речи; проналажење изостављених реченичних делова); стилске вежбе: (нпр. текст као подстицај за сликовито казивање; ситуациони предлогачка за тражење погодног израза). Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту (један час за израду задатка и два за анализу и писање унапређене верзије састава).</p>	<p>језичкоизражајних средстава код ученика, а њен крајњи циљ је да ученици буду оспособљени за успостављање квалитетне и сврсисходне комуникације. Област Језичка култура обухвата усмено и писмено изражавање. Наставни рад у овој области реализује се у садејству са другим областима предмета Српски језик, као и кроз самосталне наставне јединице. У повратном смеру, обрада књижевног текста и рад на граматици морају укључивати и садржаје за неговање културе усменог и писменог изражавања ученика. Настава ће бити очигледнија и ефикаснија ако се анализирају снимљена казивања и читања. Приликом реализације наставних садржаја пожељно је користити и савремене информационо-комуникационе технологије (нпр. паметну таблу, рачунар и видео-бим и сл.). Свака од програмских вежби (говорне, правописне, лексичко-семантичке, стилске вежбе) планира се и реализује у наставном контексту у коме постоји потреба за функционалним усвајањем и функционалном применом датих језичких законитости и појава у новим комуникативним ситуацијама, као и потреба за утврђивањем, обнављањем или систематизовањем знања стеченог током наставе језика и наставе књижевности. Све врсте вежби, чији је циљ развијање језичког мишљења, изводе се на тексту или током говорних вежби. Циљ говорних вежби јесте унапређивање културе усменог изражавања. Детаљна организација, вешто осмишљене</p>
--	--	--	--

			<p>садржајне структуре и мотивисање ученика за разговор водиће ка правилности, лакоћи, јасности, једноставности, прецизности и флуентности у усменом излагању ученика. Ове вежбе би требало да приближе учеников говор стандарднојезичком изговору. Форме учтивости, односно посебна језичка средства којима се исказује учтивост представљају важан сегмент у реализацији наставе језичке културе. Потребно је код ученика развијати свест о неопходности и значају језичке учтивости, тј. учтивног комуникативног понашања, односно истакнути значај неговања правилног и учтивног говора и писања. Ученицима треба указати на то да су у домену конвенција учтивости најтипичније форме усмене и писмене етикеције: употреба заменице Ви, етикете за исказивање уважавања приликом ословљавања у јавном и службеном комуницирању (господине, госпођо/госпођице, Ваша екселенцијо, Ваша светости...), као и говорни чинови експресивног типа (формуле учтивости): извињавање, захваљивање, честитање, молба. Лингвометодички текстови који садрже дијалошку форму у којој се испољава језичка учтивост могу послужити за уочавање форми учтивости. Такође, требало би подстицати ученике да износе своје мишљење и сопствена запажања о (не)учтивом комуникативном понашању. Велики део лексике српског језика сачињавају лексеме настале творбом речи. Она представља продуктиван процес којим се свакодневно богати наш лексички фонд. Стога, у настави језичке културе би лексикологији,</p>
--	--	--	---

			<p>односно творби речи требало приступити, најпре, као начину за настајање нових речи, како би ученици схватили њен практични значај. Потребно је оспособити ученике да граде и разликују аугментативе (са пејоративима) и деминутиве (са хипокористцима), тако што обрада теме неће бити само описана, тј. требало би се задржати што</p> <p>краће на формалном приступу теми. Стваралачки и истраживачки приступ може позитивно утицати на мотивацију ученика да упознају ову тематику. Пожељно је навести само најчешће суфиксе и за један и за други творбени модел. Требало би подстицати ученике да објасне значење датих изведеница и указати им на њихову улогу у свакодневном језичком изражавању (нпр. експресивно значење и стилска обојеност изведеница, попут мајчица, сестрица, људина и сл.).</p> <p>Правописне вежбе омогућавају ученицима да посебно обратe пажњу на правописне захтеве и на њихову улогу у тексту. Системска примена адекватних правописних вежби омогућава да теоријско правописно знање благовремено пређе у умење, као и да се стечена навика примене правописних правила испољи у практичној и спонтаној намени. Правописне вежбе представљају најпогоднији начин да се правописна правила науче, провере, као и да се уочени недостаци отклоне. Најбоље је примењивати и просте и сложене правописне вежбе које су погодне за савлађивање како само једног правописног правила из једне правописне области, тако и више</p>
--	--	--	--

			<p>правописних правила из неколико правописних области. Правописне вежбе је потребно најпре припремити. Притом је пожељно поштовати принцип поступности, систематичности, јединства теорије и праксе. Приликом савлађивања правописних начела погодне могу бити следеће правописне вежбе: диктат, самостално писање, допуњавање текста. Може бити подстицајно и организовање квиза на часовима посвећеним систематизовању градива из правописа (нпр. препознај правописну област, пронађи грешку, да ли су тврдње о употреби, нпр. великог слова, тачне и сл.), а требало би и проверавати да ли су ученици у стању да објасне научена правописна правила у одређеном тексту.</p> <p>Циљ примењивања лексичко-семантичких вежби јесте богаћење речника ученика и упућивање на различите могућности приликом избора речи и израза и указивање на њихову сврсисходнију употребу. Применом лексичко-семантичких вежби код ученика се ствара навика да промишљају и траже адекватан језички израз за оно што желе</p> <p>да искажу (у зависности од комуникативне ситуације) и повећава се фонд таквих израза у њиховом речнику. Врсте ових вежби треба усагласити са интересовањима ученика и наставним садржајима. Развијању смисла за прецизно изражавање и подстицању ученика да размишљају о речима и о њиховим значењима доприносе вежбе којима се</p>
--	--	--	--

			<p>ученици упућују на избегавање сувишних речи, поштапалица и туђица. Подстицајне су и вежбе које се односе на фигуративна значења речи, као и вежба проналажење изостављених реченичних делова која подстиче ученике да пронађу адекватну реч, али и да у складу са контекстом прошире скалу дозвољених значењских и лексичких могућности.</p> <p>Применом стилских вежби, ученици се упућују на то да на другачији начин од уобичајеног повезују речи и изразе и да истражују њихове семантичке потенцијале. Њихов циљ није да се само отклоне учињене грешке, већ да ученици стекну адекватне навике да говоре и пишу ваљано, односно да примењују стваралачке поступке у језику. Знања о стилу и изражајним могућностима језика ученици углавном стичу увидом у књижевноуметничке</p> <p>текстове, због чега је неспорна повезаност са наставом књижевности, али се не сме поистоветити са језичко-стилском анализом ових текстова. Стилске вежбе је потребно што непосредније повезивати и са наставом</p> <p>граматике. Може се креирати ситуациони предложак за развијање и унапређивање језичко-стилског знања ученика у складу са узрастом и начелом систематичности и условности. Стваралачки облик рада на развијању стилског</p> <p>умења ученика може се, на пример, заснивати на тексту као подстицају за сликовито казивање, с обзиром на то</p>
--	--	--	---



			да се на различитим књижевноуметничким текстовима лако увиђа изражајност стилског поступка који може да буде примењен приликом уобличавања језичке грађе у новим комуникативним ситуацијама.
Праћење и вредновање	<p>Праћење и вредновање резултата напредовања ученика је у функцији остваривања исхода, а започиње иницијалном проценом достигнутог нивоа знања, у односу на који ће се одмеравати даљи напредак и формирати оцена. Сваки наставни час и свака активност ученика је прилика за формативно оцењивање, односно регистровање напретка ученика и упућивање на даље активности.</p> <p>Формативно вредновање је саставни део савременог приступа настави и подразумева процену знања, вештина, ставова и понашања, као и развијања одговарајуће компетенције током наставе и учења. Формативно мерење подразумева прикупљање података о ученичким постигнућима, при чему се најчешће примењују следеће технике: реализација практичних задатака, посматрање и бележење ученикових активности током наставе, непосредна комуникација између ученика и наставника, регистар за сваког ученика (мапа напредовања) итд. Резултати формативног вредновања на крају наставног циклуса треба да буду исказани и бројчаном оценом. Рад сваког наставника састоји се од планирања, остваривања, праћења и вредновања. Важно је да наставник, поред постигнућа ученика, континуирано прати и вреднује властити рад. Све што се покаже добрим и ефикасним, наставник ће користити и даље у својој наставној пракси, а оно што буде процењено као недовољно делотворно, требало би унапредити.</p>		
Начин прилагођавања	<p>Настава ће бити прилагођена како даровитим ученицима тако и онима са слабијим постигнућима. Биће организовани часови додатне и допунске наставе једном недељно и држаће је наставник који том одељењу предаје. У одређеним случајевима наставник ће заједно са педагогом и психологом школе израдити ИОП 1, 2 или 3 за ученике којима је потребна индивидуализација наставе. Даровити ученици, као и други заинтересовани, биће укључени у разна такмичења из српског језика и књижевности, литерарне конкурсе и друге пројекте и активности који ће се реализовати у току школске године (Дан школе, Савиндан, Читалачки кутак, израда електронског школског часописа „Небо“. За ученике ће бити организоване посете институцијама културног, уметничког, историјског, васпитног и образовног значаја, а то су: позоришта, биоскопи, музеји итд.</p>		



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ДОДАТНА НАСТАВА ИЗ ФИЗИКЕ			Разред: 6.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА :Продубљивање и проширивање садржаја редовне наставе			Годишњи фонд часова: 36
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
1. Увод Физика као природна наука и њене методе	<ul style="list-style-type: none"> - стекне појам о начину како физика истражује природу - зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела 	Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина. Методе истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...) Мерење дужине, времена – сложенији задаци Решавање задатака са општинских такмичења Анализа задатака са општинског такмичења Решавање задатака са општинских такмичења Анализа задатака са општинског такмичења Израчунавање запремине тела правилног и неправилног облика	Према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама
2.Кретање Кретање – појмови и величине; подела кретања; променљиво праволинијско кретање; огледи	<ul style="list-style-type: none"> - зна врсте кретања и описује их помоћу појмова и физичких величина - зна математичку зависност брзине и уме да је израчуна - користи јединицу за брзину у SI систему: m/s - уме да измери и израчуна сталну брзину - разликује временски тренутак од временског интервала - користи јединице SI система набројаних физичких величина (m, s, ...) 	Равномерно праволинијско кретање Равномерно праволинијско кретање-рачунски задаци Равномерно праволинијско кретање-сложени задаци Графички приказ зависности брзине од времена Релативна брзина Релативна брзина –сложени задаци Решавање задатака са општинских такмичења Одређивање сталне брзине равномерног кретања тела Одређивање средње брзине променљивог кретања тела Таблично и графичко приказивање пређеног пута и	Према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама



		брзине у зависности од временографички задаци. Анализа задатака са општинског такмичења	
3. Сила Узајамно деловање тела; интензитет силе; сила Земљине теже; огледи	- на основу појма узајамног деловања тела (одбијања, привлачења, деформација, промене кретања) схвати силу као меру узајамног деловања тела, која се мери динамометром - уме да измери силу динамометром - користи јединицу силе у SI систему: N - зна да је сила векторска величина	Решавање задатака са општинских такмичења Анализа задатака са општинског такмичења Бројна вредност силе Слагање сила истог правца и истог смера, Слагање сила истог правца а супротног смера Сила као мера узајамног деловања два тела	Према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама
4. Мерење Основне и изведене физичке величине и њихове јединице; међународни систем мера; мерење дужине, запремине и времена; огледи, вежбе	- зна које су основне физичке величине и њихове мерне јединице - да повеже физичке величине са одговарајућим мерним јединицама - овлада мерењем следећих физичких величина: дужине, времена и запремине - уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина лењиром, мерном траком, нонијусом, хронометром, мензуром	Мерење дужине, времена – сложенији задаци Решавање задатака са општинских такмичења Анализа задатака са општинског такмичења Израчунавање запремине тела правилног и неправилног облика	Према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама
5. Маса и густина Закон инерције; маса и тежина, мерење масе; густина тела; огледи, вежбе	- добије представу о маси као карактеристици физичког тела при узајамном деловању тела, да зна да се маса тела мери вагом и да је адитивна величина - уме помоћу дефиниционих формула да израчуна бројне вредности густине	Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Густина тела. Средња густина тела. Одређивање густине чврстих тела. Одређивање	Према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама



	<ul style="list-style-type: none"> - уме да одреди густину чврстих тела и течности мерењем масе и запремине - зна јединице масе и густине у SI систему: kg, kg/m³ 	<p>густине течности мерењем њене масе и запремине. Решавање задатака са општинских такмичења Анализа задатака са општинског такмичења Израчунавање запремине тела правилног и неправилног облика</p>	
<p>6. Притисак Притисак чврстих тела и у мирној течности; атмосферски притисак; преношење спољнег притиска; огледи, вежби</p>	<ul style="list-style-type: none"> - одреди притисак чврстих тела мерењем и израчунавањем - користи јединицу притиска у SI систему: Pa - схвати преношење притиска у течностима и гасовима - разуме Паскалов закон - разуме атмосферски притисак 	<p>Хидростатички притисак. Спојени судови. Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри. Преношење спољнег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена. Решавање задатака са општинских такмичења Анализа задатака са општинског такмичења Израчунавање запремине тела правилног и неправилног облика</p>	<p>Према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама</p>
<p>Праћење и вредновање</p>	<ul style="list-style-type: none"> - усмено одговарање - вођење прописане педагошке документације - белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, - групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару 		
<p>Начин прилагођавања</p>	<p>У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...); - коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција; - размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи <p>Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу плана индивидуализације. Ученици којима је потребна додатна подршка учествују у заједничким активностима којима се подстиче њихов напредак и интеракција са другим ученицима.</p>		



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ДОПУНСКА НАСТАВА ИЗ ФИЗИКЕ			Разред: 6.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ допунске наставе је пружање додатне подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.			Годишњи фонд часова: 36
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
1. Увод Физика као природна наука и њене методе	- стекне појам о начину како физика истражује природу - зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела	Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина. Методе истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...). Улога мерења у физици и у свакодневном животу (мерење времена, дужине, површине и запремине...).	према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама са ученицима који нису усвојили основна знања из програма предмета
2.Кретање Кретање – појмови и величине; подела кретања; променљиво праволинијско кретање; огледи	- зна врсте кретања - зна јединице SI система набројаних физичких величина (m, s, ...)	-коришћење јединице за брзину - разликовање врсте кретања на основу облика путања, препознавање равномерног кретања - израчунавање средње брзине, пређеног пута или времена	према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама са ученицима који нису усвојили основна знања из програма предмета
3.Сила Узајамно деловање тела; интензитет силе; сила Земљине теже; огледи	- зна јединицу силе у SI систему: N	-репродукција основних знања о врстама и особинама сила - препознавање гравитационе силе и силе трења која делују на тело - препознавање смера деловања електричне и магнетне силе	према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама са ученицима који нису усвојили основна знања из програма предмета
4. Мерење Основне и изведене физичке величине и њихове јединице - уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина лењиром	- зна које су основне физичке величине и њихове мерне јединице - уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина лењиром	-коришћење мерила и мерних инструмената (за дужину и време) -коришћење основних јединица за дужину и време - мерење дужине и времена	према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама са ученицима који нису усвојили основна знања из програма предмета



огледи, вежбе			
5. Маса и густина Закон инерције; маса и тежина, мерење масе; густина тела; огледи, вежбе	- зна да се маса тела мери вагом - зна јединице масе и густине у SI систему: kg, kg/m ³	Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Густина тела.	према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама са ученицима који нису усвојили основна знања из програма предмета
6. Притисак Притисак чврстих тела и у мирној течности; атмосферски притисак; преношење спољнег притиска; огледи, вежбе	- користи јединицу притиска у SI систему: Pa	- коришћење мерила и мерних инструмената (за масу, запремину, температуру и тежину) - коришћење основних јединица за масу, температуру и запремину - мерење масе, температуре и запремине - разуме принцип рада спојених судова	према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама са ученицима који нису усвојили основна знања из програма предмета
Праћење и вредновање	- усмено одговарање - вођење прописане педагошке документације - белешке о: активностима, самосталности у току рада, практичним радовима, свескама ученика, - групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару		
Начин прилагођавања	У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку: - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...); - коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција; - размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а и плана индивидуализације. Ученици којима је потребна додатна подршка учествују у заједничким активностима којима се подстиче њихов напредак и интеракција са другим ученицима.		



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА		Разред: 6.	
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Општи циљ наставе физике је да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичког закона у свакодневном животу и раду.		Годишњи фонд часова: 72	
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
1. Увод Физика као природна наука и њене методе	- стекне појам о начину како физика истражује природу - зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела	Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина. Методе истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...). Огледи који илуструју различите физичке појаве (из свакодневног живота). Демонстрациони огледи: – Како савити млаз воде? – Мехури од сапунице имају облик сфере, зашто? – Када настаје електрично пражњење? – Направи дугу. – Опишимо лик предмета у равном и сферном огледалу. Улога мерења у физици и у свакодневном животу (мерење времена, дужине, површине и запремине...).	<i>Поступност</i> (од једноставног ка сложеном) при упознавању нових појмова и формулисању закона. <i>Оцигледност</i> при излагању наставних садржаја (уз сваку тематску целину наведено је више демонстрационих огледа, а у недостатку наставних средстава могуће је користити и видео симулације). <i>Повезаност наставних садржаја</i> са појавама у свакодневном животу. Програмски садржаји на основу исхода се могу реализовати: излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе; решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем – ситуација; лабораторијским вежбама; домаћим задацима; коришћењем других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме (пројекти, допунска настава, додатни рад...); систематским праћењем рада сваког ученика. Да би се циљеви и задаци наставе физике остварили у целини, неопходно је да ученици активно учествују у свим облицима наставног процеса. Имајући у виду да сваки од наведених облика наставе има своје специфичности у процесу остваривања, то су

			и методска упутства прилагођена овим специфичностима.
<p>2.Кретање Кретање – појмови и величине; подела кретања;променљиво праволинијско кретање; огледи</p>	<ul style="list-style-type: none"> - зна врсте кретања и описује их помоћу појмова и физичких величина - зна математичку зависност брзине и уме да је израчуна - користи јединицу за брзину у SI систему: m/s - уме да измери и израчуна сталну брзину - разликује временски тренутак од временског интервала - користи јединице SI система набројаних физичких величина (m, s, ...) 	<p>Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања. Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). Векторски карактер брзине. Подела кретања према облику путање и брзини тела. Зависност пређеног пута и брзине од времена код равномерног праволинијског кретања. Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина. Демонстрациони огледи: – Кретање куглице по Галилејевом жљебу. – Кретање мехура ваздуха (или куглице) кроз вертикално постављену дугу провидну цев са течномшћу. Лабораторијска вежбе</p> <p>1. Одређивање средње брзине променљивог кретања тела и сталне брзине равномерног кретања помоћу стаклене цеви са мехуром (или куглицом).</p>	<p><i>Поступност</i> (од једноставног ка сложеном) при упознавању нових појмова и формулисању закона.</p> <p><i>Оцигледност</i> при излагању наставних садржаја (уз сваку тематску целину наведено је више демонстрационих огледа, а у недостатку наставних средстава могуће је користити и видео симулације).</p> <p><i>Повезаност наставних садржаја</i> са појавама у свакодневном животу.</p> <p>Програмски садржаји на основу исхода се могу реализовати:</p> <p>излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе;</p> <p>решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем – ситуација; лабораторијским вежбама; домаћим задацима;</p> <p>коришћењем других начина рада који доприносе бољем ра- зумевању садржаја теме (пројекти, допунска настава, додатни рад...); систематским праћењем рада сваког ученика.</p> <p>Да би се циљеви и задаци наставе физике остварили у целини, неопходно је да ученици активно учествују у свим облицима наставног процеса. Имајући у виду да сваки од наведених облика наставе има своје специфичности у процесу остваривања, то су и методска упутства прилагођена овим специфичностима.</p>



<p>3. Сила Узајамно деловање тела; интензитет силе; сила Земљине теже; огледи</p>	<p>- на основу појма узајамног деловања тела (одбијања, привлачења, деформација, промене кретања) схвати силу као меру узајамног деловања тела, која се мери динамометром - уме да измери силу динамометром - користи јединицу силе у SI систему: N - зна да је сила векторска величина</p>	<p>СИЛА Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух. Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно). Сила као мера узајамног деловања два тела, правац и смер деловања. Векторски карактер силе. Слагање сила истог правца. Процена интензитета силе демонстрационим динамометром. Сила Земљине теже. Тежина тела као последица деловања силе Земљине теже. Демонстрациони огледи. – Истезање и сабијање еластичне опруге. Трење при клизању и котрљању. Слободно падање. – Привлачење и одбијање наелектрисаних тела. – Привлачење и одбијање магнета.</p>	<p><i>Поступност</i> (од једноставног ка сложеном) при упознавању нових појмова и формулисању закона. <i>Оцигледност</i> при излагању наставних садржаја (уз сваку тематску целину наведено је више демонстрационих огледа, а у недостатку наставних средстава могуће је користити и видео симулације). <i>Повезаност наставних садржаја</i> са појавама у свакодневном животу. Програмски садржаји на основу исхода се могу реализовати: излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе; решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем – ситуација; лабораторијским вежбама; домаћим задацима; коришћењем других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме (пројекти, допунска настава, додатни рад...); систематским праћењем рада сваког ученика. Да би се циљеви и задаци наставе физике остварили у целини, неопходно је да ученици активно учествују у свим облицима наставног процеса. Имајући у виду да сваки од наведених облика наставе има своје специфичности у процесу остваривања, то су и методска упутства прилагођена овим специфичностима.</p>
<p>4. Мерење Основне и изведене физичке величине и њихове јединице и њихове јединице; међународни систем мера; мерење дужине, запремине и времена; огледи, вежбе</p>	<p>- зна које су основне физичке величине и њихове мерне јединице - да повеже физичке величине са одговарајућим мерним јединицама - овлада мерењем следећих физичких величина: дужине, времена и запремине - уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина</p>	<p>Основне и изведене физичке величине и њихове јединице (префикси микро, мили, кило, мега). Међународни систем мера. Мерила и мерни инструменти (опсег и тачност). Директно и индиректно мерење. Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења при директним мерењима.</p>	<p><i>Поступност</i> (од једноставног ка сложеном) при упознавању нових појмова и формулисању закона. <i>Оцигледност</i> при излагању наставних садржаја (уз сваку тематску целину наведено је више демонстрационих огледа, а у недостатку наставних средстава могуће је користити и видео симулације). <i>Повезаност наставних садржаја</i> са појавама у свакодневном животу.</p>

	<p>лењиром, мерном траком, нонијусом, хронометром, мензуром</p>	<p>Демонстрациони огледи. – Мерење дужине (метарска трака, лењир), запремине (мензура) и времена (часовник, хронометар). – Приказивање неких мерних инструмената (вага, термометри, електрични инструменти). Лабораторијске вежбе 1. Мерење димензија тела лењиром са милиметарском поделом. 2. Мерење запремине чврстих тела неправилног облика помоћу мензуре. 3. Мерење еластичне силе при истезању и сабијању опруге. 4. Мерење силе трења при клизању или котрљању тела по равној подлози.</p>	<p>Програмски садржаји на основу исхода се могу реализовати: излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе; решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем – ситуација; лабораторијским вежбама; домаћим задацима; коришћењем других начина рада који доприносе бољем ра- зумевању садржаја теме (пројекти, допунска настава, додатни рад...); систематским праћењем рада сваког ученика. Да би се циљеви и задаци наставе физике остварили у целини, неопходно је да ученици активно учествују у свим облицима наставног процеса. Имајући у виду да сваки од наведених облика наставе има своје специфичности у процесу остваривања, то су и методска упутства прилагођена овим специфичностима.</p>
<p>5. Маса и густина Закон инерције; маса и тежина, мерење масе; густина тела; огледи, вежбе</p>	<p>- добије представу о маси као карактеристици физичког тела при узајамном деловању тела, да зна да се маса тела мери вагом и да је адитивна величина - уме помоћу дефиниционих формула да израчуна бројне вредности густине - уме да одреди густину чврстих тела и течности мерењем масе и запремине - зна јединице масе и густине у SI систему: $kg, kg/m^3$</p>	<p>Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Густина тела. Средња густина тела. Одређивање густине чврстих тела. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. Демонстрациони огледи. – Илустровање инертности тела. – Судари двеју кугли (а) исте величине, истог материјала, (б) различите величине, истог материјала, (в) исте величине, различитог материјала. – Мерење масе вагом. – Течности различитих густина у истом суду</p>	<p><i>Поступност</i> (од једноставног ка сложеном) при упознавању нових појмова и формулисању закона. <i>Оцигледност</i> при излагању наставних садржаја (уз сваку тематску целину наведено је више демонстрационих огледа, а у недостатку наставних средстава могуће је користити и видео симулације). <i>Повезаност наставних садржаја</i> са појавама у свакодневном животу. Програмски садржаји на основу исхода се могу реализовати: излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе; решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем – ситуација; лабораторијским вежбама; домаћим задацима;</p>

		<p>– „течни сендвич” – Суво грожђе у газираној води. – Мандарина са кором и без коре у води. Лабораторијске вежбе 1. Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика. 2. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. 3. Калибрисање еластичне опруге и мерење тежине тела динамометром.</p>	<p>коришћењем других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме (пројекти, допунска настава, додатни рад...); систематским праћењем рада сваког ученика. Да би се циљеви и задаци наставе физике остварили у целини, неопходно је да ученици активно учествују у свим облицима наставног процеса. Имајући у виду да сваки од наведених облика наставе има своје специфичности у процесу остваривања, то су и методска упутства прилагођена овим специфичностима.</p>
<p>6. Притисак Притисак чврстих тела и у мирној течности; атмосферски притисак; преношење спољнег притиска; огледи, вежби</p>	<p>- одреди притисак чврстих тела мерењем и израчунавањем - користи јединицу притиска у SI систему: Pa - схвати преношење притиска у течностима и гасовима - разуме Паскалов закон - разуме атмосферски притисак</p>	<p>ПРИТИСАК Притисак чврстих тела. Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак. Спојени судови. Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри. Преношење спољнег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена. Демонстрациони огледи. – Зависност притиска чврстих тела од величине додирне површине и од тежине тела. – Стаклена цев са покретним дном за демонстрацију хидростатичког притиска. – Преношење притиска кроз течност (стаклена цев с мембраном, Херонова боца, спојени судови). – Хидраулична преса (нпр. два медицинска инјекциона шприца различитих</p>	<p><i>Поступност</i> (од једноставног ка сложеном) при упознавању нових појмова и формулисању закона. <i>Оцигледност</i> при излагању наставних садржаја (уз сваку тематску целину наведено је више демонстрационих огледа, а у недостатку наставних средстава могуће је користити и видео симулације). <i>Повезаност наставних садржаја</i> са појавама у свакодневном животу. Програмски садржаји на основу исхода се могу реализовати: излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе; решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем – ситуација; лабораторијским вежбама; домаћим задацима; коришћењем других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме (пројекти, допунска настава, додатни рад...); систематским праћењем рада сваког ученика. Да би се циљеви и задаци наставе физике остварили у целини, неопходно је да ученици активно учествују у свим облицима наставног процеса. Имајући у виду да сваки од наведених облика наставе има своје специфичности у процесу остваривања, то су</p>



		<p>попречних пресека спојена силиконским цревом). – Огледи који илуструју разлику притисака ваздуха (како се ваздух може „видети”, како свећа може да гори под водом). – Огледи који илуструју деловање атмосферског притиска. Лабораторијска вежба 1. Одређивање зависности хидростатичког притиска од дубине воде</p>	<p>и методска упутства прилагођена овим специфичностима.</p>
<p>Праћење и вредновање</p>	<p>Праћење рада ученика Наставник :</p> <ul style="list-style-type: none"> - На почетку школске године потребно је спровести иницијални тест. - континуирано прати рад сваког ученика кроз непрекидно проверавање његових усвојених знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа, предавања, решавања квантитативних и квалитативних задатака, лабораторијских вежби, и пројеката... - треба континуирано проверавати и вредновати компетенције (знања, вештине и ставове) ученика помоћу усменог испитивања, кратких писмених провера, тестова на крају већих целина, контролних вежби и провером експерименталних вештина. - уредно води евиденцију о раду и напредовању сваког ученика. - подстиче на размишљање и логичко закључивање. - Ученик се кроз усмене одговоре навикава да користи прецизну терминологију и развија способност да своје мисли јасно формулише. - Будући да је програм, како по садржају, тако и по обиму, прилагођен психофизичким могућностима ученика седмог разреда, сталним обнављањем најважнијих делова из целокупног градива постиже се да стечено знање буде трајније и да ученик боље учача повезаност разних области физике. - На крају школске године, такође, треба спровести часове систематизације градива и проверити ниво постигнућа ученика и степен остварености образовних исхода. 		
<p>Начин прилагођавања</p>	<p>У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор градива и прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...); - коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција; - размена искустава и сарадња са члановима одговарајућих стручних већа и тимова у школи <p>Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а и плана индивидуализације. Ученици којима је потребна додатна подршка учествују у заједничким активностима којима се подстиче њихов напредак и интеракција са другим ученицима.</p>		



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Српски језик- додатна			Разред: 6
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА Продубљивање и проширивање знања ученика из књижевности, језика и језичке културе; развијање аналитичког и критичког мишљења, језичке прецизности и креативног изражавања; припрема ученика за такмичења и сложеније језичке и књижевне задатке.			Годишњи фонд часова: 36
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
Књижевност	<ul style="list-style-type: none"> самостално анализира књижевно дело (тему, мотиве, ликове, идеје); уочава и тумачи стилске фигуре и њихову функцију у тексту; повезује књижевно дело са историјским и културним контекстом; износи аргументовано мишљење о прочитаном делу. 	<ul style="list-style-type: none"> Продубљена анализа епских, лирских и драмских текстова предвиђених програмом Народна књижевност (епске песме, легенде, митолошки мотиви) Књижевни ликови – типизација и карактеризација Стилске фигуре и њихова улога у обликовању значења текста Упоредна анализа књижевних текстова 	<ul style="list-style-type: none"> Аналитички и истраживачки разговор Рад на тексту у мањим групама Самостални писмени и усмени радови ученика Креативни задаци (преписивање краја приче, дневник лика, драматизација) Припрема за такмичења и квизове знања



<p>Језик (граматика, ортоепија, правопис)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • примењује сложенија правила из морфологије и синтаксе; • анализира и објашњава језичке појаве у конкретним примерима; • правилно користи граматичке облике у говору и писању; • решава језичке проблемске задатке. 	<ul style="list-style-type: none"> • Продубљивање знања из морфологије (врсте речи, облици, значења) • Синтакса – сложене реченице, односи међу члановима • Језичке недоумице и честе грешке • Лексикологија – значењски односи међу речима 	<ul style="list-style-type: none"> • Решавање сложенијих граматичких задатака • Језичке вежбе и тестови напредног нивоа • Анализа примера из књижевних и новинских текстова • Такмичарски задаци и језичке игре
<p>Језичка култура</p>	<ul style="list-style-type: none"> • јасно, прецизно и стилски примерено изражава мисли усмено и писмено; • примењује правописна правила у сложенијим текстовима; • уређује и побољшава сопствени и туђи текст; • развија критички однос према језику у медијима. 	<ul style="list-style-type: none"> • Правопис – сложени примери и изузеци • Писмени састави напредног нивоа (есеј, приказ, расправа) • Култура усменог изражавања (дискусија, излагање, аргументација) • Анализа језика медија и свакодневне комуникације 	<ul style="list-style-type: none"> • Писање и анализа ученичких текстова • Усмена излагања и дебате • Уређивање и исправљање текстова • Рад на примерима из медија и јавног говора



Праћење и вредновање	<ul style="list-style-type: none">• континуирано праћење активности ученика на часу;• праћење учешћа у разговору и дискусији;• праћење самосталног рада и решавања задатака;• праћење креативности и оригиналности у интерпретацији и изражавању;• праћење ангажовања у истраживачким и пројектним задацима.• усмено вредновање (анализе, излагања, аргуменовање ставова);• писмени радови (састави, есеји, тестови, такмичарски задаци);• процена напредовања у односу на претходна постигнућа ученика;• самооцењивање и вршњачко вредновање;• вредновање припреме и учешћа на такмичењима.
Начин прилагођавања	<ul style="list-style-type: none">• диференцирање задатака по нивоу сложености;• индивидуални и групни рад у складу са интересовањима ученика;• прилагођавање темпа рада и начина обраде садржаја;• проширивање наставних садржаја за ученике са израженим интересовањима и способностима;



- | | |
|--|---|
| | <ul style="list-style-type: none">• коришћење различитих metoda рада (истраживачки рад, пројектна настава, дебате, креативни задаци);• усмеравање ученика на самостално истраживање и рад ван nastave;• подршка ученицима у припреми за такмичења и јавна излагања. |
|--|---|



Тематски план -математика Додатна настава 6.разред

Школска 2025/2026.година

р.б. наст. теме	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ РАСПОРЕЂЕНИ ПО НАСТАВНИМ ТЕМАМА	ИСХОДИ - НИВОИ ПОСТИГНУЋА (НАПРЕДНИ НИВО)	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ
1.	<p>Скуп целих бројева (Z).</p> <p>Супротан број.</p> <p>Апсолутна вредност целог броја.</p> <p>Приказ целих бројева на бројевној правој.</p> <p>Упоредивање целих бројева</p> <p>Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства.</p>	<p>Користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама;</p> <p>Одређује вредност сложенијег бројевног израза.</p> <p>Решава проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз с целим бројевима.</p>	<p>У остваривању програмских садржаја полази се од проширивања скупа N_0, допуњавањем негативним целим бројевима, у скуп Z. Поређење целих бројева ослања се на њихово представљање тачкама на бројевној правој. Потребно је указати на геометријско тумачење апсолутне</p>	<p>Праћење и процењивање степена остварености исхода започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Вредновање постигнућа ће се вршити у свим фазама наставе током читаве школске године уз :</p>

	<p>Изрази са целим бројевима</p>	<p>Разуме приказ температуре у временској прогнози, разлике у временским зонама, линије времена у представљању историјских догађаја, ранг-листе, финансијска стања.</p> <p>Користи знање целих бројева за даље изучавање скупова бројева</p>	<p>вредности целог броја(као одстојање тачке од нуле, истичући да цео број и њему супротан имају једнаке апсолутне вредности). Сабирање у скупу Z интерпретира се као надовезивање усмерених дужи. Формализација дефиниције сабирања се уводи тек када ученици потпуно савладају сабирање целих бројева, како би се избегла опасност од тога да ученици знају да искажу дефиницију, а не знају да је примене. Особине сабирања у скупу Z приказати кроз конкретне примере. Одузимање у скупу Z дефинисати као сабирање са супротним бројем. При увођењу множења у скупу Z први корак је интуитиван, прво долазе конкретни примери па се после њих дају опште формулације. На крају теме дати преглед основних својстава операција у скупу Z, (комутативност сабирања и множења, асоцијативност сабирања и множења и дистрибутивност множења у односу на сабирање)користећи променљиве a, b, c , а не оне</p>	<p>-разне форме усменог проверавања (усмени одговори ученика, активност ученика на часу – решавање задатака, интеракција наставник – ученик, ученик – ученик) -домаћих задатака и израде модела -петоминутних проверавања -контролне вежбе -школског писменог задатка Код праћења постигнућа неопходно је константно радити на: -степену напредовања ученика -текућем праћењу рада и понашања ученика на часу и ван њега -Праћењу ученика у додатном раду -Праћењу ученика у слободним активностима -Праћењу уредности ученикових радова -прикупљању података о интересовањима ученика, условима у</p>
--	----------------------------------	--	--	---



			којима се истиче знак целог броја.	којима ученик живи и ради Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.
2.	<p>Појам троугла. Обим троугла. Једнакокраки и једнакостранични троуглови. Висина троугла. Углови троугла. Збир углова троугла. Врсте троуглова према угловима. Однос између страница и углова троугла. Неједнакост троугла. Конструкције неких углова(60°, 120°, 30°, 45°, 75°, 135°)</p> <p>Основне конструкције троуглова. Појам подударности и ставови подударности. Централна симетрија и подударност. Осн асиметрија и подударност. Центар описане и уписане кружнице троугла.</p>	<p>Одређује однос углова и страница у троуглу</p> <p>Уочава односиметричне и централно симетричне фигуре, одређује осу и центар симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима. Користи основна својства троугла уме да их конструише. Примењује својства троугла у проблемским задацима.</p> <p>Знања о троуглу користи за даље учење геометрије и још неких математичких области.</p> <p>Сналази се на мапама, проналази најкраћи пут,</p>	<p>У остваривању програмских садржаја наставити прелаз са нивоа визуелизације на ниво анализирања и апстракције са првим корацима према дедукцији који је започет у петом разреду. Инсистирати на правилним формулацијама, закључивању и коришћењу логичких везника(и, или, ако..онда). Појам троугла повезати са појмом затворен еизломљене линије, а обим са збиром дужи. Повезати углове н атрансверзали са збиром унутрашњих углова троугла. Стицати навике систематског и прецизног обележавања страница, углова и темена троугла. једнакокраке и једнакостраничн етроуглове</p>	<p>Вредновање постигнућа ће се вршити у свим фазама наставе током часа уз :</p> <ul style="list-style-type: none"> -разне форме усменог проверавања (усмени одговори ученика, активност ученика на часу – решавање задатака, интеракција наставник – ученик, ученик – ученик, рад у групи, рад на пројектном задатку) -домаћих задатака и израде модела -петоминутних проверавања -контролне вежбе -школског писменог задатка <p>Код праћења постигнућа неопходно</p>



		<p>процењује удаљеност у свакодневном животу.</p> <p>Примењује подударност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката</p>	<p>повезати са осном симетријом. Инсистирати на прихватању односа страница и углова троугла и неједнакости троугла. Увести висину користећи знање петог разреда о конструкцији нормале из тачке на праву. Објаснити најпре конструкцију углова од 60° и 90° а затим остале наведене углове користећи конструктивно сабирање и одузимање углова. Јасно истаћи да је у конструкцијама дозвољена само употреб алењира и шестара. обрадити само основне конструкције троуглова. Појам подударности ослонити на визуелну перцепцију геометријску интуицију, затим захтевати примену ставова само у најједноставнијим случајевима и на крају треба извести особине централне и осне симетрије. Доказати најважнија тврђења о симетрали дужи и углаи из њих извести закључке о центру описане и уписан екружнице троугла.</p>	<p>је константно радити на:</p> <ul style="list-style-type: none">-степену напредовања ученика-текућем праћењу рада и понашања ученика на часу и ван њега <p>-Праћењу ученика у додатном раду</p> <p>-Праћењу ученика у слободним активностима</p> <p>-Праћењу уредности ученикових радова</p> <p>-прикупљању података о интересовањима ученика, условима у којима ученик живи и ради</p> <p>Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.</p>
--	--	---	--	---



<p>3.</p>	<p>Скуп рационалних бројева (Q). Супротан број. Апсолутна вредност рационалног броја. Приказ рационалних бројева на бројевној правој. Упоредивање рационалних бројева бројева Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства. Изрази са рационалним бројевима Једначине и неједначине: $ax+b=c$, $ax+b>c$, $ax+b<c$, $ax+b \leq c$, $ax+b \geq c$, $(a,b,c \in Q, a \neq 0)$ Координатни систем. Приказ података у координатном систему. Приказ зависности међу величинама. Размере, пропорције и проценти. Директна пропорционалност. Обрнута пропорционалност.</p>	<p>Користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама Користи једначине и неједначине у једноставним текстуалним задацима Примењује процентни рачун у једноставним реалним ситуацијама (на пример, промена цене неког производа за дати проценат) Приказује податке и зависност између две величине у координатном систему тачкастим, стубичастим и линијским дијаграмом; Одређује вредност сложенијег бројевног изрази Користи бројеве и бројевне изразе у проблемским ситуацијама Саставља и решава једначине и неједначине Користи једначине, неједначине решавајући и сложеније текстуалне задатке Примењује процентни рачун у сложеним ситуацијама. Разуме временску прогнозу и стање на банковном рачуну.</p>	<p>У остваривању програмских садржаја полази се од проширивања скупа Z, допуњавањем негативним рационалним бројевима, у скуп Q. Дељење у скупу Q осмишљава се као множење реципрочним бројем. На крају се систематизују основна својства операција у скупу Q. Решавање линеарних једначина и неједначина обрадити после увођења скупа Q, изводљивости решавања без ограничења. Научени поступци се утврђују кроз решавање текстуалних проблема и састављањем и решавањем одговарајућих једначина и неједначина. Увести појам координатног система (апсциса, оордината, јединична дуж, квадрант), појам координата тачака као уређеног пара који одређује положај тачке у координатном систему. У овом делу постоји могућност понављања појмова раније стечених знања о осно и централно симетричним тачкама и објектима у односу на координатни почетак и координатне осе, као и трансформације тачака за дати</p>	<p>Вредновање постигнућа ће се вршити у свим фазама наставе током часа уз : -разне форме усменог проверавања (усмени одговори ученика, активност ученика на часу – решавање задатака, интеракција наставник – ученик, ученик – ученик, рад у групи, рад на пројектном задатку) -домаћих задатака и израде модела -петоминутних проверавања -контролне вежбе -школског писменог задатка Код праћења постигнућа неопходно је константно радити на: -степену напредовања ученика -текућем праћењу рада и понашања ученика на часу и ван њега -Праћењу ученика у додатном раду</p>
-----------	---	--	---	---



		<p>Решава задатке из физике у којима се појављују пропорционалне величине, одређује стварне удаљености на географским картама и плановима градова, у свакодневним ситуацијама (у куповини, кулинарству итд.) примењује знање о процентима и односима величина</p>	<p>вектор. Средиште дужи повезати са аритметичком средином из петог разреда па проширити знање приказивањем података о зависним величинама табелама, тачкастим, линијским, стубичатим дијаграмима. Ученике оспособити за елементарно коришћење неког од бесплатних динамичких софтвера за приказивање објеката у координатном систему и за цртање дијаграма. Поновити размеру из петог разреда па увести појам пропорције и коефицијента пропорционалности уз повезивање са Физиком, Географијом, Биологијом и Информатиком у смислу израчунавања непознатог члана пропорције. Појам обрнуте и директне пропорционалности увести кроз практичне примере где се може само провући појам графика функције.</p>	<p>-Праћењу ученика у слободним активностима -Праћењу уредности ученикових радова -прикупљању података о интересовањима ученика, условима у којима ученик живи и ради Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.</p>
4.	<p>Четвороугао. Углови четвороугла. Паралелограм. Особине паралелограма. Услови да четвороугао буде паралелограм. Ромб, правоугаоник и квадрат.</p>	<p>Примењује својства четвороуглова у једноставним проблемским ситуацијама. Сабира и одузима векторе.</p>	<p>У овој области треба обрадити дефиниције и основна својства четвороуглова: паралелограм а, квадрата, правоугаоника, ромба, трапеза и делтоида</p>	<p>Вредновање постигнућа ће се вршити у свим фазама наставе током часа уз : -разне форме усмено проверавања (усмени одговори ученика,</p>

	<p>Конструкција паралелограма. Сабирање и одузимање вектора. Множење вектора бројем. Трапез. Особине трапеза. Средња линија троугла и трапеза. Конструкција трапеза. Делтоид.</p>	<p>Примењује својства централне и осне симетрије у једноставнијим задацима; Користи основна својства четвороугла, (квадрат, правоугаоник, паралелограм, ромб, трапез) уме да их конструише.</p> <p>Користи сабирање и одузимање вектора у реалним ситуацијама.</p> <p>Користи основна својства делтоида.</p> <p>Користи знање у свакодневном животу, н апример за уређење стана , израду декоративних предмета, рачуна колико је ограде потребно за оградавање парцеле четвороугаоне површине.</p>	<p>и истаћи логичку повезаност ових фигура. Паралелограму посветити највише пажње.Извести једноставније конструкције четвороуглова и том приликом обновити особине четвороугла који се конструише. Обновити појам вектора, увести појам супротног вектора и множења вектора бројем. Објаснити поступак сабирања и одузимања вектора. Трапез дефинисати као четвороугао са тачно једним паром наспрамних паралелних страница. Код извођења конструкције трапеза конструкције свести на оне које су ученицима већ познате.Средњу линију троугла и трапеза увести помоћу вектора. Увести само појам и особине делтоида.</p>	<p>активност ученика на часу – решавање задатака, интеракција наставник – ученик, ученик – ученик, рад у групи, рад на пројектном задатку) -домаћих задатака и израде модела -петоминутних проверавања - школског писменог задатка Код праћења постигнућа неопходно је константно радити на: -степену напредовања ученика -текућем праћењу рада и понашања ученика на часу и ван њега -Праћењу ученика у додатном раду -Праћењу ученика у слободним активностима -Праћењу уредности ученикових радова -прикупљању података о интересовањима ученика, условима у којима ученик живи и ради Свака активност је добра прилика за</p>
--	---	--	--	---



				процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.
5.	Појам површине фигуре, површина правоугаоника и квадрата. Једнакост површина подударних фигура. Површина паралелограма, троугла, трапеза. Површина четвороугла са нормалним дијагоналама.	Користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише По потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима Процењује и заокругљује дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке. У свакодневном животу рачуна површину кућа, станова, башта, делова намештаја, процењује колико треб апловица за прикривање пода или зида.	Обновити јединице које се користе за мерење површине. Једначење површина геометријских фигура осмислити на класичан начин помоћу разложиве једнакости. Допуњавањем и разлагањем правоугаоника извести формуле за површину паралелограма, троугла и трапеза. Обрадити израчунавање површине четвороугла са нормалним дијагоналама(квадрат, ромб, делтоид), а површину произвољног четвороугла разлагањем на познате геометријске фигуре. Укључити практичне примене рачунања површина реалних објеката и ситуације у којима се рачуна површина фигура	Вредновање постигнућа ће се вршити у свим фазама наставе током читаве школске године током сваког часа уз : -разне форме усменог проверавања (усмени одговори ученика, активност ученика на часу – решавање задатака, интеракција наставник – ученик, ученик – ученик, рад у групи, рад на пројектном задатку) -домаћих задатака и израде модела -петоминутних проверавања - школског писменог задатка - годишњег теста знања



			задатих у координатном систему.	<p>Код праћења постигнућа неопходно је константно радити на:</p> <ul style="list-style-type: none">-степену напредовања ученика-текућем праћењу рада и понашања ученика на часу и ван њега-Праћењу ученика у додатном раду-Праћењу ученика у слободним активностима-Праћењу уредности ученикових радова-прикупљању података о интересовањима ученика, условима у којима ученик живи и ради <p>Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.</p>
--	--	--	---------------------------------	--



ПРЕДМЕТНИ НАСТАВНИК:

 Јелена Думић

ДИРЕКТОР ШКОЛЕ:

КАТАРИНА ЗДРАВКОВИЋ



Тематски план -математика Допунска настава 6.разред

Школска 2025/2026.година

р.б. наст. теме	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ РАСПОРЕЂЕНИ ПО НАСТАВНИМ ТЕМАМА	ИСХОДИ - НИВОИ ПОСТИГНУЋА (ОСНОВНИ И СРЕДЊИ НИВО)	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ
-----------------------	--	---	-------------------------------	-------------------------



<p>1.</p>	<p>Скуп целих бројева (Z).</p> <p>Супротан број.</p> <p>Апсолутна вредност целог броја.</p> <p>Приказ целих бројева на бројевној правој.</p> <p>Упоредивање целих бројева</p> <p>Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства.</p> <p>Изрази са целим бројевима</p>	<p>Чита и пише различите целе бројеве.</p> <p>Упоредује два цела броја.</p> <p>Представља цео број на бројевној правој.</p> <p>Користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелном представом;</p> <p>Одређује супротан број и апсолутну вредност целог броја, израчунава вредност једноставног израза са целим бројевима.</p>	<p>У остваривању програмских садржаја полази се од проширивања скупа N_0, допуњавањем негативним целим бројевима, у скуп Z. Поређење целих бројева ослања се на њихово представљање тачкама на бројевној правој. Потребно је указати на геометријско тумачење апсолутне вредности целог броја (као одстојање тачке од нуле, истичући да цео број и њему супротан имају једнаке апсолутне вредности). Сабирање у скупу Z интерпретира се као надовезивање усмерених дужи. Формализација дефиниције сабирања се уводи тек када ученици потпуно савладају сабирање целих бројева, како би се избегла опасност од тога да ученици знају да искажу дефиницију, а не знају да је примене. Особине сабирања у скупу Z приказати кроз конкретне примере. Одузимање у скупу Z дефинисати као сабирање са супротним бројем. При увођењу множења у скупу Z први корак је интуитиван, прво долазе конкретни примери па се после њих</p>	<p>Праћење и процењивање степена остварености исхода започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Вредновање постигнућа ће се вршити у свим фазама наставе током читаве школске године уз :</p> <ul style="list-style-type: none"> -разне форме усменог проверавања (усмени одговори ученика, активност ученика на часу – решавање задатака, интеракција наставник – ученик, ученик-наставник -У изради домаћих задатака и израде модела -петоминутних проверавања -контролне вежбе -школског писменог задатка <p>Код праћења постигнућа неопходно је константно радити на:</p> <ul style="list-style-type: none"> -степену напредовања ученика -текућем праћењу рада и понашања
-----------	---	--	---	--

			<p>дају опште формулације. На крају теме дати преглед основних својстава операција у скупу Z, (комутативност сабирања и множења, асоцијативност сабирања и множења и дистрибутивност множења у односу на сабирање)користећи променљиве a, b, c , а не оне којима се истиче знак целог броја.</p>	<p>ученика на часу и ван њега -Праћењу рада ученика у допунском раду -Праћењу ученика у слободним активностима -Праћењу уредности ученикових радова -прикупљању података о интересовањима ученика, условима у којима ученик живи и ради Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.</p>
2.	<p>Појам троугла. Обим троугла. Једнакокраки и једнакостранични троуглови. Висина троугла. Углови троугла. Збир углова троугла. Врсте троуглова према угловима.</p>	<p>Влада појмом троугла, (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор, разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла)</p>	<p>У остваривању програмских садржаја наставити прелаз са нивоа визуелизације на ниво анализирања и апстракције са првим корацима према дедукцији који је започет у петом разреду.Инсистирати на</p>	<p>Вредновање постигнућа ће се вршити у свим фазама наставе током часа уз : -разне форме усмено проверавања (усмени одговори ученика, активност ученика на</p>



<p>Однос између страница и углова троугла. Неједнакост троугла. Конструкције неких углова(60°, 120°, 30°, 45°, 75°, 135°)</p> <p>Основне конструкције троуглова. Појам подударности и ставови подударности. Централна симетрија и подударност. Осн асиметрија и подударност. Центар описане и уписане кружнице троугла.</p>	<p>Класификује троуглове на основу њихових својстава.</p> <p>Интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања); Одређује однос углова и страница у троуглу</p> <p>Уочава осносиметричне и централно симетричне фигуре, одређује осу и центар симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима Конструира троугао на основу датих елемената. Одређује центар описане и уписане кружнице троугла</p>	<p>правилним формулацијама, закључивању и коришћењу логичких везника(и, или, ако..онда). Појам троугла повезати са појмом затворен еизломљене линије, а обим са збиром дужи.Повезати углове н атрансверзали са збиром унутрашњих углова троугла. Стицати навике систематског и прецизног обележавања страница, углова и темена троугла.једнакокраке и једнакостраничн етроуглове повезати са осном симетријом. Инсистирати на прихватању односа страница и углова троугла и неједнакости троугла. Увести висину користећи знање петог разреда о конструкцији нормале из тачке на праву.Објаснити најпре конструкцију углова од 60° и 90° а затим остале наведене углове користећи конструктивно сабирање и одузимање углова. Јасно истаћи да је у конструкцијама дозвољена само употреб алењира и шестара.обрадити само основне конструкције троуглова. Појам подударности ослонити на визуелну перцепцијуи</p>	<p>часу – решавање задатака, интеракција наставник – ученик, ученик – ученик, рад у групи, рад на пројектном задатку) -У изради домаћих задатака и израде модела -петоминутних проверавања -контролне вежбе -школског писменог задатка</p> <p>Код праћења постигнућа неопходно је константно радити на: -степену напредовања ученика -текућем праћењу рада и понашања ученика на часу и ван њега -Праћењу рада ученика у допунском раду Праћењу ученика у слободним активностима -Праћењу уредности ученикових радова -прикупљању података о интересовањима</p>
---	---	--	---

			геометријску интуицију, затим захтевати примену ставова само у најједноставнијим случајевима и на крају треба извести особине централне и осне симетрије. Доказати најважнија тврђења о симетрали дужи и углаи из њих извести закључке о центру описане и уписане кружнице троугла.	ученика, условима у којима ученик живи и ради Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.
3.	<p>Скуп рационалних бројева (Q).</p> <p>Супротан број.</p> <p>Апсолутна вредност рационалног броја.</p> <p>Приказ рационалних бројева на бројевној правој.</p> <p>Упоредивање рационалних бројева</p> <p>Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства.</p> <p>Изрази са рационалним бројевима</p> <p>Једначине и неједначине:</p> <p>$ax+b=c$, $ax+b>c$, $ax+b<c$, $ax+b \leq c$, $ax+b \geq c$, ($a, b, c \in Q, a \neq 0$)</p>	<p>Чита, записује, упоређује и представља на бројевној правој рационалне бројеве записане у облику разломка или у децималном запису, помажући се сликом кад је то потребно</p> <p>Преведи децимални запис рационалног броја у разломак и обрнуто.</p> <p>Извршава једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања рационалних бројева само са истим именицом); рачуна, на</p>	<p>У остваривању програмских садржаја полази се од проширивања скупа Z, допуњавањем негативним рационалним бројевима, у скуп Q. Делење у скупу Q осмишљава се као множење реципрочним бројем. На крају се систематизују основна својства операција у скупу Q. Решавање линеарних једначина и неједначина обрадити после увођења скупа Q, изводљивости решавања без ограничења. Научени поступци се утврђују кроз решавање текстуалних проблема и састављањем и решавањем одговарајућих једначина и неједначина.</p>	<p>Вредновање постигнућа ће се вршити у свим фазама наставе током часа уз :-разне форме усменог проверавања (усмени одговори ученика, активност ученика на часу – решавање задатака, интеракција наставник – ученик, ученик – ученик, рад у групи, рад на пројектном задатку) -У изради домаћих задатака и израде модела -петоминутних проверавања -контролне вежбе -школског писменог задатка</p>



	<p>Координатни систем.</p> <p>Приказ података у координатном систему.</p> <p>Приказ зависности међу величинама.</p> <p>Размере, пропорције и проценти.</p> <p>Директна пропорционалност.</p> <p>Обрнута пропорционалност.</p>	<p>пример $1/5$ од n, где је n природан број</p> <p>Решава линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану</p> <p>Одређује задати проценат неке величине.</p> <p>Тумачи податке приказане табелом и графички;</p> <p>Одређује супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност рационалног броја;</p> <p>израчунава вредност једноставног израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући и ослобађање од заграда, са бројевима истог записа</p>	<p>Увести појам координатног система(апсциса, ордината, јединична дуж, квадрант), појам координата тачака као уређеног пара који одређује положај тачке у координатном систему. У овом делу постоји могућност понављања појмова раније стечених знања о осно и централно симетричним тачкама и објектима у односу на координатни почетак и координатне осе, као и translације тачака за дати вектор. Средиште дужи повезати са аритметичком средином из петог разреда па проширити знање приказивањем података о зависним величинама табелама, тачкастим, линијским, стубичатим дијаграмима. Ученике оспособити за елементарно коришћење неког од бесплатних динамичких софтвера за приказивање објеката у координатном систему и за цртање дијаграма. Поновити размеру из петог разреда па увести појам пропорције и коефицијента пропорционалности уз повезивање са Физиком,</p>	<p>Код праћења постигнућа неопходно је константно радити на:</p> <ul style="list-style-type: none"> -степену напредовања ученика -текућем праћењу рада и понашања ученика на часу и ван њега -Праћењу рада ученика у допунском раду -Праћењу ученика у додатном раду -Праћењу ученика у слободним активностима -Праћењу уредности ученикових радова -прикупљању података о интересовањима ученика, условима у којима ученик живи и раду <p>Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у</p>
--	---	--	---	--



			<p>Географијом, Биологијом и Информатиком у смислу израчунавања непознатог члана пропорције. Појам обрнуте и директне пропорционалности увести кроз практичне примере где се може само провући појам графика функције.</p>	<p>остваривању исхода предмета.</p>
4.	<p>Четвороугао. Углови четвороугла. Паралелограм. Особине паралелограма. Услови да четвороугао буде паралелограм. Ромб, правоугаоник и квадрат. Конструкција паралелограма. Сабирање и одузимање вектора. Множење вектора бројем. Трапез. Особине трапеза. Средња линија троугла и трапеза. Конструкција трапеза. Делтоид.</p>	<p>Влада појмом четвороугао, квадрат, правоугаоник, паралелограм, ромб, трапез, делтоид (очава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор) Класификује четвороуглове на основу њихових својстава; Одређује збир углова у четвороуглу. Конструира паралелограм и трапез на основу датих елемената.</p>	<p>У овој области треба обрадити дефиниције и основна својства четвороуглова: паралелограма, квадрата, правоугаоника, ромба, трапеза и делтоида и истаћи логичку повезаност ових фигура. Паралелограму посветити највише пажње. Извести једноставније конструкције четвороуглова и том приликом обновити особине четвороугла који се конструираше. Обновити појам вектора, увести појам супротног вектора и множења вектора бројем. Објаснити поступак сабирања и одузимања вектора. Трапез дефинисати као четвороугао са тачно једним паром наспрамних</p>	<p>Вредновање постигнућа ће се вршити у свим фазама наставе током часа уз : -разне форме усменог проверавања (усмени одговори ученика, активност ученика на часу – решавање задатака, интеракција наставник – ученик, ученик – ученик, рад у групи, рад на пројектном задатку) -У изради домаћих задатака и израде модела -петоминутних проверавања -контролне вежбе -школског писменог задатка Код праћења постигнућа неопходно је константно радити на: -степену напредовања ученика</p>

			<p>паралелних страница. Код извођења конструкције трапеца конструкције свести на оне које су ученицима већ познате. Средњу линију троугла и трапеца увести помоћу вектора. Увести само појам и особине делтоида.</p>	<p>-текућем праћењу рада и понашања ученика на часу и ван њега -Праћењу рада ученика у допунском раду -Праћењу ученика у слободним активностима -Праћењу уредности ученикових радова -прикупљању података о интересовањима ученика, условима у којима ученик живи и ради Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.</p>
5.	<p>Појам површине фигуре, површина правоугаоника и квадрата. Једнакост површина подударних фигура.</p>	<p>Влада појмом четвороугао, квадрат, правоугаоник, паралелограм, ромб, траpez, делтоид, разликује основне врсте троуглова, зна основне</p>	<p>Обновити јединице које се користе за мерење површине. Једначење површина геометријских фигура</p>	<p>Вредновање постигнућа ће се вршити у свим фазама наставе током читаве</p>



	<p>Површина паралелограма, троугла, трапеца. Површина четвороугла са нормалним дијагоналама.</p>	<p>елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата, правоугаоника, паралелограма, ромба и трапеца на основу елемената који непосредно фигуришу у задатку.</p>	<p>осмислити на класичан начин помоћу разложиве једнакости. Допуњавањем и разлагањем правоугаоника извести формуле за површину паралелограма, троугла и трапеца. Обрадити израчунавање површине четвороугла са нормалним дијагоналама(квадрат, ромб, делтоид), а површину произвољног четвороугла разлагањем на познате геометријске фигуре. Укључити практичне примене рачунања површина реалних објеката и ситуације у којима се рачуна површина фигура задатих у координатном систему.</p>	<p>школске године током сваког часа уз : -разне форме усменог проверавања (усмени одговори ученика, активност ученика на часу – решавање задатака, интеракција наставник – ученик, ученик – ученик, рад у групи, рад на пројектном задатку) -У изради домаћих задатака и израде модела -петоминутних проверавања -контролне вежбе - школског писменог задатка Код праћења постигнућа неопходно је константно радити на: -степену напредовања ученика -текућем праћењу рада и понашања ученика на часу и ван њега -Праћењу рада ученика у допунском раду -Праћењу ученика у слободним активностима</p>
--	--	--	--	---



				<p>-Праћењу уредности ученикових радова -прикупљању података о интересовањима ученика, условима у којима ученик живи и ради Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета.</p>
--	--	--	--	---

ПРЕДМЕТНИ НАСТАВНИК:

_____ Јелена Думић _____

ДИРЕКТОР ШКОЛЕ:

КАТАРИНА ЗДРАВКОВИЋ



НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Енглески језик			РАЗРЕД: шести
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.			Годишњи фонд часова: 72
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА	Разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; Поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; размени једноставније информације личне природе; у неколико везаних израза саопшти информације о себи и другима.	The Present Simple Tense за изражавање сталних и уобичајених радњи. The Past Simple Tense глагола to be и осталих глагола (правилних и неправилних). Питања са Who/What/Where/When/Why... Питања са препозиционим глаголима. Употреба и изостављање чланова при ближем одређивању лица, у фиксним изразима, са основним географским појмовима.	Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на поздрављање и представљање (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима.
ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА	разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства	The Present Simple Tense и The Present Continuous Tense за изражавање појава, радњи, стања и збивања у садашњости. The Past Simple Tense и The Past Continuous Tense за изражавање појава, радњи, стања и збивања у садашњости. Поређење придева по једнакости as...as, not so/as...as, са less и the least. Придеви са наставцима – ed и –ing. Творба и употреба прилога за начин. Употреба одређеног члана уз суперлатив прилога.	Слушање и читање текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; усмено и писано описивање/ поређење бића, предмета, појава и места.
ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ	- разуме једноставније предлоге, савете и позивена заједничку активност и одговори на њих уз одговарајуће образложење; - упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима.	<i>The Present Continuous Tense</i> за унапред договорене радње. Заповедни начин. Изрази: <i>How about...? What about...? Why don't we...? Would you like...? Do you want...? Shall we...? Let's...</i> Модлни глаголи за изражавање предлога - <i>can/could/may/might</i> . Модлни глаголи <i>should</i> за давање савета. Први кондиционал.	Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивница за прославу или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/ изговора.



ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ	- разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; -упути уобичајене молбе и захтеве; - четита, захвали се и извини користећи једноставнија језичка средства;	Модални глаголи за изражавање молбе и захтева – <i>can/could/may. Would you like...? Will</i> за изражавање молби. <i>The Present Simple Tense</i> за изражавање утврђених програма, реда вожње, распореда и сл. Заменице <i>one, ones</i> .	Слушање и читање једноставнијих исказа којима се нешто честита, тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражаа извињење, захвалност; усмено и писано честитање, тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање извињења и захвалности.
РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА	- разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;	<i>Read the explanation and circle the correct words. State your problem and describe how you feel about it. Use the expressions below. Make a project about an important city in your town. Make a map and label the important places. To end the call, tap the "end call" button.. Do not touch the adapter with wet hands.</i> Заповедни начин.	Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за израду задатака, пројеката и сл.) с визуелном подршком и без ње; усмен и писано давање упутстава.
ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ	- разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; замени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа.	<i>The Present Simple Tense</i> за изражавање сталних и уобичајених радњи. <i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање тренутних и привремених радњи. Разлике у употреби глаголских облика <i>The Present Simple Tense</i> и <i>The Present Continuous Tense</i> . <i>The Present Perfect Simple Tense</i> за изражавање радњи које су почеле у прошлости и још увек трају. Нулти кондиционал. Питања са препозиционим глаголима. Модални глагол <i>can</i> за изражавање способности.	Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/активностима и способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја/активности и способности.
ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ	- разуме једноставније текстове у којим се описују искуства, догађаји и способности из прошлости; замени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима, способностима у прошлости; опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.	<i>The Past Simple tense</i> правилних и неправилних глагола, све употребе. <i>The Past Continuous Tense</i> , све употребе. <i>Used to</i> . Контрастирање употребе и значења глаголских облика <i>The Past Simple tense</i> и <i>The Past Continuous Tense</i> . <i>The Present Perfect Simple Tense</i> за изражавање искустава и радњи у неодређеној прошлости и са <i>ever, never, just, already, yet</i> . Контрастирање употребе и значења глаголских облика <i>The Past Simple tense</i> и <i>The Present Perfect Simple Tense</i> . Модални глагол <i>could</i> за изражавање способности у прошлости. <i>Linking words and phrases (first, then, next, as soon as, after that, finally...)</i> . Питања са <i>Who/What/Where/When/Why...</i>	Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези са искуствима, догађајима/активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање искустава, догађаја/активности и способности у прошлости; израда и презентација пројеката о историјским догађајима, личностима и сл.



<p>ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЋАЊА)</p>	<p>- разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерана и предвиђањима; саопшти шта он или неко други планира, намерава, предвиђа;</p>	<p><i>Would like</i> + именица/инфинитив глагола. <i>Stative verbs (want, promise, believe, think...)</i> <i>The Future Simple Tense</i> за изражавање одлука донетих у тренутку говора, обећања и предвиђања на основу знања, искуства и веровања. <i>Going to</i> за изражавање планова, намера и предвиђања на основу чулних опажања. <i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање унапред договорених/ испланираних радњи.</p>	<p>Слушање и читање краћих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима.</p>
<p>ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА</p>	<p>- разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;</p>	<p>Заповедни начин. <i>Why don't we/you</i> + инфинитивна основа глагола. <i>Would like</i> + именица/инфинитив глагола Употреба придевско-предлошких изрза <i>tired off/ sick of/ fed up with/ bored with</i>. <i>The Present Perfect Simple Tense</i></p>	<p>Слушање и читање исказа у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем жеља и потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писан исказивање својих осећања и реаговање на туђа.</p>
<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ</p>	<p>- разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговара на њих; затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима;</p>	<p>Заповедни начин. Предлози за изражавање положаја и просторних односа – <i>in front of, behind, between, opposite...</i></p> <p><i>Excuse me. How do I get to...? What's the best way to...?</i></p>	<p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са смером кретања и специфичнијим просторним односима; усмено и писано размењивање информација у вези са смером кретања и просторним односима; усмено и писано описивање смера кретања и просторних односа;</p>
<p>ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА</p>	<p>- разуме једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих; размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе; саопшти правила понашања, забране и лист својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства;</p>	<p>Заповедни начин. Модални глаголи за изражавање дозволе, забране, правила понашања и присуство/одсуство обавезе – <i>can/can't, must/mustn't, have to/don't/ doesn't have to, had to/didn't have to, should/shouldn't</i>. <i>Let/Make</i> + инфинитивна основа глагола.</p>	<p>Слушање и читање једноставнијих исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писано саопштавање забрана, правила понашања и обавеза.</p>



ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА	- разуме једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност, пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто.	Саксонски генитив са именицом у једнини и множини (правилна и неправилна множина) – <i>my friend's/ friends' / children's books</i> . Присвојне заменице <i>mine, yours...</i> Питања са <i>whose</i> .	Слушање и читање једноставнијих текстова с исказима у којима се говори шта неко има/нема или чије је нешто; постављање питања у вези са припадањем и одговарање на њих.
ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА	- разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење.	Придевско-предлошке фразе – <i>interested in, good/bad at, crazy about...</i> Глаголи <i>like/love/hate/enjoy/can't stand</i> + глаголска именица; Питања са <i>What, Who, Why...</i>	Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на изражавање допадања/непопадања; усмено и писано изражавање допадања/ недопадања.
ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА	- разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих, изражава мишљење, слагање/ неслагање и даје кратко образложење, објашњава оно што не разуме, уме да тражи помоћ и да изрази мишљење/ потребу расположивим језичким средствима.	<i>Stative verbs (think, like, agree, believe ...)</i> Питања са <i>What, why, how...</i>	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања.
ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, БРОЈЕВА И ЦЕНА	- разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену, пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства, пита/ каже/ израчуна колико нешто кошта.	Основни бројеви преко 1000. Правилна множина именица. Множина именица које се завршавају на -y, -f/fe: <i>strawberries, shelves, knives...</i> Множина именица које се завршавају на -o: <i>kilos, potatoes...</i> Синкретизам једнине и множине: <i>shee, fish...</i> Најчешћи облици неправилне множине (<i>men, women, children, peole, feet, teeth, mice...</i>) Бројиве и небројиве именице, квантификатори, питања с <i>how much/many</i>	Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини и цени; постављање питања у вези с количином и ценом и одговарање на њих, усмено и писано; слушање и читање текстова на теме поруџбине у ресторану, куповине, играње улога (у ресторану, у продавници, у кухињи ...); записивање и рачунање цена.
Праћење и вредновање	Процена нивоа знања на почетку школске године (иницијални тест), формативно вредновање (рад на часу, самоевалуација, пројекти, ученички радови), сумативно оцењивање (тестови, писмени задаци), оцењивање различитих елемената, као што су језичке вештине (читање, слушање, говор и писање), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социolingвистичких норми.		



Начин прилагођавања	Прилагођавање се врши у складу са могућностима ученика и њиховим постигнућима. Програм се прилагођава путем додатне и допунске наставе, ИОП1, ИОП2 и ИОП3 програма. Прилагођавање подразумева и стандардизоване тестове и задатке по нивоима прилагођене програму.
----------------------------	--